

ADAM

1997 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

HAZIRLAYAN
MEHMET İ. DOĞAN

1997 ŞİİR YILLIĞI

1997 Şiir Yıllığı
(Şiirimizde Geçen Yıl)

Hazırlayan
Mehmet H. Doğan

ADAM YAYINLARI

©

Anadolu Yayıncılık A. Ş.

Kapak Tasarımı Birsen Delemen Güven

Birinci Basım Mart 1997

97.34.Y.0016.605

ISBN 975-418-416-X

Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 34. maddesine dayanılarak hazırlanmış olan bu antolojinin yayın hakkı, aynı yasanın 8. maddesine göre işleyen, derlenen şiirlerin tek tek bütün hakları ise yapıt sahiplerininindir.

Bu antoloji aracılığıyla alıntı yapılamaz.

1997 Şiir Yıllığı **(Şiirimizde Geçen Yıl)**

Mehmet H. Doğan

Yıllık'ın hazırlanışına değgin bir itirafta bulunmak gerekirse şunu söyleyeyim Şimdi okumakta olduğunuz "Önsöz" ve hemen ardından okuyacağınız "1996'da Şiir" yazıları, bütün hazırlıklar bittikten, *Yıllık*'a girecek şiirler seçilip fotokopileri dosyalandıktan sonra yazılıyor.

Bunun doğal olduğu, zaten böyle yapılması gerektiği söylenecektir. Ben de bu nedenle bu yolu izliyor olabilirim. Bu yol, seçimlerin daha özgürce, birtakım istatistiksel zorlamalardan etkilenmeden yapılması olanağını sağlıyor bana. Örneğin, bu yıl kaç şairden kaç şiir alacağımı; hangi yaş grubuna ağırlık vereceğimi önceden saptamıyorum. Bunu belirleyen, doğrudan, o yıl dergilerde yayımlanan şiirler, daha doğrusu şiirlerin niceliklerinden çok nitelikleri oluyor. Baştan beri her yıllıkta yinelediğim gibi "bana göre" nitelikleri. Dolayısıyla yıl içinde çok sayıda şiir yayımlayan bir şair yıllık dışında kalırken, az sayıda ama dikkati çekecek şiirler yayımlamış olan bir genç şair yıllığa girebiliyor.

Bu yıl, *Yıllık*'ta ilk kez görünecek şair sayısı 24. Dergilerimiz, şiir kitapları, ne yazık ki, şairler üzerine yaşamöyküsel bilgiler verme alışkanlığında olmadıklarından ya da bunu gereksiz saydıklarından, bu 24 şairden bazılarının yaşlarını bilemiyorum. Dolayısıyla bunlar *Yıllık*'ın sonunda soyadları sırasına göre yer alıyorlar. Bu yıllla birlikte, 1993'ten 1997'ye yayımlanan beş kitapta 268 şairin şiirine yer vermiş oluyoruz. Kuşkusuz daha ayrıntılı bir araştırma yapılarak bu değişikliklerin, yıllığa giriş çıkışların hangi yaş kuşağında daha az, hangisinde daha çok olduğu kesin bir biçimde saptanabilir. Ama ilk bakışta görünen o ki, 1950 sonrası doğumlu şairlerin yıllıktaki sayısal ağırlığı giderek artıyor. Nüfusumuzun genç bir nüfus olduğu, bir de şiir yazmanın bir gençlik "hastalığı" olduğu düşünülürse çok doğal gelecektir bu durum bize. Ama bu nicel ağırlığın giderek nitel ağırlığa da dönüşüp dönüşmediğini, on yılın sonunda, onuncu yıllıkta göreceğiz kuşkusuz.

1996 Yıllık'ı üzerine yapılan eleştirilerin beni doyurmasını, ufku mu genişletmesini, yeni düşünceler getirmesini beklerdim, ne yazık ki bu yıl da olmadı bu. Olamazdı da, çünkü böyle bir eleştiri, dergisiyle, kitabıyla, yazısıyla yılın şiirsel yaşamını yıllığı hazırlayandan daha titizlikle, daha duyarlıklı olarak izlemeyi gerektirirdi. Örneğin Pelin Faris Sü adlı yazarın – ben halen tanımıyorum, sorduğum kişiler de bilemedi kim olduğunu – önce mektup olarak bana iletmişti, daha sonra da "Yaklaşım" dergisinin Ağustos sayısında yayımladığı yazıda, Mehmet Taner'in 1995'te yayımlanan *Dip* adlı kitabının 1981'de aynı adla yayımlanan kitabın ikinci baskısı olduğunu söylerken, Taner'i tanımadığı gibi kitabın kapağını bile açmadığı anlaşılyordu; çünkü açsaydı, "Birinci Baskı-Kasım 1995" yazısını görecekti, arka kapağın içinde Mehmet Taner'in 1981'de *Dip* adlı bir kitap yayımlamadığını öğrenecekti. "Hiçbir zaman şair olamadı" dediği Aziz Nesin'i *Yıllık*'a almamı isabetsiz bulan yazar, "Çağdaş Türk Şiirinin hep gerisinde kaldığını" söylediği *Sondan Başa* adlı kitabı karıştırmış olsaydı, kitabın 189 ve 200-206. sayfalarında, 1981 ve 1988 yıllarında dergilerde yayımlanmış olan iki eleştiri görecekti, Amerika'yı yeniden keşfettiğini sanmayacaktı böylece. Yine sayın Sü, yıl içinde dergileri izleseydi, "yıllığın dışında bıraktığımı" söylediği Ali Cengizkan'ın 1995'te hiç şiir yayımlamadığını bilecek; her yıl, yıllığa alınan her şiiri kaynaklarından tek tek yeniden gözden geçirerek noktalamalarıma varıncaya kadar dizgi hatalarımızı bulup gösteren – yazım ve noktalama şiir için yaşamsal önemdedir çünkü – İhsan Üren'in emeğini bir çırpıda harcadığı için belki de yüzü kızaracaktı. Yine de sağolsun Pelin Faris Sü – her kim ise! – Melih Cevdet Anday, İlhan Berk, Arif Damar, Cevat Çapan, Hakan Savlı gibi şairlerin şiirlerini *Yıllık*'a almakla "isabetli ve yerinde bir seçim" yaptığımı söyleyerek biraz su serpiyor yüreğime. Bu da bir şey!

Adnan Satıcı'nın, "Bir Yeni Biçem" in Kasım sayısında yayımlanan "1996 Şiir Yıllığı Dolaylarında Üç Söz"ünün ise hangi amaca dönük bir eleştiri yazısı olduğunu anlamadığımı belirtmeliyim her şeyden önce. Hem, "enikonu 'özel bir seçme' olan herhangi bir derleme" diye nitelediği *Yıllık*'ın "başka bir sorun yokmuş gibi bu denli tartışılmasından, ülkemiz edebiyat adamının varsayılan saygınlığı adına endişe duyduğunu" söylüyor, hem de kendi saygınlığını tehlikeye atıp sayfalarca *Yıllık*'ın içeriğini tartışıyordu. Hem, "hazırlayanın 'özel' seçimlerini tartışma konumuzun dışında tutmaya çalışacağını" söylüyor, hem "yine de, *Yıllık*'taki bazı olumsuz yansımaların bu seçimle ilgisi oranında, seçici'nin inisiyatifini sorgulamak kaçınıl-

maz olacaktır" diyordu. Hem, "Yıllıkta yer alan 146 şairden seçilmiş toplam 151 şiirin yaklaşık dörtte üçünde, temel ya da ara izlek olarak 'ölüm' teriminin... yıllığa, bu haliyle, 'ölüler korosunun nota defteri' görünümünü" verdiğini, "bu genel görünüm, seçici'sinin özel gayretinin sonucu değilse, 95'te yazılan şiirin gelecek için hiç de umut vermediğini" söylüyor (sanki şu ya da bu izlek, tek başına bir şiirin iyi'liğini ya da kötü'lüğünü belirlermiş gibi), hem de bir iki paragraf sonrasında hangi şairlerin bu ölüm izleğine "bilgece bir derinlik kazandırdığını", hangilerininse bunda başarılı olamadığını – sayıları ikiyi üçü geçmiyor bunların! – irdeliyordu. Ve ben, 'tek seçici', ölüm izleği bu *Yıllık* için benim 'özel' seçimim midir, yoksa 1995 yılı şiirinin genel havası mı beni buna zorladı; benim seçimimse, "ölüme bilgece bir derinlik kazandıran" o kadar şiiri seçip *Yıllık*'a aldığım için sevineyim mi, yoksa dergilerde var olan yaşam sevinci dolu nice şiiri(?) *Yıllık*'a almadığım için üzüleyim mi, anlayamıyorum yazının sonunda.

Şiir üzerine oldukça başarılı yazılar da yazan genç şair Adnan Satıcı'nın, her şeyden önce, "birilerinin çıkıp sözümona 'muktedir' M. H. Doğan'a şiirin gözükmeye gayreti içinde" olduğunu sanacakları korkusuyla bir yazıya oturmamış olsun; bu korkuyu başından defetmek, "savunduğum şiir anlayışının ayrıntılarındaki birçok çizgiyle 'mutabık' olmadığını" belirtmek için de bin dereden su getirme çabasına girmemiş olsun dilerdim. Bunun yerine, kendi şiir anlayışını yansıtan korkusuz, nesnel bir eleştiri benim için daha yararlı olurdu.

Yıllık'a 1980'de yitirdiğimiz, şiirimizin ustalarından Dıranas'ın bir şiiriyle başlıyoruz bu yıl. "Yoldan Geçenler" adlı, Dıranas'ın kitaplarına almadığı ya da almayı unuttuğu bu şiiri Bâki Asiltürk "Milli Mecmua"nın 1933 yılında yayımlanan 140-141. sayılarından bulup çıkarmış. Cemal Süreya'nın kitaplarına girmeyen "Papendreu ile Liani" şiiri ise Aralık 88'de "Cönk" dergisinde yayımlanmış. "Şiir-lik" dergisinde yayımlandı ikinci kez. Biz oradan aldık. "Şiir-lik" dergisinin Eylül 1996 sayısında 'kitaplarına girmemiş şiirler' başlığı altında verdiği Asaf Halet Çelebi'nin iki şiiri ("Pencereler ve Kapılar", "Kunala") *Om Mani Padme Hum*'un Adam Yayınları'nca yapılan 1993 baskısında Ek II'de bulunduğu için *Yıllık*'a almadık.

Bu yıl taranan dergileri yazının sonunda göreceksiniz.* *Yıllık*'ın ana yazısında da okuyacağınız gibi çok sayıda dergi yayınına son vermek zorunda kaldı bu yıl; bunun yanında yeni birtakım dergiler çıkmaya başladı. Hepsini tam olarak izlemeye özen gösterdim, olanaklarım dışında olanlar içinse özür dilemekten ve aşağıda vereceğim

adrese gönderilmelerini rica etmekten başka bir şey gelmiyor elimden.

Yıl içinde "Adam Sanat"ta da yazdığım gibi (Mayıs 1996), eksiksiz, yanlışsız bir *Yıllık* çıkarmak için bütün titizlenmemize karşın, Adnan Satıcı, A. Hicri İzgören ve Yılmaz Odabaşı'nın şiirleri, fotokopiler alınırken yapılan bir yanlışlık sonucu yarıları kesilmiş olarak çıktı. Alaaddin Topçu'nun şiirindeyse son dizede "Galile" sözcüğü düşmüş. Ahmet Özer'in *Onlarla Yaşadım* adlı kitabı şiir kitapları bölümünde gösterilmiş, oysa şiir kitabı değildi. Yapılan bu yanlışlıklardan dolayı şairlerinden özür diliyorum yeniden.

1996'nın son aylarında bu yıl iki yeni şiir yıllığının daha çıkacağını duydum. Bu haberin doğru çıkmasını diliyorum. Aynı alanda yapılacak değişik yayınların o alanın daha eksiksiz bir biçimde kapanması sonucunu vereceğine inanıyorum. Yeni şiir yıllıklarına ve bunları çıkaracak arkadaşlara şimdiden başarılar diliyorum.

Daha eksiksiz, daha yanlışsız yıllıklarda buluşmak dileğiyle!

Ocak 1997

Mehmet H. Doğan

(*) *Yıllık* için taranan dergiler abece sırasıyla şunlar "Ada" (2 sayı), "Adam Sanat" "Aykırı Sanat", "Bir Yeni Biçeni", "Cumhuriyet Kitap" "Çağdaş Ekin" "Çağdaş Türk Dili" "Damar", "Defter", "Dergâh" "Dünya Kitap", "Dize" "Düşler", "Düşün" "Edebiyat Güncesi", "Edebiyat ve Eleştiri" (2-sayı). "Eşik", "Evrensel Kültür" "Ezgi" (Almanya), "Gerçek Sanat" "Göçebe", "Gökyüzü" (1 sayı), "Gösteri", "Güldiken" "İnsan" "İpek Dili", "İzlek", "İzmir-İzmir" "Karşı" "Kırağı", "Kıyı" "Kitap-lık" "Kültür Sanat" "Kuşlama" "Mavi Portakal" (1 sayı), "Milliyet Sanat", "Morca" "Mozaik" (1 sayı), "Nar", "Paradoks" (1 sayı), "Pencere", "Poetik'us" "Sombahar", "Şiir-lik" (Berlin), "Şiir Ok'u", "Şiir Ülkesi" "Türk Dili Dergisi", "Uğraş" (1 sayı), "Varlık" "Yaklaşım", "Yalnız Ardış", "Yazarlar Dünyası" (1 sayı), "Yelken" "Yine Hişt"

Not : Dergi ve kitapların ulaştırabileceği adresim ise şöyle :

Mehmet H. Doğan
Mithatpaşa Cad. Cetaş-2 Sitesi
F Blok. 5/15
Narlıbahçe 35320/İZMİR

Genel Görünüm

1990'ların sonuna yaklaştıkça, şiirde 1980'lerin ilk yarısında başlayan değişimin, birtakım sonuçlar çıkarmaya elverişli ipuçlarını ortaya koyduğunu görüyoruz. Başta, şiir dışı alanlardan gelen karışmaları sınırlandırma ve ortadan kaldırmak için şiirin kendi içine, iç sorunlarına dönüşü girişiminin, bugün nerdeyse tek geçerli yola dönüştüğü görülmektedir. Şiirin yazılma, yaratılma öyküsü şiirin kendisinin yerine geçmiş gibidir. Yalnızca şairinin ya da dar bir çevreden şair ve okurun beğenisini kazanacak – anlayacağı, demiyorum, çünkü sözcük oyunlarının ya da çizgilerle (-). kesmelerle (/) yapılan yapı bozmalarının anlaşılmayacak bir yanı yoktur – bir şiirin tek doğru biçim olarak ileri sürüldüğü görülmüyor. Yine 1980'lerde daha önceki şiire bir tepki olarak, bir yandan da o yılların egemen politik görüşünün kitleleri depolitize etme çabasının doğrudan bir sonucu olarak başlayan birey'i öne çıkarma girişimi, bugün tek gerçeğin birey olduğu gibi bir yanılaşa dönüşmek üzeredir. Giderek herkes kendi 'ben'inin katmanları arasında gizli bir şiiri, birey'in kendisinin görünümü olarak sunuyor. Böylece ortak duyguların paylaşımının en doğrudan alanı olan şiir, bu paylaşım özelliğini yitirmiş oluyor okurdan paylaşmayı değil yalnızca anlamayı bekleyen bir ustalıkla dönüşüyor. Şiir üzerine her zaman özgün görüşler ileri sürmüş olan Orhan Koçak, bunu şöyle dile getiriyor biz gazete yazısında "Şiir bütün sanatlar içinde belki en törensel olanıdır. Bu törensellik, şiirin kendi biçimsel yapısı kadar okura ulaşma tarzında da görülür... Törensellik şimdi şiirin toplumsal bağlamından içkin yapısına devredilmiş, okurun yalnız kalabilme yeteneğinden beslenir olmuştur: Şahsi bir ayın gibi alımyordur şiir. Ulaşılması gerek, ama hiçbir zaman tam ulaşılamayan bir ideal'dir." ("Demokrasi", 6.6.1996)

Koçak'ın aynı yazıda söylediği gibi "şiiri sosyolojinin terimleriyle ve romanla aynı çerçeve içinde düşünmek zordur" ama şiirin epeydir, bunalım ve çözülme içindeki toplumsal ilişkileri kendi bo-

yutları içinde değil, boğuntu içindeki insanın, erime, yok olma korkusu içindeki bezgin bireyin aynasından yansıttığı da göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir. Son yıllarda şiirin genel havasına sızmış olan "ölüm" kokusunu belki de bununla açıklamak gerekirdi. Ya da '60'ların, '70'lerin coşkulu toplumsal, politik havasının (umut, örgütlü savaşımlar, hemen ufukta görünen parlak bir gelecek...vb.) tamamen yok olduğu bir zamanda, dünyayla birlikte çöküşün izdişimi olarak. Bazan da bu ruh halinin, şiirin bütününe egemen olmaktan çok bir iki dizelik bir not, bir dokunuş, bir saptama, bir çığlık biçiminde şiirde görüntüsü olarak.

(Burada, Enis Batur'un bu yıl ilk cildi yayımlanan *Opera*'sını, şiirde, bireyin içe kapanıklık ve yazgıya boyun eğme çemberlerini kırıp bir sorgulama aşamasına geçişinin ilk işareti olarak alıyorum "Kimim ben/ve ne arıyorum korun/merkezinde?" Bir kez sorulmaya başlayınca sorular, bu dünyada artık gidecek bir yeri kalmamış olan insandan, New York Borsasına, elikanlı diktatörlere, kokain ve silah pazarlarına atlayacak bir yakın tarih sorgulamasına dönüşecektir.)

1996'da ortaya çıkan bir başka gerçek, Turgut Uyar'ın "ustalaşma" belli bir biçimde, biçimde kusursuzluğa ulaşma korkusunun, orta ve genç kuşaktan şairlerin çoğunda fazlaca geçerli olmadığıdır. Bir söyleyiş biçimini yakalayan, sınırlı sayıda sözcüğü içkinleştiren bir şair, değişmek, kendini aşmak gereksinimi duymaksızın yıllarca aynı sınırlar içinde, aynı sınırlı sayıda sözcüklerle şiirler yazmaktan, kitap üstüne kitap çıkarmaktan rahatsızlık duymuyordu. Sonuç olarak, '80'lerin başlarındaki gibi, görüntüde kusursuz, ama bir kişileşmeyi, özgün bir sesi haber vermeyen çok sayıda şiirin yayımlandığı bir ortama vardık bugün. Dergiler şiirle dolu, ama seçmekte zorlanıyorsunuz. Bir başka biçimde söylersek, deltalaşma, bir yığılmaya dönüştü. Deltadan kurtulup kendi şiir ırmağını denize ulaştırmasını bilen üç beş şairin dışında kalabalık bir şair ordusu... Şiirlerin altından ya da üstünden şair adlarını silmenin zamanı geldi sanıyorum bugün.

80'lerden gelen bir şiir kanalı – ortak yönsemeleri temel alınırca bir kuşak da diyebiliriz buna – Sina Akyol, Haydar Ergülen, Seyhan Erözçelik, Orhan Alkaya gibi en başta akla gelen özgün şiir uçlarını ve hemen bunlara ekleyeceğimiz Hayati Baki, Gülseli İnal, Mehmet Mümtaz Tuzcu, küçük İskender gibi tek başına şiir adacıklarını ortaya çıkardıktan sonra bir platoya ulaşmış görüntüyor. Son yıllarda tanıştığınız Hakan Savlı, Nilgün Üstün, Ergin Yıldızoğlu, Halil İbrahim Özcan, Birhan Keskin, Gökçenur Ç., Didem Madak, Bejan

Matur.. gibi adlarsa gelecek yıllardaki şiirden umutlarımızı, beklentilerimizi canlı tutuyor.

Tartışmalar-Yazılar

Bu kadar bol şiir ve şiir kitabı yayımına karşın tartışmaların olmadığı sakın bir yıldır 1996. Belgelik bölümündeki, dergilerde yayımlanan yazılara bakıldığında bunların hemen tamamının şairlerle söyleşilerden, günümüz ya da geçmiş dönem şiir ve şairlerine adanmış tek tek ya da toplu değerlendirmelerden oluştuğu görülecektir. Arada bir açılacak gibi görünen tartışmalar da parlamadan sönen alevler gibi bir iki yazıyla sınırlı kaldı.

Memet Fuat, "Adam Sanat" dergisindeki yazıları dışında "Cumhuriyet" gazetesinde son aylarda hayali şair Ş'ye yazdığı mektuplarda bir yandan kendi şiir anlayışını açık açık ortaya sererken bir yandan da günümüzde yazılan şiire ilişkin sorularını ipuçları halinde veriyordu. 'Sevgili Ş.'. Memet Fuat'la devamlı çatışan bir şair gibi görünmesine karşın, kimi zaman da Memet Fuat'ın kendi düşüncelerini söylettiği bir kişi oluyordu, sanırım. Bu yazıların yeni tartışmalar açması umulurdu, birçok tartışma tohumu taşıyordu içlerinde, ama olmadı; yazılar, fısıltı gazetesinde tartışıldı daha çok, herkes yaşlı şair bay Ş'nin kim olduğunu, yazılarda ad verilmeden sözü edilen şairlerin kimler olduğunu bulmaya çalıştı.

Orhan Koçak, yukarda da değindiğim gibi, "Demokrasi" gazetesinde ne yazık ki hepsini izleyemediğim ilginç yazılar yazdı şiir üzerine. '90'larda Şairin Konumu" ile "Okurun Kaçışı" yazıları bunlardandı. Koçak'ın zaten az yazan bir yazar olduğu düşünülürse, bunlar için şiir ve yazın dergilerini seçmeyişi şiirimiz için bir kayıp oldu bu yıl da.

Tuğrul Tanyol, "Varlık"taki, "Kesit" adlı sayfasında sataşmalara yanıt yetiştirmeye çalıştı. Ama daha ilginç aynı dergide Haydar Ergülen ile mektuplaşmalarıydı. Kimileri gereksiz buldu bu mektuplaşmaları. aynı kentte yaşayan iki şairin sahiden mektuplaştıklarını sandı. Oysa Ergülen'in olsun, Tanyol'un olsun, genç kuşaktan kimi şairlerin şiirleri üzerine ilginç değerlendirmeler yaptıkları bu mektuplar basbayağı şiir üzerine yazılardı.

Haydar Ergülen "İtina ile Şiir Okunur" yazılarını sürdürdü yıl boyunca. İçinde bir tek güzel dize bulunduğu her şiir ve şairden överek söz etmesi nedense kimilerinin hoşuna gitmedi. Oysa Ergülen'in yıllar ötesinden getirdiği bir tavidir bu. "Yalnızca kötü şairler dövüşür" diyen de o değil miydi bir zamanlar?

Metin Celâl de "Varlık"ın kitap ekinde "Şiir Okuma Notları"nda daha çok yeni şiir kitapları üzerinde durdu.

1995'ten 1996'ya sarkan tartışmalardan biri Türk Şiiri, Türkçe Şiir ve Türkiye Şiiri tanımlamaları idi. Sombahar dergisi son sayısında bu "argümanlar" üzerine bir soruşturma açtı. Soruşturmaya Özdemir İnce, Mehmet H. Doğan, Nilgün Gürkan, Tarık Günersel, Yılmaz Odabaşı, Tamer Öncül ve Lale Müldür yanıt verdi. Özetle: Özdemir İnce, "Türk. Fransız, Alman, vb. sıfatların şairin etnik kökeniyle bir ilişkisi olmadığını, bu sıfatların vatandaşlıkla ilgili olduğunu; Türkiye Şiiri tanımlamasının komik bir tanımlama, dar ve bağnaz milliyetçilik kaygısıyla uydurulmuş bir saçmalık olduğunu; Türkçe Şiir'in ise ancak 'Turcophone' anlamını taşıyorsa bir ölçüde doğru olabileceğini" söylüyordu. M. H. Doğan, "Türk Şiiri ile Türkçe Şiir'in bir ve aynı şey olmadığını, T.C. sınırları içinde Türkçe yazılan şiiri Türkçe Şiir olarak adlandırmanın yanlış ve zorlama bir şey olduğunu, ama yabancı ülkelerde yaşayan Türk asıllı azınlıkların Türkiye Türkçesiyle yazdıkları şiir için Türkçe Şiir tanımlamasının kullanılabileceğini, Türk Şiiri denince şairlerin kendilerini resmî ulusal kimlikleriyle, etnik kökenleriyle değil, dil aracılığıyla oluşan evrensel kimlikleriyle tanımladıklarını, öte yandan Türkçe Müzik, Osmanlıca Müzik, Türkçe Resim denilemeyeceğine göre Türkçe Şiir tanımının da yanlış olacağını" söylüyordu. Tarık Günersel, "Şiir sosyolojisi açısından her üç kavramın da meşru olduğunu" söylüyor, Türk Şiiri yerine, "Türk kökenli bir dünyalı olduğunu belirtme ihtiyacı" karşısında "Post-Türk Şiiri" kavramını öneriyordu. Yılmaz Odabaşı, "Bu ülkede 'Türk Şairi' olmayıp 'Türkçe Şiir' yazarların 'Türkiye Şiiri' bünyesinde sayılmamalarının abesle iştigal olduğunu, Türkçeyi sevdiğini, Türkçe yazdığını, ama 'Kürt' olduğunu" söylüyor, "Şairin peteği, şiirin yurdu dil'se eğer, Türk dili ile yazılan şiir de elbette Türkçe şiir'dir" diyordu. Tamer Öncül, "Türkiye içinde yazan farklı etnik kökenli şairler, Türkiye dışındaki (Türkçe yazan) şairler, Türkiyeli şairler ve Kıbrıslı Türk şairlerin ortak paydası Türk dilidir. Ancak yaşanan coğrafya, farklı kültürel donanım ve duygular, toplumların kendine özgü yaşam biçimleri ve gelenekleri ve benzeri etkenler yüzünden tek bir 'Türkçe Şiir'den söz etmek olası değil" diyordu. Lale Müldür'se, "Çok uluslu, global edebiyatların gündeme gelmesinde Mehmet Yaşın'ın yerinde ve doğru bir polemik başlattığını" ama "Bu konulara söyleşilerinde yıllardır değindiği halde bir kadın olarak neden ciddiye alınmadığını anlamadığını" söylüyordu.

Dergiler

Ülkemizde dergi okurlarıyla şiir yazarların sayıları arasındaki 'dramatik' çelişki, 1990 sonunda yayımlanmaya başlayan iki aylık şiir dergisi "Sombahar"ın altı yıl sonra 35. sayısında yayımına son vermesiyle bir kez daha belirgin olarak ortaya çıktı. "Sombahar" kapanış yazısında şunları söylüyordu "Biz, ana problemin 'okurlarımızın sayısının hızla azalması' olduğuna inanmıyoruz. Sanata, kültüre bakışın, algılayışın Sombahar'a yansıyan yüzü olarak değerlendiriyoruz. Ancak, bu konuda şaşkınlığımızı vurgulamadan edemeyeceğiz. Sombahar'a altı yıl içinde 1500'ün üstünde şairden şiir geldiğini saptadık. Sombahar'ın bir iki istisna dışında satış sayısı 800-900'ü geçmedi. Yani öyle bir nokta söz konusu ki, dergimize şiir yollayan kişilerin dahi Sombahar'ı alıp okumadığı bir gerçek. Şair okur-yazarı değil de yalnızca şiir yazarı olan bu garip kitlenin, şiirimizde gerçek bir boşluğu altı yıldır özveriyle dolduran "Sombahar"ın kapanışından bile haberli olduğunu sanmıyorum ben.

Aslında yalnızca "Sombahar"ın sorunu değil bu, bütün dergilerin sorunu. Bütün dergilerin, özellikle de özenci dergilerin ne büyük özverilerle çıktığı ya da çıkamayıp battığı herkesin çok iyi bildiği bir gerçek ülkemizde. Nasıl ki. "Sombahar"la birlikte "Eşik" "Gerçek Sanat" "Uğraş", "Edebiyat Eleştiri" dergileri de aynı nedenle kapandı bu yıl. "Varoş" "Atika", "Ayrım", "Dördüncü Yeni" ise 1996'da hiç yayımlanmadı. Buna karşılık, 1996'da yeni dergiler yayımlanmaya başladı "Şiir Ülkesi", "Şiir Ok"u, "Poetik'us", "Pence-re" Bunlarla birlikte 1997'de yayımlanacağını duyduğumuz öteki dergilere de uzun bir yaşam diliyoruz.

"Sombahar", Ocak/Şubat tarihli 33. sayısında Birhan Keskin, Mart/Nisan tarihli 34. sayısında Can Yücel Özel Bölümlerini yayımladı. Son sayısı ise "Kıbrıs Şiiri Özel Sayısı" olarak çıktı.

"Damar" dergisi geçen yıl başladığı genç şairlerle ilgili özel bölümlerini bu yılın ilk dört ayında Zeynep Uzunbay, İlyas Tunç, Arzu Ayçiçek ve Devrim M. Birlikyapan'la sürdürdü.

Berlin'de Gültekin Emre ve arkadaşlarının çabalarıyla düzenli olarak yayımlanan "Şiir-lik" dergisi, yalnızca Almanya'da yaşayan şair ve yazarların dergisi olmama. Türkiye'deki yazın ve şiir yaşamıyla bağıını canlı tutma doğru tavrını bu yıl da özenle sürdürdü. Türk ve Alman şairlerden güzel şiirler ve yazılar yayımladı.

Kitaplar

Adam, Varlık, Yapı Kredi başta olmak üzere, Era, Suteni, Ekin, Altıkkırkbeş gibi yayınevleri şiir kitaplarına yaraşır güzellikte, temiz, yanlışsız, albenisi olan şiir kitapları yayımladı bu yıl. Bunlara Sel, Göçebe, BDS, Hera, Ege Kültür Kitaplığı gibi yeni kurulan yayınevleri de eklendi.

İlhan Berk son şiir kitabı *Avluya Düşen Gölge*'de 1989-95 arası yazdığı kısa şiirlerini topladı. Yıllardır dergilerde yayımladığı şiir üzerine kısa denemelerini ise *Logos*'ta kitaplaştırdı.

Hera Şiir, bu yılın başında yitirdiğimiz Ercüment Uçar'ının son şiirlerini *Yırtıksız Sözler* adı altında topladı. Uçar'ının 1945'te başlayan uzun şiir yürüyüşü böylece noktalananmış oldu.

Ahmet Oktay için bol kitaplı bir yıl oldu 1996. Üç kitabı birden çıktı *Gözüm Seğirdi Vakitten*, *Söz Acıda Sınandı* ve *Az Kaldı Kışa*.

Hilmi Yavuz'un *Çöl Şiirleri* kitaplaştı. Özdemir İnce'nin LII şiirden oluşan *Uykusuzluk* adlı kitabı yayımlandı.

Güven Turan'ın *101 Bir Dize*'si yayımlandı.

Sözün gümüşünü giderek anlayan bir başka şair olan İnci Asena'nın, *Çıplak Bakamıyorum* adlı ikinci kitabında daha yalın bir şiire ulaştığı görülüyordu.

Sina Akyol için bir ödülleri ve yeni kitaplar yılı oldu 1996. Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü kazanan *Meğer Söz Gümüş* kitaplaştı. *Avluda* adıyla yeni bir kitabı çıktı.

Enis Batur, uzun zamandır sözü edilen *Opera* adlı yapıtının ilk cildini yayımladı bu yıl. Batur, şiirinde ileri bir adım olan *Opera*'da yirmi birinci yüzyılın eşiğinde hâlâ kimliğini arayan insanın tragedyasını uzun soluklu şiirin bütün olanaklarını kullanarak başarıyla veriyordu.

küçük İskender'in *Güzel Annemin Hayal Gücü* ile *Suzidılara* adlı iki kitabı yayımlandı. Her iki kitap toplamı da 1985'ten başlayan ve artık terketmek ister gibi görüldüğü bir şiire veda havası taşıyordu.

Ahmet Ada'nın *Küçük Bir Anımsılık*, Hayati Baki'nin *Usulca ve Yeğnik*, Sami Baydar'ın *Çiçek Dünyalar*, Metin Celâl'in *Adım Ölüm-Kendi Kendini Tatmin*, Turgay Kantürk'ün *Öteki Sahne*, Yelda Karataş'ın *Ürperme*, Birhan Keskin'in *Cinayet Kışı+İki Mektup*, Hasan Öztoprak'ın *Ağutlar*, Osman Çakmakçı'nın *Uçuşan Ağaç*, Bejan Matur'un *Rüzgâr Dolu Konaklar*, Adnan Satıcı'nın *Dokuzuncu Blues*, Hakan Savlı'nın *Köpükler*, Mehmet Mümtaz Tuzcu'nun *Sevda Adıyla* adlı kitaplarını yıl içinde yayımlanan sözü edilmesi gerekli şiir kitapları arasında saymalıyım.

Ölümler-Olaylar

Yılın başında, 22 Ocak 1996 günü Ercüment Uçarı'yı, yılın sonundaysa, 12 Kasım 1996'da Nahit Ulvi Akgün'ü yitirdik. Her ikisi de son günlerine kadar yazdılar ve yayımladılar. Adam Sanat bütün bir yıl Uçarı'nın şiirlerini yayımlamayı sürdürdü. Uçarı 68 yaşında bir avangard, Akgün ise 78 yaşında bir âşık delikanlıydı.

Cumhurbaşkanlığı Kültür Sanat Büyük Ödülü Cahit Külebi'ye verildi.

Necati Cumalı'nın 75, Can Yücel ve Mehmet Başaran'ın 70. yaş-günleri ortak etkinliklerle kutlandı.

Edip Cansever, 28 Mayıs 1996'da, ölümünün 10. yılında Aksanat'ta düzenlenen "Derken Karanfil Elden Ele" adlı bir toplantıyla anıldı.

Edebiyatçılar Derneği, 27-28 Ocak 1996 günleri, Bursa'da, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı'nın katkılarıyla "Geçmişten Günümüze Bursa'da Edebiyat-Edebiyatta Bursa" konulu bir sempozyum düzenledi. Sempozyum-da, diğer konular arasında "Eski Şiirimiz ve Bursa" (Ahmet Necdet), "Bursa Kalesinde Nâzım" (Ali Aksoy), "Celâl Sılay'ın Şiiri" (Hilmi Haşal), "Niyazi Akıncıoğlu ve Bursa" (Mehmet H. Doğan), "Bursa'da Zaman'ın Anlam Boyutları" (Mustafa Durak) adlı bildiriler tartışıldı.

Şair Tarık Günersel'in 1992'de İstanbul'da kurmuş olduğu Şiir Atölyesi, bu yılın Mart ayında, Mazhar Candan, Mehmet H. Doğan, Talât Halman, Gülseli İnal, Hakan İşcen, Çimen Keskin, Şükran Kozalı, Nalan Mahsereci, Bora Oktaş ve Cengiz Yalçın'ın kuruculuğunda, bir törenle "Şiir Uzaı Laboratuvarı"na dönüştü. Kuruluş bu yıl, 21 Nisan günü, İstanbul ve Ankara'da, "1001 Dilde Şiir" sloganıyla Dünya Şiir Günü adlı iki toplantı; 19 Ekim'de Yerebatan Sarnıcı'nda, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığının desteği ve Şükran Kurdakul, Mehmet H. Doğan, Alpay Kabacalı, Güven Turan'ın katkılarıyla Ahmet Haşim'e Saygı adlı bir panel düzenledi. Ayrıca yılın son aylarında Güven Turan "1945'ten Günümüze Amerikan Şiiri", "II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'de Edebiyat Eleştirisi Akımları" Yalçın Sadak ise Avangardizmin Tarihinde Şiirsel ve Resimsel İmgenin Rolü" konularında birer konferans verdiler.

16-19 Mayıs 1996 tarihleri arasında Bergama Geleneksel Akdenizli Ozanlar Toplantısının dördüncüsü yapıldı. Türkiye'nin yanı sıra İngiltere, Filistin, Kuzey Kıbrıs, İsrail, Fransa, Katalanya, Makedon-

18 Mehmet H. Doğan

ya ve İtalya'dan da şair ve yazarların da katıldığı toplantıda "Tragedya" konusu tartışıldı.

Kocaeli Üniversitesi Şiir Okulu 13-18 Mayıs 1996 tarihleri arasında bir dizi etkinlik düzenledi. Şiir sergileri, şiir dinletilerinden başka "Şiir ve Yaşam" "1980 Sonrası Şiirimiz" konulu açık oturumlar yapıldı. Cahit Külebi'nin de katılımıyla bir "Cahit Külebi Gecesi" düzenlendi.

TYS ile Çatalca Belediyesi. 4-5 Temmuz 1996 tarihleri arasında Balkan Şiir Günleri'ni düzenledi. "Çağdaş Makedon Şiiri" sempozyumuna Türk konuşmacılar yanında Makedon şair ve yazarları da katıldı. Toplu Şiir Akşamları'nda şairler şiirlerini okudular.

Böylece 1996'yı da geride bıraktık. Bütün bir yılın ürünlerinden bir seçmeyle karşınızdayız. Eksiklerimiz, yanlışlarımız gösterilir, kusurlarımız bağışlanır umudu ve Yeni Yıllık'larda buluşmak dileğiyle.

Ocak 1997
Mehmet H. Doğan

Dergilerde Şiir Üzerine Yazılar-Tartışmalar

ADAM SANAT

Rüzgâra Karşı Yürüyen Adam, Memet Fuat, Ocak

Şiirce 15, Mehmet H. Doğan, Ocak

Halkımın Fakir Akşamları, Yücel Kayıran, Ocak

Sözcüklerin Bildirisi, Memet Fuat, Şubat

Dökülen Giz, Persona Kent ve Erdal Alovera'nın Şiiri, Gültekin Emre, Şubat

"Doğu" Tartışmalarının Ortasında Hüseyin Ferhad Şiiri, Yaşar Güneş, Şubat

Dönüp Dolaşıp Beykoz, Memet Fuat, Mart

Şiirce 16-17, Mehmet H. Doğan, Mart

Şiirce 18, Mehmet H. Doğan, Nisan

Şiirce 19-20-21, Mehmet H. Doğan, Mayıs

Garipçilerin Türk Şiirinin İki Önemli Adıyla İlişkileri, Hakan Saz-yek, Mayıs

Şair Edip Cansever, Mehmet H. Doğan, Temmuz

Çiçek Dünyalar Üzerine, Kemal Atakay, Ağustos

Eloğlu, Mehmet H. Doğan, Kasım

BİR YENİ BİÇEM

"Sürgün Abdal", Mehmet H. Doğan, Ocak

M. Niyazi Akıncıoğlu ve "Bursa" Şiiri, Mehmet H. Doğan, Mart

Şiir-Somut Şiir Ayrımında Şiirin Tanımına Doğru 1-2, Mustafa Durak, Haziran-Temmuz

1996 Şiir Yıllığı Dolaylarında Üç Söz, Adnan Satıcı, Kasım

Ahmet Oktay İle "Sınanmış Söz" Üzerine, Hilmi Haşal, Kasım

CUMHURİYET KİTAP

Gözünüzü Şiir Bütüsün (Yeşim Salman), Yusuf Eradam, 4 Ocak

Coşkun Bir Şiir Irmağı (Salâh Birsal), Gültekin Emre, 4 Ocak

Sennur Sezer'le Söyleşi, Enver Ercan, 11 Ocak
Salih Bolat'la Söyleşi, Ece Temelkuran, 1 Şubat
Şiirimizin Kilikyalı Kekliği (S. Bolat) Gültekin Emre, 1 Şubat
Cemal Süreya-Şairin Hayatı Şiire Dahil kitabı üzerine yazılar Sen-
nur Sezer-Ece Temelkuran-Muzaffer Buyrukçu, 15 Şubat
Enis Batur ile Söyleşi, Cihan Oğuz, 15 Şubat
Haydar Ergülen ile Söyleşi, Cenk Koyuncu, 28 Şubat
Yalnız Bir Yıldız Gibi (H. Ergülen), Ayten Mutlu, 28 Şubat
Ceyhun Atuf Kansu'nun Şiiri Üzerine, Muzaffer Uyguner, 14 Mart
Metin Cengiz ile Söyleşi, Feridun Andaç, 4 Nisan
Mehmet Taner'le Söyleşi, Necati Tosuner, 4 Nisan
Hilmi Yavuz ile Söyleşi, Osman Hakan A., 25 Nisan
Gültekin Emre ile Söyleşi, Ece Temelkuran, 2 Mayıs
Ölümünün 10. Yılında Edip Cansever, Arife Kalender Önel, 23
Mayıs
Abdülkadir Budak ile Söyleşi, Mustafa Emre, 6 Haziran
Aykırı ve Kederli... Şükri Erbaş, Gültekin Emre, 18 Temmuz
Özdemir İnce ile Söyleşi, Enver Ercan, 22 Ağustos
Özdemir İnce Şiiri Üzerine, Metin Cengiz, 22 Ağustos
Yazınımızın Kuvayı Milliyeci Şairi Cahit Külebi, Münevver Oğan-
Nuray Altıntaş, 7 Kasım
İlhan Berk ile Söyleşi, Turgay Fişekçi, 21 Kasım
Resim-Metin Eloğlu-Şiir, Arife Kalender Önel, 28 Kasım

DAMAR

Sanat ve Biçim, Muhsin Şener, Mart

DEFTER

Alegorinin Ölümü, Hüsn-ü Aşk'ın Özgünlüğü, Victoria Holbrook,
Bahar 1996, Sayı 27

Yapıçözüm ve Kaynak Sorunsalı, "Melih Cevdet Anday'ın Kaynak-
ları", "Melih Başaran, Bahar 1996, Sayı 27

DERGAH

Gümrah Bir Şiir Irmağı (Turgut Uyar), Hakan Arslanbenzer, Ocak
Şaşırp Kalan Şair Cahit Sıtkı Tarancı, Turan Karataş, Şubat

DÜNYA KİTAP

Başaran'ın Şiir Evreni, Emin Özdemir, 5 Nisan
Metin Cengiz ile Söyleşi, Ezgi Toprak, 17 Mayıs

Dünya Kitap 4. Şiir Ödülünü Kazanan Sümer Omay ile konuşma, 6
Aralık

DÜŞLER

Attilâ İlhan ile Söyleşi, Erdal Doğan, Nisan, Sayı 11

Adieu İsmet Özel, Şahap Eraslan, Nisan, Sayı 11

Şiirin Yozlaşması ve Ödül, Oktay Taftalı, Eylül, Sayı 12

Veysel Çolak'a Sorular, Eylül, Sayı 12

Derya Çolpan ile Söyleşi, Eylül, Sayı 12

DÜŞÜN

Öykünme, Büyü, Şiir ve Dans I-II-III, Alaeddin Elgalp, Sayı 1-3.
Mayıs-Eylül

EVRENSEL KÜLTÜR

Makber Önemlidir. Afşar Timuçin, Mart

Şiirimizin Genel Görünüşü-Yeni Bir Divan Şiirine Doğru, Sennur
Sezer, Ağustos

Şiirsel Yaratıda Bir Açıklanamazlık Olarak Esin, Filiz Özdem, Ekim

GÖÇEBE

Adorno, Yarı-entelektüeller ve Türk Şiiri, Hasan Öztoprak, S. 4

Bozkırdan İşaretler, Osman Çakmakçı, S. 4

Sami Baydar Üzerine Konuşma, Haydar Ergülen, S. 4

Bozkırdan İşaretler, Osman Çakmakçı, S. 5

Şiir: Kaybedecek Hiçbir Şeyimiz Yok, Hasan Öztoprak, S. 5

Şiir ve Zaman, Oktay Taftalı, S. 5

GÖSTERİ

İki Şair Konuşuyor Haydar Ergülen-Turgay Kantürk, Ocak

Dıranas'ın Bilinmeyen İki Şiiri, Bâki Asiltürk, Ocak

Sina'yla Geçen Şiirli Günlerim, Haydar Ergülen, Şubat

Öteki/Ötedeki Şiir : Haydar Ergülen, Alihan Irmakkesen, Şubat

Tuğrul Tanyol'dan Şiirler Dinlediniz, Haydar Ergülen

Son Kez Öldü Gömleksiz Bir Şiir Gibi (Ercüment Uçarı), Hüseyin
Alemdar, Mart

Adresi Şiirdir Hulki Aktunç'un, Haydar Ergülen, Nisan

Şiirin Kalesinde Oturur Ali Cengizkan, Haydar Ergülen, Mayıs

Aykırı Şarkıların Ceng'iz'i, Gazanfer Eryüksel, Mayıs

Şiirde Konu ve Ses Sıklığı, Yavuz Özdem, Mayıs

Osman Hakan'la Şiirin Kalbine 'Seyahat Hemen!", H. Ergülen, Haziran

Hakikatli Şiir : Orhan Alkaya, Alihan Irmakkesen, Haziran

Gülten Akın'ın Şiirinde Kadın İmgesi, Yücel Kayıran, Temmuz

Özdemir İnce ile Konuşma, Erdal Doğan, Temmuz

Gülseli İnal ile Söyleşi, Engin Turgut, Temmuz

Öncü Şiirin Yalın Hali : Güven Turan, Haydar Ergülen, Ağustos

Şiir Biçim mi Anlatım mı?, Metin Cengiz, Eylül

Islık Çalan Şiir: Ergin Günçe, Alihan Irmakkesen, Ekim

Oğlum Ergin, Sen Galiba Üzüntülü Adamsın, Haydar Ergülen, Ekim

Özkan Mert ile Konuşma, Nahit Kayabaşı, Kasım

İNSAN

Şairâne Yurt Tutan İnsandan Yurt Tutmayan Şaire Bir Kısa Heidegger Yolculuğu I-IV, Ahmet İnam, Yeni Dizi 1-4

Suskun Dil, Şükrü Argın, Yeni Dizi 7

İZLEK

Eğretileme/II, Nizamettin Uğur, Ocak

Sunay Akın Şiirine Sayfa Ortası Notları, A. Hikmet Eren, S. 29/30

Türk Şiirinde Zaman ve Kişi 1/2, A. Hikmet Eren, Ss. 31/32, 33/34

Şiir Dili, İlkel Dil, Çokanlamlılık, Anlamsızlık, A. Şenel, S. 33/34

KİTAP-LİK

Bu Dünyanın Şairi Değil (Sami Baydar), Haydar Ergülen, Mayıs/Haziran

İlhan Berk'in Şiir Logos'u, Metin Celâl, Eylül/Aralık

Cemal Süreya ile Her Şey Üzerine, Atilla Özkırımlı, Eylül/Aralık

Cemal Süreya Kiblesi, Enis Batur, Eylül/Aralık

MORCA

Şiirimizde "Anne" Teması, M. Mahzun Doğan, Şubat

NAR

Nurullah Ataç'ın, Devrinin Yazarları Hakkındaki Görüşleri, Alev Sınar, Kasım/Aralık

SOMBAHAR

İzlekler Açısından Lale Müldür Şiiri, Bâki Asiltürk, Ocak/Şubat

Nâzım Hikmet'in Bir Şiir Açısından "Ontoloji" Önder Otçu, Oc/Şu.

ŞİİR ÜLKESİ

Şiirini Damıtın Ali Cengizkan, Muhsin Şener, Şubat
1980 Sonrası Türk Şiiri Üzerine Bir Bakış, Metin Cengiz, Haziran
Küçük Serüvenlerin Şiiri, Hüseyin Atabaş, Sayı 8
Ece Ayhan: Karanlık Denizler Yüzücüsü, Metin Cengiz, Sayı 8

TÜRK DİLİ DERGİSİ

Uçarı Uçmağa Uçtu, Eray Canberk, Mart/Nisan
Ases'ten Charleston'a Salâh Birsell, Abdullah Rıza Ergüven, Kasım/
Aralık

VARLIK

Attilâ İlhan ve Bir Şiir Anlayışı, Tuğrul Tanyol, Ocak
Şiirin Soyağacı, Tuğrul Tanyol, Şubat
Sonra İşte Yaşlandım (Gülten Akın) Sennur Sezer, Mart
Gene Lumpenleşme ve Şiirin Durumu, Tuğrul Tanyol, Mart
Külebi'nin Şiirinde Doğa, Yurt Görünümleri, Anadolu Gerçeği,
Konur Ertop, Haziran
Hilmi Yavuz'la Çöl Şiirleri Üzerine Konuşma, Osman Hakan A. Ha-
ziran
Şiir, Teknoloji ve İnternet, Tuğrul Tanyol, Haziran
Şiirimizde Kent ve Konut Yansımaları, Sennur Sezer, Temmuz
Doksan Dokuz Yüzü Yalnızlık Biri Kendi (Turgut Uyar), Bedirhan
Toprak, Ağustos

1996'DA ŞİİR ÖDÜLLERİ

Cumhurbaşkanlığı Kültür Sanat Büyük Ödülü

Cahit Külebi

Cemal Süreya Şiir Ödülü

Erdal Alover, *Bitik Kent* (Yayımlanmış Kitap)
Yayımlanmamış Dosya Dalında Ödüle değer eser bulunamadı.

Ceyhan Atuf Kansu Şiir Ödülü

Gültekin Emre, *Taşı Sula* (Dosya)

İbrahim Yıldız Şiir Ödülü

Birincilik Ödülü Yetkin Aröz, *Görölmeyen Fotoğraflar*
Avni Cinozoğlu, *Albatroslar Yüksekten Uçar*
Mansiyon Süreyya Eryaşar, *Kamil Efendi* (Dosya)
Ali F. Bilir, *Göç Dosyası*
Övgüye Değer Molla Demirel, *Günün Güllüğü*

Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü

Şükrü Erbaş, *Dicle Üstü Ay Bulanık*
Yelda Karataş, *Ürperme* (Yayımlanmamış kitap)

Behçet Necatigil Şiir Ödülü

Metin Cengiz, *Şarkılar*

Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü

Gazanfer Eryüksel, *Hep Çocuk Kalan* (Dosya) ile
Yücelay Sal, *J* (Dosya) arasında paylaştırıldı
Celal Soycan, *Öyle Kal* (Dosya) övgüye değer bulundu.

Halil Kocagöz Şiir Ödülü

Haydar Ergölen, *Eskiden Terzi*

Yunus Nadi Şiir Ödülü

Aydın Afacan, *İtır ve Güney* (Dosya)
Sina Akyol, *Meğer Söz Gümmüş* (Dosya)

Behçet Aysan Şiir Ödülü

(Ödüle değer yapıt bulunamadı)
Ergöl Çetin, Hilmi Haşal, Arife Kalender ve Saffet Soyöz'ün şiirleri
anılmaya değer bulundu.

Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü

Derya Çolpan – Birinci Ödöl
Tölay Koçak ve Aydın Şimşek – Başarı Ödülleri

Yaşar Nabi Nayır Gençlik Şiir Ödülü

Derya Çolpan – Ödöl
Seda Cebeci ve Yeşim Saygın Armutak dikkate değer bulundu.

Çankaya Belediyesi ve Damar Edebiyat Dergisi III. İlkbahar Şiir Yarışması

Birincilik : Gazanfer Eryüksel, *Aşk Hiçlik Her Şey*
İkincilik İbrahim Oluklu, *Kimi Zaman Bir Başına*
Üçüncülük Betül Tarıman, *Üzgündü Kurlar*

Edebiyat Güncesi Şiir Yarışması

Birincilik Filiz Öztürk
İkincilik Namık Türksoy
Üçüncülük Servet Yüksel

Ankara Üniversitesi Kültür ve Sanat Yarışmaları – Şiir Ödülü

Hakkı Engin Giderer – Birincilik Ödülü
Arif Berberoğlu – İkincilik Ödülü
Aydın Afacan – Üçüncülük ödülü
Abdülkadir Paksoy – Birinci Mansiyon
Cengiz Temuçin Asiltürk – İkinci Mansiyon
Ergin Çiftçi – Üçüncü Mansiyon

Sabri Altınel Şiir Ödülü

1. Derya Çolpan
2. Yunus Yaşar
3. Osman Çalışkan

Dünya Kitap Şiir Ödülü

Sümer Omay

1996'DA YAYIMLANAN ŞİİR KİTAPLARI

1996 Yılığına Girmeyen 1995 Baskılı Şiir Kitapları

Ağabeyoğlu Selma, *İnsanı Ararken Ağlayacaksın*, Prospero Yay.
Akgül Ahmet, *Bakırköy Şiiri*, Kozalak Yay.
Aydın Mehmet, *İşitılar*, İlke Yay.

Benli Mahir İrfan, *Artık Bu Kent Deli Bir Hayvandır*, Prospero Yay.
Bezel Nail, *Bir Gün Bir Çiğ Çekirdek*, Öteki Yay.
Bozkurt Aydan, *Ömür Ölümün Önsözü*, [C] Yayınları

Can Zeynel, *Yakamozdaki Lâ Sesi*, Sorun Yay.
Canay Sıtkı, *İtiraf ve Gizem*, Asanat Yay.
Ciravoğlu Öner, *Kalepark*, Yaprak Yay.

Çakırcioğlu Serdar, *Evet Aşk*, Pencere Yay.
Çetin Ergül, *İlk Sözleri Söylenmemiş Bir Aşkın Son Sözleri*, Prospero Yay.

Erkan Osman, *Beni Nereye Sakladın*, Kendi Yay.
Erkekli Osman Serhat, *Yoksulluklar* (Seçmeler), Hera Şiir
Eroğlu Serhan Oytun, *Marıtar Döndü*, Pencere Yay.

Funda Name Kahveci, *Herşeye Rağmen*, Funda Yay.

Karagöz Berdan, *Çalgının Öndörtlüsü*, Atika Yay.
Kutlutan Kemal Nahit, *Dip ve Zirve*, Kendi Yay.

Odabaşı Yılmaz, *Cehennem Bileti*, Öteki Yay.
Olmuş Osman, *Flüt Çetesi*, Korsan Yay.

Özdem Oğuz, *Su İçmek Güzeli*, Atika Yay.

Sarı Mustafa, *Düş Kovalamaca*, Beşeri Yay.
Sarılioğlu Kenan, *Ayna Rubaileri*, Anadolu Sanat Yay.
Sezgin Mustafa Süreyya, *Bir Tutam Sevgi*, Kendi Yay.

Topçugil Hüseyin, *Tohumdaki Sancı*, Gerçek Sanat Yay.
Türker Seher, *Sis Çekildi*, Marmara Yay.

Yalkın Sabahattin, *Çocuk Deliceleri*, Çankaya Belediyesi Yay.

1996 Yılında Yayımlanan Şiir Kitapları

- Ada Ahmet, *Küçük Bir Anmalık*, Hera Şiir Yay.
 Afacan Aydın, *İtir ve Güneş*, Doruk Yay.
 Ağabeyoğlu Selma, *Bütün Fotoğraflarım Siyah Çıkıyor*, Suteni Yay.
 Ağaoğlu Yeşim, *Hırsızlama Aşklar Gri Yalnızlıklar*, Liman Yay.
 Ahmet Cemal, *Geçmiş Bir Dua Kitabından*, İyişeyler Yay.
 Akdamar Emin, *Ağustos Yazdan Sayılmaz*, Suteni Yay.
 Aker U. Ahmet, *Gülistan*, BVB Yay.
 Akın Gülten, *Toplu Şiirler 1945-1991*, Yapı Kredi Yay.
 Akyol Sina, *Avluda*, Yapı Kredi Yay.
 Akyol Sina, *Meğer Söz Gümüş*, Varlık Yay.
 Anday Melih Cevdet, *Rahatı Kaçan Ağa* (Toplu Şiirler I) Adam Yay.
 Anday Melih Cevdet, *Ölümsüzlük Ardında Gilgamiş* (Toplu Şiirler II) Adam Yay.
 Arslan İsmail, *Özgürlük Ya Da Boy Ölçüsü*, Kendi Yay.
 Asena İnci, *Çıplak Bakamıyorum*, Adam Yay.
 Ayberkin Ahmet, *Gül Parmakları Güneşin*, Kendi Yay.
 Aydın Cengiz, *Ölü Çocuklar Korosu*, Koca Yay.
 Aydın Rehber, *Doğa Türküleri*, Güldiken Yay.
 Aytaş Aziz, *Çocuktuk*, Kendi Yay.
 Baki Hayati, *Usulca ve Yeğnik*, Ekin Yay.
 Barut Ali Asker, *Aşağı Üsküdar*, Yapı Kredi Yay.
 Başkalem Işıl, *İşte Sensizlik Bu*, Liman Yay.
 Batur Enis, *Opera 1-4004*, Altıkkırkbeş Yay.
 Baydar Sami, *Çiçek Dünyalar*, Yapı Kredi Yay.
 Baykal Sururi, *G*, Yarın Yay.
 Berk İlhan, *Avluya Düşen Gölge*, Adam Yay.
 Birsal Salâh, *Çarleston*, Adam Yay.
 Birsal Salâh, *Köçekçeler*, (Toplu Şiirler I) Adam Yay.
 Bozkurt Ayhan, *Ömür Ölümün Önsözü*, C Yay.
 Calap Neriman, *Akşamı Dökülen*, Karşı Yay.
 Celâl Metin, *Adım Ölüm-Kendi Kendini Tatmin*, Era Yay.
 Çalıkuşu Mehtap, *Penceresiz Ev*, Sanat Kitabevi Yay.
 Çalışkan Osman, *Taşlar Başlar*, Kendi Yay.
 Değirmenci Turgay, *Dalgaların Valsi*, Suteni Yay.
 Demirağ Fikret, *Şiirin Vaktine Mezmur*, Işık Kitabevi Yay.

Demirci Nuri, *İçerden Kilitli Odadakiler*, Uludağ Üni. Eğ. Fa. Yay.
Demirtaş Metin, *Çocuklar Kediler Uskumrular*, Onur Yay.
Demirtaş Rasim, *İnsan Saati*, İnsan Saati Yay.
Durmaz Adnan, *Yarın Yeniden*, Gerçek Sanat Yay.
Dündar Suca, *Menhir ve Pelerin*, Ulusal Yay.

Elçi Hüseyin, *Kalbimin Uçurtmaları Yaralıdır Şimdi*, Kora Yay.
Erbaş Şükrü, *Kül Uzun Sürer*, Ümit Yayıncılık
Erdoğan Altay Ömer, *Kent Düellosu*, Ege Kültür Kitaplığı Yay.
Ertan Ali Rıza, *Düşkırımı* (Toplu Şiirler) Etki Yay.
Ertük Bahattin A., *Yorgun Hüzün*, İleri Kitabevi Yay.
Eryüksel Gazanfer, *Hep Çocuk Kalan*, Mayıs Yay.
Evren Ergun, *Ödünsüz Yaşamlar İçin*, Güldiken Yay.

Fındıkçı Metin, *Ve Kalbim Sular Altında*, Yazılı Günler Yay.

Gönen Asım, *Yaramdan Hasretin Aktı*, Ege Kültür Kitaplığı Yay.
Gül Güzide, *Kitap Açık Tenimde*, Kendi Yay.
Günay O., *Sürendurumlar*, Suteni Yay.
Gürcan Nedret, *Tutkun ve Kırgın*, Yaprak Yay.
Gürsel Nedim, *Kırk Kısa Şiir*, Sel Yayıncılık
Güzel Muhammet, *Özgürlüğe Yörüktük*, Arda's Yay.
Güzelgöz Efe, *Ne Kaldı Yarına*, Marmara Yayın.

İnce Özdemir, *Uykusuzluk*, Varlık Yay.

Kabadayı Celal, *Nasılsa Sabah Olacak*, Kendi Yay.
Kantar Haşim, *Ayrılık Türküsü Mavilim*, İlke Yay.
Kantürk Turgay, *Ay İçin Küçük Şeyler*, Sel Yayıncılık
Kantürk Turgay, *Öteki Sahne*, BDS Yay.
Karabulut Coşkun, *Bizim Olan Ne Var Ki*, Toplumsal Dönüşüm Yay.
Karabulut Mehmet, *Sivas Üstünde Bir İnce Bulut*, Kendi Yay.
Karabulutgil Aliye Nedret, *Ebrucu*, Körfezin Sesi Yay.
Karataş Yelda, *Urperme*, Hera Şiir Yay.
Kayabay Bilâl, *Bahar Kal*, Damar Yay.
Keskin Battal, *Aykırı İnsan*, Kendi Yay.
Keskin Birhan, *Cinayet Kışı + İki Mektup*, Göçebe Şiir Kit. Yay.
Kıyat Mehmet, *Acılar Bize Kalıyor*, Karşı Yay.
Kıyat Mehmet, *Ses ve Doku*, Karşı Yay.
Kıyat Mehmet, *İzini Süren*, Karşı Yay.

Kıyat Mehmet, *Gül ve Defne*, Karşı Yay.
 Kıyat Mehmet, *Yüreğim Yüreğim*, Karşı Yay.
 Koçak Serdar, *Barişmalar*, Göçebe Şiir Kitapları Yay.
 Koryürek Ceylan, *Şeytan ve Şiir*, Karşı Yay.
 Koyuncu Cenk, *Yüz'de Yüz*, Sel Yayıncılık
 Kuşkonmaz Sabri, *Ölümsüz Resimler Geçidi*, Kora Yay.
 küçük İskender, *Güzel Annemin Hayal Gücü*, Hera Şiir Yay.
 küçük İskender, *Suzidılara*, Adam Yay.

Lav Ercümen Behzad, *Bütün Eserleri*, Haz. Doğan Hızlan, Yapı Kredi Yay.

Maden Mehmet, *Alışmak Ayrılıklara*, Suteni Yay.
 Mahmutogulları Haluk, *Bir Tek Işıktım Bin Bir Renge Boyandım*, İlkayaz Yay.
 Margulies Roni, *Bilirim Niye Yanık Öter Ney*, Yapı Kredi Yay.
 Matur Bejan, *Rüzgâr Dolu Konaklar*, Avesta Yay.
 Mendi Burhan, *İçimdeki Uzaklar*, Özgün Yay.
 Meriçelli Anıl, *İstanbul Gözlerimin Ucunda*, Graphis Yay.

Nazlı Berrin, *Hüznü Denesem Yalan*, Bilgi Yay.
 Necatigil Behçet, *Şiirler 1972-1979*, Yapı Kredi Yay.
 Nida Ömer, *Dikenler de Okşanır*, Toplumsal Dönüşüm Yay.

Odabaşı Yılmaz, *Günlerin Çarmıhında*, Doruk Yay.
 Oktay Ahmet, *Gözüm Seğirdi Vakitten*, Yapı Kredi Yay.
 Oktay Ahmet, *Söz Acıda Sınandı*, Yapı Kredi Yay.
 Oktay Ahmet, *Az Kaldı Kışa*, Sel Yay.

Önce Cem, *Mavi Güncemin Kızı*, Graphis Yay.
 Öncül Tamer, *İ Hora-Şehir*, Pygmalion Yay. (Lefkoşa)
 Öncül Tamer, *Yitik Aşklar Sokağı*, Pygmalion Yay.
 Özdem Yavuz, *Adınız Kime*, tümzamanlaryayıncılık
 Özşen Sezer, *Anıltı*, Kendi Yay.
 Öztoprak Hasan, *Ağullar*, Göçebe Şiir Kitapları Yay.
 Öztürk Asım, *Sensiz Bir Yüzle Yaşamak*, Ozan Yay.
 Öztürk Kenan, *Gözlerini Resimliyorum*, Belgi Yay.
 Özyürekli Timuçin, *Ufkumuz Sonsuz*, Ege Kültür Kitaplığı Yay.

Paksoy Abdülkadir-Sarıaslan Ümit, *Başak ve Asma*, E Yay.

Pınar Babür, *Bir Uzun Yolda*, Saypa Yay.

Pütmek Metin, *Üşürüm Koynuma Alsam Güneşi*, Beşyeri Yay.

Saka Zekeriya, *Adı Kalsın*, Prospero Yay.

Sal Yücelay, *J*, Piya Yayınları

Sarsmaz Mehmet, *Yok Kitap*, Teos Yay.

Satıcı Adnan, *Dokuzuncu Blues*, Ekin Yay.

Savlı Hakan, *Köpükler*, Adam Yay.

Sezer Çiğdem, *Kapalı Gişe Hüzünler*, Karşı Yay.

Sönmez Hasibe, *Rüzgârın Islıkları*, Koca Yay.

Sönmez Hülya, *Sevgi Gölgeniz Olsun*, Marmara Yay.

Şafak Halim, *Baştan Sona Susmak*, Suteni Yay.

Şen Ramazan, *Deprem Odaları*, [C] Yayınları

Şişli Hasan, *Türkiye Parmakızım*, Akdeniz Sanatevi Yay.

Timuçin Afşar, *Akşam Türküleri*, Sarmal Yay.

Topçu İhsan, *O Yitik Kıpırtı*, Suteni Yay.

Turan Güven, *101 Bir Dize*, Yapı Kredi Yay.

Tuzcu Mehmet Mümtaz, *Sevda Adıyla*, Etki Yay.

Tüfekçi Nazlı Deniz, *Ağlama Dünya*, Kendi Yay.

Uçarı Ercüment, *Yırtıksız Sözler*, Hera Şiir Yay.

Ünver M. Naci, *Yağmurlarla Gel Bana*, Suteni Yay.

Üstündağ Metin, *Zemheri*, Parantez Yay.

Varol Hasan, *Aşka Süt Portakal Çiçeğim*, Güneş Yay.

Yalkın Sabahattin, *Beni Yasaklama*, Yarın Yay.

Yavuz Hilmi, *Çöl Şiirleri*, Varlık Yay.

Yıldız Hasan, *Dar Günlerin İpek Yürekli Perisi*, Karşı Yay.

Yıldız İrfan, *Çiçek Tozu Günleri*, Göçebe Şiir Kitapları Yay.

Yıldız Mustafa, *Yarına*, Yaba Yay.

Yurttaş Hüseyin, *Sevgiyle Dönsün Dünya*, Bilgi Yay.

Yücel Müslüm, *İpekyolu*, Ege Kültür Kitaplığı Yay.

Zeki Ali, *Sonsuz Bir Efsane*, Işık Kitabevi Yay.

- Şiir Üzerine Deneme-Eleştiri, Yaşamöyküsü Kitapları, Antolojiler**
Dipyazılar, Ece Ayhan, Yapı Kredi Yay.
Şair ve Otorite-Şiir ve Yanılsama, Hayati Baki, Suteni Yay.
Logos, İlhan Berk, Yapı Kredi Yay.
Şiir ve Yaşam, Ali Cengizkan, Yapı Kredi Yay.
Şair Şiir Yazıları, Mustafa Öneş, Oğlak Yay.
Cumhuriyet Dönemi Türk Şiirinde Garip Hareketi, Hakan Sazyek, Türkiye İş Bankası Kültür Yay.
Şiirin Diyalektiği, Muhsin Şener, Suteni Yay.
Şiir ve Şiir Kuramı Üstüne Söylemler, Düzlem Yay.
Yalnız Şövalye Attilâ İlhan, Zeynep Ankara, Bilgi Yay.
Toplumcu Şiirlerimizde Bir Kanal Kemal Özer, Mustafa Bayram Mısır, Yordam Kitapları
Türk Edebiyatında Unutulmayan Aşk Şiirleri Antolojisi, Haz. Edip Cansever-Emine Kerse, Kedi Şiir Kitaplığı
Bugünün Diliyle Divan Şiiri'nden Seçme Beyitler, Haz. Ertuğrul Ayaydın, Kendi Yay.
1945 Sonrası İsveç Şiiri Antolojisi, Haz. Lütfi Özkök-Yüksel Peker, Yapı Kredi Yay.
Bulutlu Şiir Antolojisi, Der. Levent Kavas, Altıkkırkbeş Yay.
Çağdaş Çin Şiiri Antolojisi, Haz. Eray Canberk, Yön Yay.
Şiir Atlası 3, (Haz. Cevat Çapan), Yapı Kredi Yay.
Asılı Eros, Çeviri Şiirleri, İlhan Berk, Yapı Kredi Yay.
Şiirlerle Barış, (Haz. A. Tekin, M. Demirtaş, H. Cahit Kerse) Altın Portakal Kültür ve Sanat Vakfı Yay.

Çeviri Şiir Kitapları

- William Blake, *Hasta Gül* (Çev. Dost Körpe) Kabalcı Yay.
 F. G. Lorca, *Seçilmiş Şiirler* (Çev. Sabri Altınel), Adam Yay.
 F. G. Lorca, *"Canto Jondo" Şiiri*, (Çev. Sabri Altınel), Adam Yay.
 Rimbaud, *Seçilmiş Şiirler* (Çev. İlhan Berk), Adam Yay.
 Puşkin, *İnsanüstü Bir Anıt Diktim Kendime* (Çev. Ataol Behramoğlu) Adam Yay.
 Sylvia Plath, *Ariel* (Çev. Yusuf Eradam) İmage Yay.
 Pablo Neruda, *Makasçı Uyansın* (Çev. Nice Damar) Evrensel Kültür Kitaplığı
Fransa'dan Bir Güldeste, Elveda Gençlik Yasemini Ömrün, (Çev. Hüseyin Demirhan) Akdeniz Yay.
 Claude Esteban, *Düniün Yedi Gününü* (Çev. Hüseyin Baş) İyi Şeyler Yay.

32 *Belgelik*

Henrik Nordbrandt, *İkimiz Arasında* (Çev. Murat Alpar) İyi Şeyler Yay.

Jean Follain, *Bahçelerin Beyaz Güneşi* (Çev. S. Rifat) İyi Şeyler Yay.

Friedrich Hölderlin, *Deliliğin Arifesinde* (Çev. Ahmet Cemal) Yapı Kredi Yay.

Peter Poulsen, *Durduramazsın Dünyayı* (Çev. Murat Alpar) İyi Şeyler Yay.

Paul Celan, *Zaman Kırmızısı Dudaklarla* (Çev. G. Durusoy-A. Necdet, Broy Yay.

Samuel Taylor Coleridge, *İhtiyar Denizcinin Ezgisi* (Çev. Alper Çeker), Altıkırkbeş Yay.

Claude Esteban, *Sabahın Basamaklarında* (Kolektif Çev.) Metis-Divan Yay.

Ahmet Muhip Dıranas

(1908-1980) Bâki Asiltürk, Dıranas'ın 1933'te "Milli Mecmua"da yayımlanmasına karşın kitaplarına almadığı, bilinmeyen bir şiirini ortaya çıkardı.

YOLDAN GEÇENLER

Bir rüyada yürür gibi geçerler
Evimin önünden her akşam üstü
Yüzleri bir duman gibi dağınık
Sönmüş saçlarında son damla ılık
Bir korkuları var gibi her akşam
Evimin önünden geçerler onlar

Ne sesleri ılık çalan bir rüzgâr
Ne de omuzları yalçın bir dağdır
Ümit gözlerinde ölü bir bakış
Sayha bir bükülüş dudaklarında
Bulamadıkları nedir ki yaz, kış
Dolaşırlar şehrin sokaklarında...

Onlar – omuzları ne yalçın bir dağ
Ne sesleri ılık çalan bir rüzgâr –
Bir rüya içinde gibi her akşam
Kopan ve uzayan şekiller ile
Sanki nehir gibi akmaktadırlar
Derinden ruhları çağıran sese.

(*Milli Mecmua*, no: 140-141, Cilt 12, 1 İkincikânun 1933'ten
Gösteri 182, Ocak 1996)

Fazıl Hüsnü Dağlarca

(1914)

KONU

Görünmeyen işçidir konu'lar
Alır götürür içindekileri
En uzaklara

Öylesine değişik uyandırıcı saydam
Öylesine çoktur ki yolları
Nice yürünse bitirilememiştir ilk imden beri

Konularımız
Belki de soluğudur
Olanın olmayanın

Onlardır damarlarımız bizim
Gövdemizdeki
Evren gövdemizdeki

(Milliyet Sanat 389, 1 Ağustos 1996)

Nahit Ulvi Akgün

Nahit Ulvi Akgün'ü (1918-1996) 12 Kasım 1996 günü yitirdik. Ölümünden bir ay önce Adam Sanat'ta yayımlanan son şiirleriyle anıyoruz onu.

DENİZ'E ÖVGÜ

Sen bir masalı anımsatıyorsun
Peri padişahının küçük kızı
Bir bakşadır gecesi gündüzü
Güzelliğin dağlara taşlara vursun

Kışın gözün bir yana edan bir yana
Bir ellerin var k! kalem kamıştan

Tırnakların öyle pembe gümüşten
Neler neler söylemez ki anlayana

Ay doğar sevinçten alkış tutar sana

(Adam Sanat 131, Ekim 1996)

İlhan Berk

İlhan Berk (1918) bu yıl *Avluya Düşen Gölge*'yi yayımladı. Yıllardır dergilerde sürdürdüğü *Logos*'ları, ve şiir çevirilerini kitaplaştırdı: *Asılı Eros*.

ÇİĞNENMİŞ GÜL

Çiğnenmiş gül diyor kim var orda?
Bir gün geçmiştim yanı sıra uyuyan otların
Usumda hâlâ o ses gider gelir.

Güle içkindir ilk kez duyduğumuz her şey.
Nişaburlu Attar bunu biliyor muydu bilmem
Güle sonsuzluk biçerken.

Sonsuzluk! Sanırım ağaçların en eski tinidir
Kunt bir nehre dönüşmeyi bekleyen.

Bana gelince, ben sessizlikle buyrulдум
Sana sessizlikle sesleniyorum.

SUYA BAKIYORSUN

Suya bakıyorsun. Masada bir gül duruyor
Masada durmak olan işi.

Su zamanı düşündürür der Borges
Sanki çocuklar, sanki küçük köylerdir su
Zamanda dolaşmaya çıkmıştır.

Zaman ki
her yerde zamandır,
Aralar saçlarının tütününü.

Ben ki otum düğümlü sana
Keçi yoluyum, geçesin diye.

Su kar topluyor.
Gövde tutucu.
Soy beni.
Ölümü okuyan yok.

(*Adam Sanat 132, Kasım 1996*)

Salâh Birsal

Salâh Birsal'in yeni şiir kitabı *Çarleston* ile *Toplu Şiirler I'ı Köçekçeler* yayımlandı bu yıl.

KIVRAK BİLİM

Bir şiir ne zaman şık eder
Ne zaman çalçenede usta
Üst-tetikte savaşçı
Barış yanlısı ne zaman

Şiir kıvrak bilimdir
Tırmanır tek kürekle dolunaya
Kendi kuşunda biricik-bir
Takla atar kendi dünyasında

Kimi şiir uyanık
Yelin sırtında ve kablolu
Arkadaşından artık
Gıdıklar boyuna okurları

Kimisi yanlış şiir
Fermuarı bozuk bir yüz
Vergisiz bakışlar
Bilekleri gevşek mi gevşek

Lıkır lıkırdır kimisi de
Bir başkası hem kıkırtı hem hışırtı
Üçüncüsü sözcüklere vurgun
Çoğu da durmadan hava atar

Lebbeyk kimisi dizelerini
Uhularla ayakta tutar
Kimisi Ağrı Dağındadır
Kimisi son can ile dökülür

(Bir Yeni Biçem 38, Haziran 1996)

Can Yücel

Can Yücel (1926) bir yıl daha gençleşerek 70 yaşına girdi bu yıl.

PEMBE KALEM

4

Beyaz çarşafı sedirde yatıyorsun
Ben de yuvarlak masanın başındayım
Gece
Kalktım üç açıdan baktım sana
Önce ayaklarından yukarı çizdik resimler
Çıplak omuzundan, sonra başından aşağı
Resmen çizdim seni defterime
Uyandım uyandıracaktım seni
Sen uyandın
Sonra ikili bir resim çizdik
Picasso'nun aylık resimleri haltetmiş yanında
Beyaz gömleği paramparça, Tisbe
Paralanmış bir aslan tarafından
Burcunu bellemişler libidoşlar

(Evrensel Kültür 50, Şubat 1996)

Ercüment Uçarı

Ercüment Uçarı'yı (1928-1996) 22 Ocak 1996 günü yitirdik. Şairi, ölümünden sonra da Adam Sanat'ta yayımlanmaya devam eden şiirlerinden biriyle anıyoruz.

BOĞAZIÇI

eğik vücuduma abanarak
haçımı kendim taşıyorum
dağ taş demir dolu
sis basıyor
kazaklar balalayka çalıyor
katırtırnağı çiçekleri
sapsarı açılmışlar
az tepelerde
yumuşaklığı yaşamın
güllerle kolladım
bir içini
pembe akıyordu mehtap
labirentlerin aralarından
seslerin sessiz yırtık
ölümlü köşebentlerindeki
anlamlı gölge
nerden geliyor ellerime
sıcak canlı
divan şiiri
sünnet düğünleri
çubukluda
ortada
hokkabazlar gözüktü
açık perdeleri
ziller köçekce
tefler koyu gürültüler
ud kanun sesleri
koyu sağır renk düzeni
pırpırlı zamandan
cimbızlarla çekilirken
martılar hep üstümde dönen
büyükdere şirket-i hayriye

vapurlar üstlerini kar bastı
saat rakkaslarının defterlerinden
sürülüp gidiyorken bisikletler
boğaziçi yağmur kokuyor
yine incecik yüzü
umut pardösüsünü çıkardı
ne güzel gece
orfoz var
dalgın durgun kürekleri
nadasdan kurtarılmış tarlası
ponponlu alacağım denizi
iri terlikleri olacak
üzerleri kadın kokulu
parlak kara noktaları olan

(Adam Sanat 123, Şubat 1996)

Ali Yüce

(1928)

SEN GENE GÜZELSİN

Masal tilkesinden gelmiş
Bir kuşun vardı senin
Koynuna yuva yapardı
Yarısı keklik sekerdi yerde
Yarısı havada güvercin uçardı
Sen çocuktun o zaman
Masal yer masal içerdin

Havadan inmezdi kuşun
Dal beğenmezdi konacak
Özgürlükle beslerdin sen onu
Kulağına barış türküleri söylerdin
Aşk merhemi sürerdin yarasına
Gagasının ucundan öperdin
Şiir sağardın memelerinden
Sen bir genç kızdın o zaman
Duygu yer duygu içerdin

Bariřtan güvercinden başka
Kimse girmezdi düşlerine
Kucaklayıp öperdin dünyayı
Işık yer ışık içerdin
Kapı kapı dolaşarak
Safsata satardı softalar
Bunca aydınlıktan sonra
şimdi de satıyorlar

En verimli topraklara
Savař tohumları ekerdi
Korku ekerdi korkucular
Süngüstünü öperdi paralı asker
Tüfeğinin namlusunu öperdi
Vurulan oğullarının kızlarının
Ölüstünü öperdi analar
Bunca uygarlıktan sonra
şimdi de öptüyorlar

Yer yara gök yara
Ağıt gözyaşı kan
Her şey kirli ilkel çirkin
Bunca acılardan sonra
Sen gene aydınlık alımı
Gene güzelsin

(Çağdaş Türk Dili 98, Nisan 1996)

Cemal Süreya

Cemal Süreya'nın (1931-1990) 1988'de "Cönk" dergisinde yayımlanmış, kitaplarına girmeyen bir şiiri bulundu. *Sevda Sözleri* adını taşıyan Bütün şiirleri, daha önceki kitaplarına girmeyen eklerle yeniden yayımlandı.

PAPENDREU İLE LİANİ

Resifler üzerinde basık güneřler
Baş döndüre döndüre sönerler,
Bundan sonra mutlu olamazsanız da
İnanın bu kadarı hepimize yeter.

Gizlidir aşk ama her an açıklanmak ister
Yasa dışıdır ama yasal olmamak için çırpınır,
Siz ilan ederken aşkınızı bütün dünyaya
Nasıl da ısıttınız çok şeyi düzelttiniz bozdunuz.

El ele resminizi görtünce gazetede
Gelişigüzel şeyler geldi aklıma
Bekâret nedir diye düşümdüm sözgelimi
Yalnız kuşsütü ikram edilen sofrâ.

Yalnızhane Sokağı'nı düşündüm. Gaziantep'te,
Çok daha eski bir kentin ön uzantısı,
Konya'da Osmanlı tahvillerinin arkasına yazılmış mektuplar
Coğrafya ve iç avlu.

Sizin için
Orda işte
Ayasofya'mız.

Acelesiz zeytin ağacı ve yaprağındaki renk tozu
Alnımın sağ yanında bir ağır yıldız biçiminde,

Bütün bir Akdeniz kültürünü baştan çıkardınız
Yeni bir bahar noktası getirdiniz dostluğa
Bütün sayıları sadeleştirdiniz.

Olağan şeyler aranızdaki sırdır
Kışın kar yağması söz gelimi,
Akşamüstü ortalığın kararması, mendiller,
Artık söyleyecek daha çok şey var.

Asıl ne yaptınız biliyor musunuz,
Öziir dilemeye
Anadolu'da da geçerlilik kazandırdınız.

Bunu yazan delisi güzel
Okuyana denizanaları fundalar dürtüler.

(Cönk, Aralık 1988)

Sait Maden

(1932)

NE KALABİLİR SENDEN

Ne kalabilir senden, yüzünün çizgileri mi
kurumuş bir yaprağın okunmaz çizgilerinde;
ne kalabilir senden, sesin mi, bir bilinmedik
ırmaktaki sazlar arasından yükselen, kuytu
kurbağa sesinde; suyun gelip gelip döğdüğü
ıssız bir kıyıdaki yosunlar, çakıltaşları
ne saklayabilir gölgenden senin; her saniye
milyonlarca doğuşun, ölümün, yenilenişin
arasında var mı yer sana, gök mü umursadı
yer mi seni şimdiye dek; eline geçirdiğin
bütün uçlar, görünmez iplerin bütün uçları
seni çıkarmadıysa bir yerlere, dönüp dönüp
sende düğümleniyorsa hepsi ne bu çırpınma,
çektiğin gibi üstüne gecenin yorganını
saklan olup bitecek her şeyden sonsuza değin,
gör, düş mü girer koynuna artık yıldız mı girer.
hayvansı bir uykuyla dal gitsin, ne var kalacak
senden bu ıssız çölde, rüzgâr dakikada bir
yeni haritalar çizdikçe şu uçsuz bucaksız
kum yığınlarına, söyle. ne var kalacak senden
belleğinde kuşun ağacın suyun, kör bir sfenks
umursamazlığıyla kendi iç uzayına dalmış
zamanın çevresinde cserken milyonlarca toz,
toz benzeri bütün geçmişler, bütün gelecekler?..

(Gösteri 186, Mayıs 1996)

Gülten Akın

Gülten Akın'ın (1933) *Toplu Şiirler (1956-1991)*'i yeniden yayımlandı.

SYCLAMEN İLAHİ

ittim kapıyı girdim içeri, cesurca ya da aptalca
o ve çocuklardı – dünya –
yalnızlığım yitti
karşılığında
bir sakı beyaz syclamen
siyah güderiden eldiven, renkli camlar
acıdan bir ayla ortasında
açmaya korkuları mutluluklar, gizli keyifler
girdi hayatıma

sıcak bir bakış, bir yadsıma
salim bir öfke girdi hayatıma
hatalarım kesinleşti yüziime vurulduğunda
savunmadım kendimi – artık çok geç –
şen elmalar gibi yuvarlandı ortalığa
titizce sakladıklarım
durdum
lekeli bereli güneşin tam ortasında

(Varlık 1062, Mart 1996)

Cevat Çapan

(1933)

SİMYA

Yan yana gelince sözcükler,
kendi anlamlarından soyunup
bir yağmur tanesi gibi
yuvarlanıveriyorlar
kavruk otlarına sessizliğin,
ya da parlıyorlar

bir gözyaşı gibi
gencecik ayın
inceliğini yansıtan.

Uzaktan,
kanlı naraları duyuluyor
dev tutkulu cücelerin
yan yana gelen
sözcüklerin arasından.

(Milliyet Sanat 390, 15 Ağustos 1996)

Sıtkı Salih Gör

(1934)

ÜRKEK VE DAĞSI

Yüreğime balık ağı sarmış bir
gül tanesinin, gül emen, gül doğuran
tepenin eteklerine gerdanlıklarını
sermiş oturuyorsun öyle kendince,
temmuz göğsüne vurmuş alevden ışığını.

Ben, ırmağın durgun kıyıcığında,
durmuşum, yaz sıcaklığını eme eme
yürüyorum, kanatları göl kokan
bahçe korkuluğundan atlayıp pencereme.

Öyle sıcak ve öyle dayanılmaz güneşin,
sımsıcak oklarından kaçırıyorsun o dağa,
çıplak ve yeşil ve yemyeşil o dağa,
kırık tarihini yaza yaza mermerin.

Derken ve ansızın gökyüzünde o
dağın çıplak eteğinde martılar,
denize doğru son hızla uçuşuyorlar,
kuşların tarihi bu, sanki şarkılı koro.

Üşüyorsun, oysa ırmağın taşkın suları,
göğsüne kuşların sürerken kanadını,
belki uzun ve unutulmaz bir öykü sesin,
belki haykırışındı, hıçkırman, ağlayışın
kim bilir hangi koyda unutilan nefesin.

Dağ, hem özgür hem tutsak hem alkollü
gibi durduğun yerde halın, kilimin, giysin.

(Şiir-lik 30, Ağustos 1996)

Abmet Oktay

Ahmet Oktay (1935) dergilerde sık görünmese de bol kitaplı bir yıl geçirdi. Üç şiir kitabı yayımlandı yıl içinde: *Gözüm Seğirdi Vakitten*; *Söz Acıda Sınandı*; *Az Kaldı Kışa*.

PAZARLARI KIYIDA

Kıyıya iniyorlar Pazarları;
tek gün kalmış sanki ömürlerinden,
yaşamak istiyorlar tüm yazları;
karanlık, kentin üstüne çökmeden.

Açılmış, gecedен hazır nevale;
bebelere kurulmuş salıncaklar,
yaşlılar ağaçların gölgesinde,
her telden çalıyor pilli radyolar.

Balkonda duran yetişkin besleme,
hem özlemlle bakarken hem de hayret,
ayrı düştüğü cumhurun şenliğine;
yayılıyor gözbebeğine kasvet.

Kovulmuş her hayalet kalplerinden;
aslolan çocukların kahkahası;
sızlıyor gibi olsa da derinden,
geldikleri o yerlerin anısı.

Ne hasta baba, ne askerde oğul,
ne ayrılık, ne dün kalkan cenaze;
çabuk unutmak zorunda her yoksul,
dayanabilmek için ertesi güne.

Ağızlarında balonlu ciklet,
bikinili iki kondu güzeli;
yaşamları şurdan burdan rivayet,
konuştukları halis kayış dili.

Yanlarında biryantinli bir oğlan,
"koko" zengin işi, onunki tiner;
o da kurtulmak istiyor zamandan,
belki karabasan, gördüğü düşler.

Biri kurmuş çilingir sofrasını,
yetiyor az ekmekle salatalık;
yudumluyor şişeden şarabını;
arzu dolu, dünyayla barışık.

Göz göze geldim birden esmeriyle;
belki de bir suçun yataklarıydık,
gariplerdik, yetimlerin vehmiyle
dolaşan. Birbirimizi tanıdık.

Ama aydı, terketti beni hemen.
o cumhurdan değildim, bir yabancı;
sezdim, yaşıyor bende çok eskiden,
Yahya Kemal'e de saplanan sancı.

(Bir Yeni Biçem 38, Haziran 1996)

Ali Püsküllüoğlu

(1935)

SAVRUN

Göçüyor, kanat vuruyor, azgın
Ve bulanık çay boyunca;
Biraz kırılğan, çokça kırgın.

Sendin emeksiz büyüten beni,
Ayaklarıma batardı dikenlerin,
Yürüsem lale devri.

Çingenedir çocukluk
Gök uzak, uzak, uzak
Ne yana baksan yokluk.

Acıdır. çekersen dağdır,
Gidilmez bir ülke şimdi,
Kalkmıştır göç, sökülmüştür çadır.

Ey gözyaşı Savrun, sula toprağımı!
Erişilmez eskide
Kim bilir o öldü mü, sağ mı

Diyen bulunmasın; ört geceyi üstüme
O yıldız dolu gökyüzünü
Görmek istiyorum yine!

(Varlık 1070, Kasım 1996)

Bedrettin Aykın

(1936)

BİLEĞİ TAŞI

Bin bir engelli bir maratonda
Koştum kan ter içinde
Tırmandım durdum yıllar yılı
Karlı bir yokuşu

Dipsiz karanlık bir kör kuyu
Renksiz kokusuz sevgisiz
Ne çok dinledim ben bu ağıdı
Neresinden baksam bugün
Başı bir hoyrat sonu ağlatı

Ne zaman nasıl geçti ilkyaz
Sonrası bir başka yalnızlıktı
Yorulduğum yaşlandım yokluğunda
Tükettim temmuzları ağustos

Yaşam ki bir bileği taşı
Kimini keskinleştirir yollarında
Tüketir kimini bilene bilene
Sol yanıma paslanmaz çelik
Bilendikçe kendi kınını kesti
Sağ yanıma kar beyaz pamuk yığını
Yıldız sağı gecelerinden

(Türk Dili Dergisi 53, Mart/Nisan 1996)

Ruşen Hakkı

(1936)

TEPTİ TOPRAĞI OT

Kitap aralarında unuttu günlerce ellerini
ne eşi dostu vardı ne çevresinde birileri,

yorgundu umarsızdı. kendini hicrana sürdü.

Uyuyu uyandı bitmeyen geceden sıkıldı
akvaryuma yem attı perdeyi araladı,

gökyüzünün usulca toprağı öptüğünü gördü.

Düş müydü gerçek miydi gördükleri bilemedi
bir gözünü içine bir gözünü bahçeye çevirdi,

birileri alıp bir şeyleri bir yerlere götürdü.

Deniz köpürdü dallara takıldı rüzgârın sesi
neydi bu kaos neredeydi doğanın bekçisi,

ve artık yeter deyip geceyi gündüze düşürdü.

Sıyırıp attı hüznünü kedisini sevdi
çiçekleriyle konuştu serçelere yem verdi,

tepti toprağı ot, kardelen gibi göründü.

Ve koştu kumsalda saatlerce deliler gibi
naralandı, şarkılara alıştırdı dilini.

sahilde çırpınan sandalın ipini çözdü.

(Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996)

Özdemir İnce

Özdemir İnce (1936) dergilerde şiir yayımlamama kararlılığını sürdürdü. Son şiirlerini *Uykusuzluk* adlı kitapta topladı.

UYKUSUZLUK

I

Mirası da soranlar var: Terra Nova!
Şimdi, gelir ve gider artık baş başa;
benim olmuştu, benim olmayacak

bir rüzgârın gidebildiğı bütün topraklar.

Terra Nova: Beden yaşamın alkış tufanıdır,
Terra Nova: Varlık yokluğun kurtuluş fidyesisidir.
bilinen bilinmeyenin larva evresidir.

Terra Nova: Bir dağ çeşmesi duruşu,
Terra Nova: Bir arı kovanı bakışı.
her türlü ağaç ve ot meclisi
yaklaşan ve uzaklaşan hayvanlar âlemi;

bir avuç sıcaklığına özenen elim.

Terra Nova: Terra Incognita.
Yeni Toprak: Bilinmeyen Toprak (parçası),
anımsayabildiğim en saydam yumak:

Başı sonunda gizli ve armağan.

Bir mirasyedi olarak (ben):
Küllerden bir kitap yapacağım
ve sesin geçtiği her hücreyi bir saray.

(Varlık 1063, Nisan 1996)

Hilmi Yavuz

Hilmi Yavuz (1936) *Çöl Şiirleri*'ni yayımladı.

ÇÖL VE JUDAS

ben gittimdi, sarışındım, bir demet
su, bir demet kum, bir demet...
ay, kurumuş, elimdeydi, sarışın
çöl lalesi, dilim kuru, ihanet

acıttı ağzımı, Efendimiz, bu yolu
çarmıhlara bata çıka yürüdüğüm yeter!
ayaklarım kan içinde, mürrüsâfi ve keder
kokuyor içim... çöllerdeydim, korkulu

o leş gibi aydınlık ve o yağlı gecede
bir İ n c i l 'de büyüdüm ben, bir cücede
boy attımdı, ya iğrenç Golgotha'da, ya sefih

İstanbul'da, farketmez. elmas gözlerimde put
gibi durdum. dedi: 'beni öp, hilmi ve beni unut!'
yakın dostlarımdılar: İ h a n e t ve İsa Mesih...

(Bir Yeni Biçem 37, Mayıs 1996)

Nihat Ziyalan

(1936)

DİYARBAKIR CEZAEVİ

Işık Yurtçu'ya

boyumu sündürdüler önlerine
haksızlık olmasın sopalarına
teşekkürler boyum

kovalarla üstümden su
canhıraş
kaydıkça
sopalar
paldır küldür yayılmaya başladı sakalım
teşekkürler sakalımdaki sabun kokusu

irileşiyor sopalar indikçe
kopamayan çığlım da
duymasın koğuş
teşekkürler kenetlenen dişlerim

gövdem de irileşti
sopalarla paldır küldür
şimdi nasıl sıgacak yeni kesilmiş tahta kokusuna
bir zamanlar kardeşimin uzanıp gittiği
ruhum çalışkandır
teşekkürler özgürlük

Sydney 1996

(Adam Sanat 133, Aralık 1996)

Metin Demirtaş

Metin Demirtaş (1938) son yıllarda yazdığı şiirlerini *Çocuklar Kediler Uskumrular* adı altında bir kitapta topladı.

CHAGALL

Tan'a

Kar yağmış Chagall'ın resmine
Duru aydınlığı bir öğle sonunun
Bir pencere açmış Chagall
Büyülü dünyasına çocukluğun

Grimsi gök altında
Kar yüklü alçacık damlar
Suskun, bilge..
Mavi kuleleriyle böbürlenene kilise
Böbürlenedursun!
Çit ve sokak almış başını gidiyor
Morları, mavileriyle...

Masalların iyi yürekli dedesi
Sırtında torbasıyla
Geçiyor bacaların üstünden süzülerek
Çocuklara şeker
Yer çekimine nanik çekerek

6 Ekim 1996

(Adam Sanat 132, Kasım 1996)

Ahmet Uysal

(1938)

RÜZGÂR KUMLA ALDATIYOR ŞİİRİ

Beni yağmurla aldatan güz
Yeniden seriyor ipeğini yüzüme
Kumla ovulan bakır parıltısı
Bırakarak geçiyor gene rüzgâr

Uyaksız bir dizyle hırpalanmış
Şiirler savruluyor kumsalda
Ayak izlerinde kirli sular
Martı denizle aldatıyor ırmağı

Gömleğimin cebinde sararıyor
Bir çocukla çektiğim fotoğraf
– Suda parıldayan kumdu çocukluğum –
Rüzgâr kumla aldatıyor şiiri

(Çağdaş Türk Dili 98, Nisan 1996)

Afşar Timuçin

Afşar Timuçin (1939) *Akşam Türküleri* adlı şiir kitabı yayımlandı.

İNSAN İÇİN DÜŞÜNCELER

İnsan bazen kapılar gıcırdar da aldırılmaz
Onları uygun bir zamanda yağlamak gerekir
Uygun zamanlar bir türlü gelmek bilmez
O arada kol yıpranır düğme kopar yaka eskir
Kimi saklar kırılanı canı gibi nedense
Kimi de görmek istemez hemen değiştirir
Başka bir ev başka bir gazete başka bir dost
O zaman uzun uzun yargılar geliştirilir
Bir kopuşu bir başka kopuş pekiştirir
Korkuya benzer bir şey alttan alta duyulsa da
Pencereleri iyi kapa kapıları sürmele

Yarın bize birileri gelecek sakın unutma
İnsan bazen kırılmış bir oyuncak gibidir
Çok zaman elimizle oynarken kıldığımız
İnsan bazen bir sevgiyi boş bir tutkuya bağlar
İnsan bazen bir kuşu okşar gibi yitirir

(*Evrensel Kültür* 50, Şubat 1996)

İhsan Üren

(1939)

INSTALLATIONS (YERLEŞTİRMELER)

1. Bu
sözcükleri
öylesine
dalgalı
2. Bu uygunsuz denizlerine
dikbaşı estetikten yoksun
dalgalı sözcükleri yerleştirin
kaya gibi olmasın
usul-uslu öylesine durulsun.
3. Öylesine dalgalı denizlerine
yerleştirin durulsun kaya.
Yoksun olmasın estetikten
usul-uslu gibi dikbaşı
uygunsuz bu sözcükleri.
4. Bu uygunsuz dikbaşı
estetikten yoksun sözcükleri
yerleştirin öylesine denizlerine
kaya gibi olmasın.
dalgalı durulsun usul-uslu.
5. Estetikten yoksun bu
uygunsuz dikbaşı sözcükleri
yerleştirin öylesine durulsun

usul-uslu denizlerine kaya
gibi, olmasın dalgalı.

6. Kaya gibi olmasın
dalgalı durulsun usul-uslu
öylesine yerleştirin denizlerine
bu uygunsuz dikbaşı
estetikten yoksun sözcükleri.
7. Yoksun olmasın estetikten
bu dikbaşı öylesine
uygunsuz dalgalı sözcükleri
usul-uslu durulsun denizlerine
kaya gibi yerleştirin.

Validebağ, 3 Eylül 1995

(Bir Yeni Biçem 34, Şubat 1996)

Fikret Demirağ

Kıbrıslı Şair Fikret Demirağ'ın (1940) *Şiirin Vaktine Meznur* adlı bir kitabı yayımlandı.

ÖLÜM ŞARKILARI 2

Bir ovanın ortasında birden yol biter gibi
geldi ölüm.

Annem, bir uçurumun başından
Vangelis'in müziği eşliğinde
bıraktı kendini boşluğa

Eşyası götürülen bir oda gibi
nasıl ve ne'yle dolduracak
içimde açılan boşluğu, Dünya?

Şimdilik elimden bir şiir tutar
kendimi boşluğa bırakmamak için
kendi uçurumumdan:

Bir ovanın ortasında birden bir yol biter gibi
bitmeyecek bir şiir.

(*Edebiyat ve Eleştiri* 25, Haziran 1996)

Mehmet Kıyat

Mehmet Kıyat (1940) beş yeni kitabıyla birlikte üç eski kitabının yeni baskılarını çıkardı bu yıl.

GÜNEŞ VE YAŞAM İÇİN İKİLİKLER

1.
Güneşini ısıtıyor yüreğim
Irmağını suluyor
2.
Uykulu ve uyuşuk geceleri geçip
Dağlar gibi baktım denizlere
3.
Güvercinler gibi doyumsuz
Başlardık güne
4.
Ormanın kırağısına tutulan
Bulutlar gibi geçerdik düşleri
5.
Su dilini verdi bana
Uyurgezer bir uykucu oldum
6.
Yolunu şaşıran gezgin
Gibi güneşe tutundum
7.
İçimizdeki güneşle
Düştük gecenin ortasına
8.
Hep sabaha tutunan yüreğim
Isıtamadı güneşin suyunu

9.

Göğüslerini ballandıran deniz
Uykusunu kaçırdı sabahın

10.

Gecemiz gecemiz uykulu güneş
Sevimizin kırlangıç yüreği

(Karşı 105, Nisan/Mayıs 1996)

Yeşim Salman

(1940)

En iyi siz o kemana yay olmaya bakın
çünkü
şair hoyrat olunmaz
şiir tartışılmaz
arenada, alanda
– hani nerdeyse –

şair soylu olur mu
olur mu olur :
paşazadem;
gerillacı ya da
olur mu olur
Che Guevara;
– "Tanrım, İsa kadar güzel!"
tıp öğrencisi, doktor
Salvatore Allende,
yaşadı öldü
darıldı barışmadı
Aşiyen'da şiir
böyle tartışılmadı.

(Adam Sanat 123, Şubat 1996)

M. Mazhar Alphan

(1941)

MARTILAR

Zamanın saçağı altında
gözlerim yosun tutar – devamlı yağmur –
Bakışlarım kayar: çırılçıplak, yaralı
Fırtınalı çukurlar
Sivri kayalıklarla sevişir
Mor düşer gözlerimin altı
Ve suda kırılan ışık
Kıyısına ilişir yorgunluğumun

Martılar bulut çizer üzerine konarlar
Sesleri çok uzaktan duyulur, çığlık çığlığa
(Vücudumun dip vurgunundan anlarım)
Bir kocaman fırtına yaklaşır, kum yüklü
Suskunluğumun üzerine boşalır

Bazı kıpırtılar duyarım, kumsalda açan
Renklerinde uzayıp gider kıyı-güneş
Geçmişten geleceğe, kirpiklerime takılır
Martılara uzanırım

(*Çağdaş Türk Dili* 104, Ekim 1996)

Hüseyin Atabaş

(1942)

SENSİZ GEÇEN YAZ

İzini sürdüğüm çöl göğünün gerçeği
sensiz geçen günleri bekledi yazla,
anasonlu gecenin biriktirdiği bulut
özlemleri kutsayan başak ve asma.

Eksiğinin biri sevmemekse insanın
sevdiğini söyleyememektir öteki de!
Bütün yalnızlıkları bana bıraktın,
ben ki ustayımdır aşkımı gizlemede.

İncecik beline sarıldığım düşlerin
bana hep seni taşıdılar yokluğunda,
denizleri özleyip bozkırı öptüğümde
sensizliğin sesi yankıdı dağlarda.

Dağlar ve ayna, dışarda ve içerde
yansımanın aslı gölge, gözü ışıksa
içime eğilenin gördüğü gökyüzüsin,
ötesi ben, kırık dökük, paramparça.

Geleceğin günü bekliyorum yine de
menevişli karınca yeniği bir yürekle.
Salınan yaprağım esintide günboyu.
gel ki özlemler suya insin seninle!

(Varlık 1071, Aralık 1996)

Sennur Sezer

(1943)

BAŞKALARININ ESKİLERİNİ GİYENİN ŞARKISI

Satın alınmış düşleri, bıkıp fırlattığınızda
Ardınıza bakmayın
Oradayım.
Ayışığında bir öpüşme düşü,
Eskitilmiş bir kadife bluz, sim işlemeli
Ve yenilenen balayı, dantel askılı
Yaramaz işime... ben üşüyorum.
Sıcacık bir şey gereken
Düşlerime.

Yarım bırakılmış çorba,
Geri çevrilmiş biftek ve "ihamet" yabancı bana

İnce topukları yaz takunyalarınızın.
Bana kalın, yıkanmaya dayanıklı
Akrabalar kadar tanıdık bir şey gerek
Rengi de, rengi de olmalı elbet
Yıpranmışlığımla örten.

Dokunduğumda çocukluğumu düşündüren
Gençliğim gibi sırrı açıklanmaz
Kumaşlar satılmaz çarşılarınızda.
Ağrılarım göre tasarlanmadı giysilerinizin boyu.
Bir korkuyu tanırırsınız yalnız
Yaşlanmak ve bırakılmak.
Bende çeşidi var,
Ama bitişmiyor sizinkilerle,
Sevgiden doğuyor çoğu.

Paramın yettiği bu tezgâhta
Satılan eskileriniz.
Ellerim değdikçe soluk alıyor
Eskiyen siz misiniz?

(*Evrensel Kültür* 52, Nisan 1996)

Güven Turan

Güven Turan'ın (1943) *101 Bir Dize*'si yayımlandı yıl içinde.

GÖRÜNEN KENTLER'DEN

İzmir

Kuruyan incir
kuruyan tütün
üzüm
çürtüyen bir
su

Kozada bir
sevgi

Bu kent hiç göstermedi
sana
gizli yüzünü
kabahat sende

Hep geçişi yaşadın
bir sokağının
adı bile yok aklında

Hiçbir kent
vermez sevgisini
bir sevgiliyle dolaşmadan
içinde
öpüşmeden kuytularında

Sen daha bekle.

(Varlık 1062, Mart 1996)

Refik Durbaş

(1944)

PUSULA

Annemin öldüğü yaşı çoktan geçtim
suyun vefası ve acılar
– bir de gökyüzü
çocuklarım olsa da

Babamın öldüğü yaştayım artık
gurbeti sıra, sılası hicran
– bir de yalnızlık
arkadaşım olsa da

Rüzgârlar yazsın aşkımı

Ama gönlüm hâlâ
oğlumun âşık olduğu yaşta
– sevdanın pusulası
anılarım olsa da

İki güvercin ey ömrüm
yılların omuzunda tünemiş
biri hayat, öteki ölüm
yaşadığım olsa da

Biri Refik, öteki Durbaş aslında

(Yeni Yüzyıl, 5 Mayıs 1996)

Ali F. Bilir

Ali F. Bilir (1945) *Göç Dosyası* ile İbrahim Yıldız Şiir Ödülü'nde mansiyon kazandı.

BUHURUMERYEM

Ölümün kucığında
Babaannemin salıncağı
Salınır habire
Kıydan kıydan gideriz uca

Üşüyen bir çiçek
Buhurumeryem
Dağların uçurumunda
yol açmaz bir gemici feneri
Işır mı
Sabahı bekler mi ölüm

Söner mi Kerem'in ateşi
Sevgiyle deler kayayı
Pembe bir siklamen
Aslı'nın harıyla ısınır teni

(Aykırı Sanat 21, Ocak/Şubat 1996)

Ahmet Ada

Ahmet Ada (1947) *Küçük Bir Anımsılık* adlı kitabı yayımlandı.

SARI KUŞ

Sevdim ben de kokusunu daracık sokakların
 Kalbimde ilkokulların sesi
 Yıkılıp yeniden kurduğum anıtların sesi
 Yaşadım sevdim bir çocuk nasıl severse üzüm bağlarının sarı kuşlarını
 Peribacalarını, kayısı ağaçlarının yürüyüşünü,
 Yokuş aşağı asfaltdan inen insanı,
 Aynalı kiliseyi,
 Uçhisara doğru uçan kuşları, yeraltı şehirlerini
 Bir de yeraltı şiirlerini sevdim yaşadım
 Senin sevdiğin her şeyi sevdim. belki aşkı bu,
 Yüzyılların biriktirdiği laleleri, annemin terziliğini,
 İçimdeki ipek yolunu, kuşların muhacirlik serüvenini,
 Senin bana bu şiiri yazdıran gizemli gözlerini
 Gözlerinin heyecan verici simsiyah derinliğini
 Pencere aydınlığı alnını çok sevdim

Bağlardan havalanan sarı kuş
 Sevdim seni de
 Gül kokan sokağımıza uğra
 Hatırla beni yaşadım sevdim Kayseri'de
 Kimselerin sevmeyeceği kadar sevdim eski çeşmeleri
 Eski zamanlardan kalma evleri
 Ferah gökyüzünü
 Uçan zamanın içinden geçen fahişeleri
 Yoruldum bana uykusuz vakitlerimi göstereceğin diye
 Bir avluda
 Çardakların altında
 Çağırdım son deminde akşamın
 Kuşları ak kuşları sırküpü gibi göğü kuşatan

Seni sevdim odur diye özgürlük
 Ey kalbim, senin gözlerinle sevdim çocukları kedileri
 Senin ellerinle yazdım deliboşuk aşk dizeleri
 Sonra yitip gittim bir Göreme göğünde

Sen ki öğreniyordun göğün kıymetini bir renk tayfında
Farklı kültürleri, farklı dilleri
Bu ışığın sesi, şu peygamber çiçeği
Burası Ürgüp Hitit Oteli

(Edebiyat ve Eleştiri 22, Ocak/Nisan 1996)

Metin Güven

(1947)

TOPLANTI

Gecenin aydınlığında
Hiçbir şeyi olmayanlar
Toplanmışlar
Konuşuyorlar

Yoksulluğun ötesinde
Ne var
Ve sularını kim çalar
Nehirlerin
Ayakta kalabilenler
Biliyor bunu

Bir de
Soğuk ve elmas bir
Taş gibi parlayan
Kederli ay.

AYNA

Ellerindeki oyuncak
Dengelerini bozuyor çocukların
Taşların üzerine düşüyor hepsi
Kırılıyor
Denizden çıkartılmış, yıkanmış
Çiçekli ayna
İniyor, çıkıyor ağaçkakan

Soğuk sular da
Kırmızı yapraklar ve
Ayna.

(Gösteri 182, Ocak 1996)

Gülsemi İnal

Gülsemi İnal (1947) dergilerde fazla görünmedi bu yıl.

GÖRME UÇUŞU

Hâlâ aranızda yatıyorum umarsız ölü olsanız bile
yeşillikler doluyor ağzıma, denizin ünlü tıkaçları
kitara sesleri başlıyor
gece derin nefesini salıyor koynundan
o büyük taş bir türlü kımıldamıyor
yalnızlık yeni bedenim
galaksi tozlarıyla yaralarımızın üstüne gül bastırıyoruz
hâlâ buradayım evet doğumum gibi çıplak
çırılçıplak
kirli gezegenler değişiyor tenime aç bir balık durgunluk serpiyor
aranızda uyuyorum yine de, o kokular aleminde gece ürküsüyle
sizin çoğalmanızı izliyorum gizlice
rahmin uzay boşluğu
bu bebek bir ruh vadisi
görölmeyen daireyi biliyorum
bir gölge iniyor bakışlarıma, gelip şaraplı ağzımdan öpeceksin
birden olacak bu, gözlerimi armağan edeceğim sana, birden orman
alev alacak ve oradan korkak dumanlar yükselecek, ipek sıcak
ağırca, yalnızlığın geometrisi ölçülecek bir ara ve HİÇBİR ŞEY
EVET HİÇ...
bir baygınlık çıkıyor ortaya seninle benim aramda, baykuşum gelip
şaraplı dudaklarıma dokunuyor, bir çember
sizin matematiğinizi hatırlatıyor
babam bebek oluyor
annem de ölüyken bile ölü bebek
bense ne bebek ne ölü
aykırı zamandan bir uyarı
hâlâ yatıyorum koynunuzda

ketenler içinde biri yürüyor patikada yoksa bir ölü mü o!
bay Aras bu, taş toplamaktan, geliyor
demin kıyıya vuran dalgalara soru soran bay Aras
oysa ben hâlâ koynunuzdayım, kimse sezmiyor bunu
deniz dibindeymiş gibi hayvanlar
gökyüzündeymiş gibi bulutlar asit yağışlar
zamansız bir ölçeğin, takvimsiz, saatsiz bir yerin, işaretsiz
vadinin kırık kum saatinin
boşluğun evet boşluğun
tüylü meyvalarıyla altüst.....

(*Şiir-lik 31, Eylül 1996*)

İnci Asena

İnci Asena (1948) yıl içinde "gözüm açık tanıyamıyorum" dediği İstanbul'un semtlerini şiirleştirdi. *Çıplak Bakamıyorum* adlı ikinci kitabını yayımladı.

CENNET MAHALLESİ

Çekip alıyor bütün bedenimden elektiriği
ellerin toprak gibi

İnce ince sarıyor her yanı
su gibi

Serin ve sıcak okşuyor bir
Bir sıcak ve serin
ilkbahar güneşi ellerin

Ben bu elleri koynumda mı saklasam ne yapsam
Ofise mi götürsem işe giderken
Anlamsız işlere kalkışmasınlar benden öte
Odun kırmassınlar, bulaşık yıkamassınlar, imza atmassınlar
Hele hele... hiç kalkışmasınlar...

Ellerin benim için yaratılmış
kuşlarca...

KÂĞITHANE

Su aktı
Deli baktı

(*Adam Sanat 129, Ağustos*)

İhsan Topçu

İhsan Topçu (1948); *O Yitik Kıpırtı* adlı şiir kitabı yayımlandı.

O YİTİK KİPİRTİ

boşun ve unutuşun içinde
o yitik
o çoğul kıpırtıya adıyorum kendimi

aynı ses aynı yol aynı ses aynı yol
raylara tutsak bir vagon gibisiniz

tahta atlarından çıkamayan
– oysa ne umutlarla girmiştik içlerine –
yosun yüzlü bir malzemesiniz biraz da

kırılıp kırılıp düşüyor sözcüklerim
tadılmadık anlamlara dönüşüyorlar

yokun içini dolduruyorum
dikenlerine tutunarak güllerin

kendini yeniden var ediyor her şey

(*Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996*)

Hulki Aktunç

Hulki Aktunç (1949) şiire bir hayli ısınmış göründü yıl içinde. Şiirin Nasıl'larını yazdı.

ŞİİR NASIL DİRETİR

Biz bu dünyaya çok sert çakıldık baba. Fakat mıhlara pas vuran suyuzdur da. Göz, gözyaşıyla alınmış bütün mevzilerinden kaçıp caysa da, huydur, biz oralardayız. Yaralıyız yağmur cümle yaralarımızı bağışlar sağaltırsa da.

Suyuz. Kim bilir kaç mevsim kaç fırtına yolumuzu yanıltır. Biraz ve derin. Sonra güncelerimizi dönülmez zamanlarla sarartan o garip devrim, şimdi şakaklarımızda ağaran bir tek saç telinin sesidir. Ama caymaz, caymayacaktır da. Sulara ark olmuş topraklarda bir koyak sellerden caymaz.

Bana tarihini soran kâğıtlara ben ne diyeyim. Ona akasyayla atkeşanesinin deliliğini anlatırdım. Birisi kahverengi fasulya, ikincisi yeşil kahve topçuklarıyla üremeye yarışıyordu, deliler. Düşüldüğü unutulmuş yollarında eski bir bahçenin. Unutmazlardı. Çün mevsim dönümleri unutturmaz insana dönülemeyecek nedir.

Bizi bu dünyaya çok sert vurdular baba. Oysa mıhlara pas idik. Seslere aks idik. Sözlere yankı. Adımlara ayak idik, ayaklara adım. Yürümeye sefer. Sefere menzil. Menzile kısarak.

İnkâr benzini ve boynunu solduracaktır baba. Biz bu dünyaya çok sert çakılmıştık. Ve kendi sefil günlerinde bizi soldurmaya yönelen bu dünya caydıramayacaktır asla. Caydıramaz asla.

Yakalandığımız küçücek evlerden tutuklanacağımız sokaklara.
(*Varlık 1069, Ekim 1996*)

Hayatı Baki

Hayati Baki (1949) çok az şiir yayımladı bu yıl. *Usulca ve Yeğnik* adlı şiir kitabı çıktı.

İNSAN HARFLERİ

14. frida kahlo harfi

1.
frida, aztek toprağının eskil acısı,
ipek bir sesle hüznün bedeninde, öperek
rengârenk yaşamın rengini, direniyor
imgelem göğünün düşünde.

frida, ölümcül bir kavgada, granit
bir kavganın resmi; gizem, sevinç
ve umutla büyüyor elleri, yeğnik
gerçeğin üstünde: görkemli. çıvgın.

altın tozları, kan ve ırmak: giysiler
giysiler giysiler içinde, gizliyor,
gizleniyor giyinik gizi: yalnızlığı
kuşanıyor dokunun gölgesi.

frida, acıyla akraba, düşsel, tutkulu...

2.
kendini çiziyor, yaralı, tanıdık
yüzü. saydam ve duygusal: kırıgın
ve sarsıcı. acı direniyor, taze
şehrayin aşkın koynunda: çın, pıt.

kurtuluyor doğal olan, kuşlar
gidiyor, su akıyor, çürüyor koku.
kahlo, *kurdeleye sarılmış elbombası*
patlıyor: dingin ve ötede.

özlemin derin yankısı, anıları
oluyor buğulu zamanın. devrim

ve anark arasındaki çığlık, yansıyor
ölüm rüzgârına, kanayan resimle.

acı sonsuzdur, frida: yaşam gibi...

(*Edebiyat ve Eleştiri* 25, Haziran 1996)

Sina Akyol

Sina Akyol (1950) yılın en etkin şairlerinden biri oldu. İki şiir kitabı yayımlandı: *Avluda* ve *Meğer Söz GümüŖ*. İkincisiyle Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü Aydın Afacan'la paylaştı.

HÜCUM!.. YENİDEN!

(1)

Genç sabah. Güneş vakti. Göğü
sandalıma doldurdum. Kıyı
maviyi çekiyordu. Çakıl
suyla oynuyor, zaman
kendine yetiyordu. *Değil,*
ne mümkün... açılır kepengi
edepsizin arsızın;
abuk yüzü altın diŖi
yetinmezin tüccarın.

(2)

Ey, acı kahve! Zamanın
yiten köpüğü! Hatta
telvesi hazin Ŗikâyet!

Böyle inilder, eski çarşı.

(3)

Dedim ki (sana dedim
Don Quijote!)

Sandığınızı aç, zırhınızı giyin,
hüznünü kuşan,
rüzgâr gibi gel.

..Madem atın yilkıda,
eşğine bin.

Sancho! Ahbabım!
Yayan gel! Yorulunca,
taşa otur
türkü söyle.

Biz böylece uzaklara
konar göçeriz

(Adam Sanat 125, Nisan 1996)

Nuri Demirci

Nuri Demirci (1950) ikinci şiir kitabını yayımladı *İçerden Kilitli Odadakiler*.

SİZ BUNA

ne diyorsunuz. böyle mi diyorsunuz
ben buna susuyorum.

şimdi kalkıp gitsem, şöyle uzunca gitsem
buna ayrılık dersiniz.
daha da gitsem ölüm...
siper ediyorsunuz elinizi aya
geçiyor sizi ışığı, geçip gidiyor işte
yokmuşsunuz gibi...

biri defterinden silse beni
iyice bir silse, yerimi boş bıraksa
anı dersiniz bu boşluğa
daha daha songün damgalı bir pul.
alıp saklarsınız.

upuzun kollarım var benim. herkes için
olabilirim. herkesin bir yeri için...

birçok adı vardır bunun. siz buna
bir şey diyorsunuz. kısalıyorsunuz.

siz suyu böyle mi içiyorsunuz
ben değişmesinden yanayım avuçların.

ben buna susuyorum.

(Yaklaşım 13, Mart 1996)

A. Hicri İzgören

(1950)

KAN RENGİNDE

Şimdi hangi sayfasına başvursam
Bir sebep-sonuç ilişkisi buluyor hemen
Her satırı bir 'tashih'le yaralı
Bir masalcı oluyor zaman
Ölümleri kutsuyor, yalanlar emziriyor
İnfazlar büyütüyor tarihin beşiğinde
Her köşe başında kimlik soruyor benden
Açıp yaramı gösteriyorum

Sen yüzünün haritasında koyaklar çiziyorsun
Gözlerinde sessizce yatak değiştiriyor bir nehir
Bir şarkı tek tek kusuyor notalarını
Ben orda yenik düşünüyorum bir geleneğe

Anlamını yitiren her ne varsa bu kentte
Pıhtılaşmış kan renginde bir nakarata yazdırıyor adını
Birer alışkanlığa dönüşüyor durmadan
Ağıtlarla yitip giden bir ömre sonsöz oluyor
Yangınların içini boşalttığı eski evlerle
Giderek sana benziyor bu kent

Şimdi bir acının taksitlerini ödüyor zaman
Yazgıma bir şerh düşünüyorum helalleşiyorum kendimle
Bir soru kipinin kaçınılmaz yanıtında gözlerin

Burçlarında kurşunlu mozaikler
İşte yangından arta kalan bedenim
Son fitili ateşleyebilirsin
Onu da bağışlıyorum

(Evrensel Kültür 58, Ekim 1996)

Mehmet Mümtaz Tuzcu

Mehmet Mümtaz Tuzcu (1950) kolay değişmeyen ama sağlam bir şiiri var. Son Şiirlerini *Sevda Adıyla* adlı bir kitapta topladı.

KALBİN KARA LEKESİ

Yabanıl bir açılış içine çeker seni
Kaygan kalleş dilini ağzında dolaştırır
Acıtan bir doyuma ulaştırır enseni
Sayrıl dönekliğini aşılarken yüreğe

Sürtüğünün kokusu ayaklandırır onu
Sürdüğünün korkusu unutulur böylece
Yapma bir ışık diker sürgünün karşısına
Körpe yeşermeleri bir çekmeye kilitler
Sever itlere doğru itler itelemeyi
Karanlık tükrüğüyle yamar durur geceyi
Tek heceyi esirger tamamlanmışsa keyfi
Mevsimlik kopuğunu gezdirirken yanında

Yapışkan yırtıklığı yırtıksız bir dokuyla
Dengelemeye durur ipek köpek altında
Ünlü bir yünlü kumaş örter örekesini
Dilardının çift çatallı bezini
Kuştüyü sözcüklere sarar aşkı sorarken

(Şiir-lik 32, Ekim 1996)

Coşkun Yerli

Coşkun Yerli (1950) hai-ku çevirileriyle tanıdığımız bir ad. Bu yıl şiire bir hayli iddialı girdi.

BEZ CİLTİ BİR KİTAPTA

Bez ciltli bir kitapta kederli bir düş vardı
Solgundu düş, yorulmuş, eskimiş, eprimişt
Esmerdi, inceydi, tartımlı tümceleri

Hiçbir ileti yoktu, sözcüklerdendi evren
Her sözcük dilediği anlamı edinirdi
Gül kul olabilirdi, ses sus, sazlar susardı

Ay turuncu doğardı düş kentin üzerine
Işıklar yol boyunda ay olmayı isterdi
Güröldeyen taşıtlar usul olalım derdi

Gelir kara bulutlar, ışıkları budardı
Çıkar yükseklerle ay, aklaşır, paklaşırdı
Bir uçak yaklaşırdı, kanatları iki renk

Sözcükler yanaşırdı. bumlu kamyon arkada
Seyrederdi çocuklar baştan sona merakla
Acıların kalıba dökülmesini parkta

Yoksavar şairlerin varsıl şiirleri hey
Çiçek, sofraya, oyuncak, donanma fişekleri
Düştü bu düş! Düşünde sepet havası çaldı

Değil mi ki yok saymak düşsüzlüğün umarı
Değil mi ki yaşamak düşlemek ve istemek
Bez ciltli kitaplarda düşler yinelenecek.

(Bir Yeni Biçem 42, Ekim 1996)

Gültekin Emre

Gültekin Emre (1951) yine çalışkan bir şairdi bu yıl. *Taş Sula* adlı dosyasıyla Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü'nü aldı. Berlin'de "Şiir-lik" dergisinin yayınına başarıyla sürdürüyor.

KÜÇÜK SONSUZ

Sarı paralel ayrılırken buralardan
Sıkar elimi küçük sonsuz merhaba
Sis basar gövdemdeki gölgeni

Cebren çatışır gitmekle/kalmak
Bu ülke de bizim gibi mi olacaktı
Buraları hep böyle işte, imkânsız

Yağmur iner yağmurun üstüne
Öğrencilik anıları tükendi ömürle
Yolları ayrılır şu bahçelere doğru

Sen gelirsen o kuş gider buralardan
Askerlik günleri bir başka destan
Takvimdeki yapraklar yerinde sayar

Tenin sayar tenimi azar terim
Ya çocukların sorunlarından konuşmalarımız
Törpülemiş ömür gül kurutuyor mektuplarda

Gecen geceme karışır tenim keman çalar
Sıra hastalıklarımıza geldi işte
Yüzündeki yağmur damlacıkları beni bekler.

(*Çağdaş Türk Dili 100, Haziran 1996*)

Mansur Balcı

(1952)

GÖLGEMİN GÖZLERİNDEN SÜZDÜĞÜN YERYÜZÜ

gözleri kör olmuş gözlerimin peşindeyim
yıkayın ve yakın ışıktan kekreyen bedenimi
bir tek usta eli değmesin gövdeme
ellerime özenin
ellerimi özenle koyun göğsüme
kaygılarıma dokunmadan/gidiş nedenlerime
üzerime konan yeşil sineklerime çünkü
çünkü ellerim benimle gelmeyen pervanelerdir

hiçbir şeye hazır değilmişim
yaşam öylesine oldu, bitti
bir oyun kuramadım/oyun içinde kaldım hep
çekip gittim gözlerim ağlayınca

size bırakıyorum günlüklerimi
açılmadan okunsun
gıyabıma bıraktım şiirlerimi
şiirlerinizi yaşayın diye
duygularımı sürüklediğim şu uzun gidişimle

tam ölürken anladım
filler yalnızken geceleri korkarmış

keşke önceleri sık rüya görseydim diyorum
sevimliyken
yani çocukken
henüz tüccar olmamışken

son hatırladığım şey
saçlarım serin bir yer arıyor artık

(Dize 5, Mart 1996)

Enis Batur

Enis Batur (1952) yazımını on yıldır sürdürdüğü *Opera*'nın ilk kitabını yayımladı bu yıl. Şiirinde gerçek bir aşama olan *Opera* 1997'de çok tartışılacak bir şiir kitabı olacak gibi görünüyor.

ATTAR'LA KONUŞMA [1740-746; 4869-4910]

Dîvanım dîvaneliklerle dolu
diyordunuz, indim ağır ağır
dimdik merdiveninden zamanın,
bir ses verin bana, diledim,
bir başlangıç sesi verin dedim
ve dinledim : Bir tüy düşürün
kanadınızdan bu ülkeye, başka
ülkelere uçup gitsin ince usul
kurduğunuz nakış, dediydiniz,
bir tüy ki değdirsin şehirleri
biribirilerine, açsın sesleri
seslere bağlayan giz kilidini,
dağıtsın anlama bürünmüş tüm
anlamsızlıkları, sırrınız size
kalsın, sizde kalmasın sakın,
yaptığınız resimden artık sakının.

Kan kokusu, demiştiniz yüzünüz
yorgun hem dingin, işte bana verdiğiniz
son ses, son anahtar, son korkusuzluk;
söyledim ve hiçbir şey elde edemedim,
doğru; sustum ve kazandıklarımı
ayrı bir güneşe, ayrı bir geceye sakladım;
doğru Benden kopan tüyün savrulduğu
ağır ağır çıktığım dimdik merdivenden
aşağı doğru. Yıkılacak bütün şehirler,
silinecek harflerim, parçalanacak taş
tabletlere kazılmış yüzüm, simsiyah
kalacak dîvane dîvanımın kâğıtları
Kavruk, okunaksız, boşlukta şimdiden
külliyen külüm.

(Adam Sanat 138, Temmuz 1996)

Abdülkadir Budak

(1952)

KALBİN ÖTEKİ YARISI

Bir köyün boşaltılması nasıl bir şeydir?

Roni Margulies

Kuşun yeni karılmış zifte konması gibidir
Kefeni yeğlemesi bir kışın kar yerine
Yakıcı yaz gününde gölgenin çekip gitmesi
Çekilmesi gibidir kabına sığmayan nehrin
Çarmıhlı bir yorumla belki de İsa özeti

İkiye bölünür bir kalp, duymaz acıyı öteki
Bir köy boşaltılırken Dilan'ın aşkı eskir
Çocuklar büyür birden, anneler şaşırılmaz buna
Yıldızlar erkenden yatar, lambanın gazı tükenir

Kerpiç düşer yarım kalır bir duvar
Geyiklere rastlanır avcının gözlerinde
Ah böyle zamanlarda sıradan biri olur
Saçları kırk belikli güzelim Dilan bile

Elbet veda edilemez bir köy boşaltılırken
Varsa sandık odaları anılar kalır orada
Gözyaşıyla çizilmiş bir kalp resmi bulunur
Dilan'ın D'si görülür öteki yarısında

Konuşma ustasıyız kısık seslerimizle
Habire kül üretiriz ateşlerden habersiz
Körükleriz bir yangını söndürmek umuduyla
Kendimizi temize çektik sanırız
Bir köyün boşaltılması nasıl şey sorusuyla

(Adam Sanat 124, Mart 1996)

Gazanfer Eryüksel

Gazanfer Eryüksel (1952) ilk şiir kitabı *Hep Çocuk Kalan*'ı çıkardı bu yıl. Arkadaş Z. Özger Şiir Ödülü'nü Yücelay Sal ile paylaştı. Çankaya Belediyesi-Damar Dergisi Şiir Ödülü'nde birincilik aldı.

ÇÖL KOKUSU

'yeşil gözlü sarışın deniz'i
yürürken şiire durmak, kösedağ'ın
eteğinde. hanımeli kokan bahçeleri
arayarak... naz, niyaz işte...
o yaz.

komşu bahçelerden, kiraz
çalan çocukların telaşı
kır düşmüş saçlarımda
sevda ayaklı güzellemedir,
bahar.

ara sokakta bir konak
gencelmiş.. avlusunda
yüzyılın humarı. perdelerin
dantelinden süzülen o keman sesi
kış'ı ısıtan nakış.

tava mayalısu suratlı bir ay
peçesi bulut.. "nar" uyaklı bir
mani nâr'ı harlayan. asmalarda üzüm
bağlarda taze pekmez kokusu
iki gözüm.. güz...

mevsimler mevsimlere karıştı.
önce yaz, sonra bahar.. güz
kış'ın ortasında kaymaklı ayva
tatlısı.

oyulup kum çekilen tarlalar. bozkırın
haritasız deniz gömütlüğü.
yazamadığım. ünlem !

2 Ocak 1996, Çorum
(Yaklaşım 18, Ağustos 1996)

Ayten Mutlu

(1952)

İNSAN

yerle gök arasında küçüçük evler
mırıldanan odalar, aralık pencereler
kapacak, sandalyeler, yorgun bir masa
küçük alışkanlıklar, yıpranmış tatlar
bir avuç toz, bir ikinci gölgesi
köşe minderine kurulmuş zaman

birbirine aşına duvarlar arasında
ne çok eşya, ne çok kaygı, ne az sevgi
denizden koparılmış birazcık tuz, güneşten
sereserpe bir duygu, bir öpücük, bir kahkaha
fısıltılar, vazodaki çiçeklerin buğusu
ve anların telaşına
sinmiş ölüm kokusu

yerle gök arasında bir öbek can
bir tas öfke, denizler dolusu gam
çığlıklar, yakarışlar ve derin susku
ve küçüçük evlerin damarlarına
çarpa çarpa akıp duran
akıp duran
bu yaşama arzusu

(*Şiir Ülkesi 6, Haziran 1996*)

Oya Uysal

(1952)

DİZELERİ MAVİLİKTE SEKTİRMEK

– *Sen uzak bir göğün altındaydın, ben hâlâ bildik birşeyleri yadısiyorum... Geceler kımiltısızdı... Sanırım sokak feneri artık gözetlemiyordu odamı.*–

Deniz kıyısına indim şiir topladım,
ağaçlar kuş kuşanmış. İki kumral kedi sevişti
biz hiç böyle sevişmedik seninle,
hiç böyle sesler çıkartmadık
– bikkın ve yorgunduk,
hayat aramızda bir üçüncü kişi
düşlere dokunabilmek karşılığında,
terkettiğimiz mızıka, beklettiğimiz ilkyaz,
oluruna bırakılan sevgi –
tamam ayıp şeyler söylediğimiz oldu olmasına
gülkurusu perde, vişneçürüğüne dönüştü
yoksa mavi abajur muydu morarttığımız
ayrıntılar mı yıprandı, iç benimiz mi arındı itilmiş
anılardan, zaman mı belleğimizi ağartan.

Göğün delindiği bir akşamdı, ne var ne yok topladım
ve sokaklara çıktım aşk lekeli yüreğim yıkandı
içinden yapay bir nehir geçiyordu kentin... soğuktu
bunun ve öbürlerinin hiçbir anlamı yok artık
ışık vuruyor yüzüme şimdi, yüzümde körelttiğim gülüşe.
uzaklara bakan bir imgenin buğulu tenine
ışıyor içimin loş avlusu
dizeleri sektirdim mavilikte...

– *Şimdi bir dizenin birinden çıksaydın... Yağmur yağsaydı,
kaçsaydık; bir sinema locasında ıslansaydık.* –

Şiir ayaklandı
sepildek bir yağmur düştü kente
vişne ağacımın krepon kâğıtlı çiçekleri ıslandı.

(Varlık 1065, Haziran 1996)

Ergin Yıldızoğlu

(1952)

NEON GÜNEŞ

Beyaz neon bir akşam güneşi
taşmış kanalizasyon kıvamında bir trafik
ve yeni, yeni başlayan tereddütlü yağmur
buğulanmış camın üzerinde oyun oynuyorlar
denize, gökyüzüne dair, günaha ve melankoliye...

– Bir *Jacobean* trajedi bu,

herkes ölüyor, kimse kalmıyor geriye –

Lokantanın yanındaki boş arsada
kör bir adam denize doğru yürürken.

Uzun, ama çok uzun bir zamandır çiğniyorduk bu lokmaları
çok iyi biliyorduk, çoktan gelmişti kalkma zamanı.

Beyaz örtünün üzerine saçılmış sözcükleri toplamaya çalıştık
bütün bir öğleden sonra. İsteksizdik...

Aramızda büyüyen boşlukta kaybolup gittiler!

Şimdi havada ağır bir sessizlik.

Tabii, bir de çatal-bıçak sesleri.

Benim tabağımda giderek soğuyan palamut cesedi...

– Uzun sürmüş bir saplantıya ilişkin –

Onun gözlerinde koyu bir sis inerken üzerimize,
deniz griyeşil ve hayra yorulamayacak kadar sakindi.

(*Adam Sanat 124, Mart 1996*)

Metin Cengiz

Metin Cengiz (1953) *Şarkılar Kitabı* adlı kitabıyla Behçet Necatigil
Şiir Ödülü'nü kazandı.

SELİN SESİ

non nova, sed nove

iki çanı vardır aşkın iki söz gibi, mahmur
iki âşık arar hayaller içinde, dağ

yollarında ateşe dönişürken pervane
kadehimde çınlarken halk ruhuyla sarhoş gök
geceyle gündüze dönişen iki çanı vardır aşkın

ey ışıkçı, her tufanın bir soluğu, her çanın
bir titreyişi var yol için, inciler saçar
harfler döker rengârenk her perdeden
özlemi sanrılar içre köpüklenir yürekte
biz ki teslim noktasıyız... zehirliyiz düşlerin
yanar gece mumu gündüz dilleşir

ey ruhunu sözle yoğuran şair, selin sesidir
senin vadindeki, şarabın ateşini inciler
o sesle çocuklar ufuklarda gülleşir

(Şiir Ülkesi 5, Mayıs 1996)

Şükrü Erbaş

Şükrü Erbaş (1953) *Dicle Üstü Ay Bulanık* kitabıyla Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü paylaştı. *Kül Üzun Siirer* adlı yeni şiir kitabı yayımlandı.

BİR IRMAĞI İÇMEK

O bana dedi ki
Gündüzler başkalarıyla lekeli
Ay ışığının evinde olacağım.

Birine kar yağarken öteki tüterdi
Gövdemle kalbim ki
Kalabalığın ikiye böldüğü bir ülkeydi.

Üstümde binlerce kösnül göz
Gülüştüm içime göllendi yıllarca
Aynalara bile sakınarak bakardım.

Yarısı yokluksa yarısı sitemdi
Tuttum yalnızlığı seçtim
Dünyanın sonudur bilmeyene Solhan Dağı.

Sonra beş yıl şiirle aşk
Gövdemi ve gurbeti ovdum ikisiyle
Sana gelene kadar özgürlüğü öğrendim.

Kimse kâkülerimin arasına
Yerleştirmemişti ömrünü
Sende ben kendimi sevdim.

Bir ırmağı içmek deselerdi
Nasıl söyledim ağzımdaki dilini
Seni tanımadan önce.

Cam bilyeler avuçlarımda gözlerin
Güneşe sirk ay ışığına yoldaş
Daha kolay gecelerim artık daha zor.

O bana dedi ki
İnsanın çocuklarından öğreneceği çok şey var
Düşmeyi göze almadan binilmiyor salıncağa.

(Şiir-lik 30, Ağustos 1996)

Tarık Günersel

Tarık Günersel (1953) Şiir Uzağı Laboratuvarı adlı ilginç deneyimi başlattı.

DAVET

zifirî
bir mağara
tabu
bu mekân
uzak'laş
ki yaklaş
tabut
tabu
tabu
tabut
uçsuz

bu mağara
gir
bak

karanlık göz kamaştıracak

yaklaş
gözbebeğine
h/içe dönük
her çözüm
düğüm
her yol tuzak
uzak
yakındır
yakın
uzak

(Varlık 1069, Ekim 1996)

Fadıl Kocagöz

(1953)

YOLCULUKTA SARILIK

ağaçtan kâğıda götürülürken
fırar etmiş 'sarı defter' – bu
hamur güzellik gözümde
'kalemtraş açacağı'nı kimin çaldığını boşver
büyüLtecini tut sayfaya ilk sıra arkadaşım
önce kıymık parçaları – gör
önce tutuşanı gün ışığında

– aslında yakışanı dip çekmece sandık
küf bodrumun rutubet serinliğidir –
saçma ezber yararsız evödevi
arkasına geçsin için
emdirilmiş yeşil mürekkep gibi

kızma sana böyle deĞişim
çeğizlerin vinçlerle çekilip
üst katlarda ölenlerin
aynı yoldan indirildiğı evlerin kentini
az önce katedişimden
Tunus'tan aldığım tütsüleri
yakardım odamda rengârenk paralarla
aldığım kadınlar
bir an önce hadi'ler içinde
tütsüyle kınalanırdı sarı tüyleri
bekletmezdim işleri çok

ve zamansız ölümler değil ancak
ölü doğumlar olurdu zaman zaman
kışlıklar kalkıp
yazlıklar çıktığında
şasıran tenlerin bedeli

sonra hani tekrar
kanalları bir vagonda kestik
Kartaca'ya doğru bataklık üzerindeki trende
en güzel bedevi kızlarına Madam dö la Blanş'ı
seyirlik ederken birlikte değil miydik
ve olmayan tünellerde akan pencereye
hızlı daktilo şeritlerine bakar gibi artık
veresiye dilimiz uçuşmuştu hani
tepemizde gerili metalin kokusunda

büyüLtecinle üstüme üstüme gel ilk sıra arkadaşım
bak masaya düşen külü ıslak parmakla alıp
dikkatle tablaya ulaştırmak ne ince iş
sigara uçlarını şaraba banıp öylece yakmaksa
son öğrendiğim keşlik

hadi defterleri bu sene de eksik bırakalım
harita-metod'larımızı hiç mi hiç açmayalım

(*Bir Yeni Biçem 44, Aralık 1996*)

Tuğrul Tanyol

Tuğrul Tanyol (1953) yıl içinde dergilerdeki tartışmalarında ilginç şeyler söyledi yine.

SOYGUN ÇAĞI

denizin kazılmış iklimi, rüzgârın âsude çocukluğu
gibi yollarda şimdi kimi tek tük insan hayalları
kadavrasını yiyen bitki, suyun yeşillik ülkesi
mutluluk çayırlarının ötesinde bizi kavuşturan ırmak

ah! annemin ıssız sözlerinden beri geldiğim yer
bir yalnızlık sarayı, kervanların dokunmadan geçtiği
uluyan köpeklerin ve üşüyen ayın altındaki yol
kime gittiği belirsiz sevgi paylarının bölüşüldüğü

bana ne kaldı? Yaşım kırk üç, soygun çağı
denizin avuçlarında kabaran fırtına bulutları
onların ardısıra çıktım ben bu tepelere
içinde kartal çığlıklarıyla can çekişen

uçurum soyulmuş bir kemikti, bana baktı
orada derin yaralarla kanayan bir adam hayaleti
sırma çöplerle bezeli bir hayattı geçip gitti
bir anne dokunuşu kaldı, yanağımdaki, solgun ürperti

(Varlık 1063, Nisan 1996)

Şavkar Altınel

(1954)

FARELERE VE ŞAİRLERE DAİR

Kedinin gece getirdiği fare
sabah yatıyor holde.
Sırtı boz, karnı gri,
burnunda bir parça
kurumuş kan;

küçük ayakları
aşağı doğru kıvrılmış
daha kolay geçmesini
sağlamaya çalışmış gibi
ölümün deliğinden.

Bir torba buluyor
ve alıp atmak için
eğiliyorum üstüne;
ama bir yandan da
her zamanki gibi aklım
keşfetmeye çalışıyor nasıl
yazabileceğimi bütün bunları,
sanki yeterince ince ve kıvrak
sözcükler bulunabilse
sona erermiş gibi dürtüsü
bir daha hiç tamir olmayacak şeylerin.

(Adam Sanat 128, Temmuz 1996)

Veysel Çolak

Veysel Çolak (1954) "Dize" dergisini çıkarıyor.

SOKAK

Adam gibi yaşanmış bir gece değildi, bağışla
Her şeyi sonraya bırakıp bir haytalıkla
Söz etmek bir masaldan
Biliyorum, hiç anlaşılır değil
Olmadı, daha sonra da.

Bunu bilmek ağır bir ceza, büyük suç
Öğreniyorum eriyip duran buzuldan
Durmadan kayan bir yıldız da olmalı ama
Caddeleri seviyorum o kadar
Parçalanarak, bütün yaşadıklarım orda.

Evler bana zor, sedefleşen bedenimi hırpala
Hep çekip gitme dürtüsü, bir hayli azalarak

Tutup bölünsem hırçınlaşırsın. Günler de ölür
Karşılıksız çoğalır sesim,
Bir denizle yarışır dünyaya dağılmaya.

Gırtlığımda bir bıçak gezinir akşam üstleri
Sadece bunu gizler Pandora'nın kutusu
Tene değen söz, gizemli şafak.

Aşkın bir dalgalanış bu
Kırılan çemberi anlatan okyanustan,
Bulvarları seviyorum
Bütün yaşadıklarım orda
– Siyah saçlı anıların gölgesi
O güzel suçlarımız
Bilmeden karşılar bizi bir ağzın ıslaklığı
Çiçek açmış bir kiraz ağacıyla öpüşmek.

Geçelim bu isteği düşelim suya
Bunu söylüyor şimşekle gelen bahar
Ağaçların ve kayaların gücü, gözlerin sonra.

Bütün sokakları seviyorum.
Öleceğim yer orda.

(*Düşler 11, Nisan 1996*)

Salih Ecer

(1954)

NOKTA MESELA BİR SİPERDİR

Küsmeyin, evlat edinin
adını koyun
Sadakat deyin
fes giydiğinizizi kimse anlamaz
sörf yapıp ardınıza dönün

Kimse size orda ne var demez
tanımadık vatandaşlar görürseniz hay allah deyiverin

sonra puşt gözlerinizle yelken açıp cenazelere çekilin
cenaze koylarına doğru mum dudaklarınızla bakın.

Antepli yurttaşlar
kanımız yerde kalmayacaklar
çünkü bizim
antep işi budaklarımız var bedenlerimizde.

Antep'i de ne severim
ne salim bir beldedir.

Onat Kutlar en çok
zafer kazanan kılçıksız emareler sevdi
Düşerken demiştir ki
"peygamber Mustafa'm
elim eline değmemiştir.

(Defter 27, Bahar 1996)

Hilmi Şaşal

(1954)

GİBİ

*"Yazı, kendini söyler; söylemediğini yok eder.
Bir de, ara bir yol olarak, yok ettiklerinin bir bölü-
ğünü sezdirebilir. Sezdirdikleri "var" değildir ama
"yok" da değildir. Yazının alacakaranlığı, çok üre-
tici olabilir.*

Bilge KARASU

ölmeye yakın duruyorum özenle
özenle arıyorum arsenikten
kim bilir hangi gövdenin geniyken
kâğıt olmuş ve kirlenmiş ağaç
gibi. aşı bir sayfada duruyorum

yanıyor yüzüm intiharı besledikçe
öyle yaşıyorum ayak ucunda kuşkunun
dizelerime isi ahenk yağıyor, ağulu

kent, sarsılıyor yer, titriyor usum
ayyaş bir gönülle sığınıyorum söze

onca kitapla ölünür mü, Bilge özü ışığın
neden diye soruyorum yazı meleşine, tahta
tabut, kim bilir hangi ormanın çocuğu
iken sonsuz "var" ile görelî "yok" içre
kâğıt "kendini söyler", gerçekte ölüm o

"alacakaranlık" boşlukta sayısız devinmiş
damlayım, bir nisan yağmurundan inen inci
yolu, özlem komasına geçmiş. göz pınarımda
tutunan son boncuk gibi tutunup yaşamaya
ölümle sevişiyorum ışıktâ. saydam sabahta

"var"la "yok" arası, bir yazı gibi griyim
yağmurlu bir aşkın elinden, kedili kitabın

anı
şimdi
bana

ve akasyalar uç veriyor, dünyada ölüm yok gibi

Nisan 1996
(*Bir Yeni Biçem* 44, Aralık 1996)

Yelda Karataş

Yelda Karataş (1954) ilk kitabı *Ürperme*'yi yayımladı. Aynı kitabın dosyasıyla Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü paylaştı.

EŞİTLİK

Çocuklar her yaşta
yalnız kalbinden vurulur...
Çocuklar düşlerini keleşğin kanadında
dokur...
Ben çocukken
anne yüzlerini hiç sevmedim

kırık cam kalplerde büyüyen
anne kokusunu
bir deniz sığınağında gizledim...
Büyüdüm, küçüldüm,
gecelerin ve geçmişin dilini çözdüm

Anneler eşit dağıtılmıyor.

(Varlık 1065, Haziran 1996)

Arife Kalender Önel

(1954)

SU

Bir çiçeğin pembede
Mora yakın çürümelerdir yalnızlığımız
Bahçelere aynı camlardan bakar
Kesişmeyen bakışımız
Kulaklarımızı uğuldatarak geçiyorken saatler
Duyulmayan müziklerde
Anlatısını sürdüren çocukluk masalımız

Ah nasıl tüner tenimize
alışamadığımız figürler

Ama sonra alışırsınız

İleri der işaret parmakları
İlerisi yok ilerisi savrulmuş harman yeri
Göçer çadırlarından kalma
Kırık ayna parçaları
Düşündürür mü bu gel git
Savuranı savurulanı

Yan yana dönen yörüngeler semaların içinde
İlkyazlarda tüm sözcükler anlamlardan soyunur
Çıplak geçirir yazları örtü döşek istemez
Tanrılara yakın durur kışlarda
Doğadır eni-boyu yok süregelmış süregider

Ak mavileşir sinede çarpışır rüya
Onlardır elbet biraz genç biraz çocuk

Su çevirdi damlasını ağacın yaprağına
Acıya çevrildim, güle çevirdim acıyı
Değişti sular renkler renge çevrildi
Hiçliklere bulandık hem vardık hem yoktuk
Yaşamın yakasını dikiyorum görüyorsun ya
Söz üste söz dil içinden dile geldi

Su
Temizle umudu ufuklarda
Kirden akla gönülleri
Su

(Gösteri 193, Aralık 1996)

Leylâ Şabin

(1954)

BENİM BİR ANNEM OLSAYDI TUNA'YA BENZERDİ

Gecenin annesi ateşle oynar
ceviz yeşili zaman
kuşlar ağlaşır akşam olunca
örttüm yaralarını
taze kaldı
Zaman

ayrılık ayrılıkla gezer
kavuşmanın eski yüzleri
bir elinde kalem bir elinde ölüm
yan yana durduk bir zaman:

benim bir annem olsaydı tuna'ya benzerdi
akardı bir şehrin kalbini ikiye bölerek
bir çalgı olsaydı mutlaka kırık
bir çalgı: akordeon
şiiirim işte! açılıp kapanan yara

siyah günler arasında geyik sürüsü
ama bir geyik sürüsü
Gül geceyi sorar
ormanın annesi ay yırtıp alevden sesini
Aşkların Dağından bir nehir olup akar
akar kalbim gibi bir şehir
sulara sarılarak:

benim bir annem olsaydı tuna'ya benzerdi
akardı bir şehrin kalbini ikiye bölerek
bir çalgı olsaydı mutlaka kırık
bir çalgı: akerdeon
şirim işte! açılıp kapanan yara

Aralık '95, Akçay-Ağustos '95, Pera
(*Düşler 11, Nisan 1996*)

Oğuzhan Akay

(1955)

BİZİM ÇOCUKLARIN ŞARKISI

Ben buraların göçmeniyim
Yılan gibi kıvrılırm
Engellenirim marketlerde
Engellere takılmazdım honey
Çünkü pazar kavgası
Pazartesi huzursuzluğu
Aşkın bayrağı sallanır
Güllü pembe, laga luga

İnsan hakları diyorum ben
İnsan haklarını diyor onlar
Harçlığımdan harç istiyorlar
Arif abi damardan giriyor tam burada
Gidip barikatları kuruyor şiire
Hep istemiştım zaten
Bir tarifli abim olsun
Arefe günü duysun

İçindeki ölüyü bekliyor herkes

(*Adam Sanat 129, Ağustos 1996*)

Avni Cinozoğlu

Cinozoğlu (1955) *Serçe Umudu* adlı kitabını yayımladı. *Albatroslar Yüksek Uçar* adlı kitabıyla İbrahim Yıldız Şiir Ödülü'nde ikincilik kazandı.

CEMAL/İ

Cemal/i
yedi kandilli
Süreyya ile aydınlıktı

ağıt yaktı
Yedikule'deki
Genç Osman'a

altın özensiliydi atı
Babil'e
mum ışığında gidip geldi

Yunus'un süt düşlerinde
buldu
altın ölçüyü

Sümerce de yazardı
göç kervanlarının ardından
göç etmeseydi Mezopotomya'dan

Bolşevikleri
Buncuk'u
Anna'yı sevdi

(*Damar* 58, Ocak 1996)

Roni Margulies

Roni Margulies (1955) *Bilirim Niye Yanık Öter Ney* adlı şiir kitabını yayımladı.

VOR

Yaz aylarında Yeşilköy'de
saatlerce basketbol oynardık,
Mişel'le ben, Agop, Ara ve Aret
eski Rum Okulunun bahçesinde.

"Vor dedik" cevabını verirdik
"Vor" diye selam verdiklerinde
ve kahkahalarla karşılıklı gülerdik:
"Göt" demekmiş Ermenice.

Alabildiğine büyüktü Aret'lerin bahçesi
(sonradan üç apartman olacak kadar):
ağaçlardan incir toplar bir ucunda,
bir ucunda top oynardık beş kafadar

Amerika'ya gittiler Aret'le Ara sonra.
Ben Londra'ya. Agop'tansa haber yok.
Salt Mişel İstanbul'da kalan hâlâ.
Beş bire düşmüş işte yirmi yılda.

Sokaklarında vor denilmiyorsa artık bir kentin,
İstanbul değildir, kentim değildir benim.
Beni yaratan bir başka kenttir.
Onu bilir ben, onu söyler,
onu özlerim.

(Gösteri 189, Ağustos 1996)

Murathan Mungan

(1955)

KUZEYDEKİ PENCERE

kokladığın gülün kokusu kalmış sende
baktığın denizin tuzu
geçtiğin iklimlerin masalı sinmiş üstüne
kuzeydeki pencere açık
göçebe bin bir gece

sözcükler sökülmiş bir anıyı
ne kadar tamamlayabilirse
bir andır eski defterlerin
güneşinden vurur yüzüne
yazsam olmaz dersin
kimi zaman sırf bunun için
yazmaya değerse de
kuzeydeki pencereyi açarken
yere düşen defterden görünür:
eksik kule, yırtık nehir
sımsıkı kapatmış olsak da
bizi ürperten anıları hayatımızın
eski defter ya da kuzeydeki pencere

11 Ocak, 2 Şubat, 8 Mart 1993

(Nar 12, Kasım/Aralık 1996)

Fergun Özelli

(1955)

BİLİNÇALTI

sahte gülüşlerde bir şamar tufanı gölgesi
kulaktan kulağa öpüşen tehdittir alfabesi
saçları jilette taranmış kılıç kalkan ekibi
göğsünü açmış kadınlara bozdurur ülkesini

muamma geçmişler çocuğu adamakıllı felç
buğday söküp kül döküyor tabağına
yanmış orman toprağında yağmur duası
kalın bıyıkların utanmaz sağanağı

hayret bir ortadoğu şalı kolayca siyah kış
köylerin kasveti kurumuş şehirlere sürgün
sular sulara karışınca gümrüksüz ve âni
köptüklü rakılar durağında çetrefil hüziin

ah cinnet böyle saçak bir halk böyle çocuk
isterik şarkılar kusuyor evlerin duvarları
genlerim utangaç denizlerim korunmasız kuş
bütün düşleri öğütüyor mülkiyet kırbaçları

yıl güneşin o eski güneş olmadığı yıl
kimse görmüyor güpegündüz yanan mumları
herkes elinde bir kadeh hipnozlu kan/tonik
eriyip terk ediyor git gide azalan kumları

1994

(İzlek 27/28, Aralık 1995/Ocak 1996)

Serdar Ünver

(1955)

DENİZ

*Özgür insan, denizi seveceksin her zaman!
Deniz aynandır senin: seyredersin ruhunu.*
BAUDELAIRE

I
Denizi yazmalı; nicedir
Durgun dizeler...
Denizi, o coşkun,
Güne komşu denizi.

II

Ne çok sevdi maviyi,
Gecede bile...
Gök tanık!.

III

Tam ortasında denizin
Güller geçer usumdan.

IV

Ne vakit coşsa
Bil kendiyle sevişir
Gelgitinde dalgaların.

V

Denizi sevmek ne ki
Deniz olsana!

VI

Belki martı bir deniz
Ya da deniz bulutlar
Zaman'sız bir bakışta...

(Bir Yeni Biçem 42, Ekim 1996)

Yusuf Alper

(1956)

KALBİNE GÖMÜN

İçimde kırılan yemyeşil dallar
Kuruyan yapraklar amansız hızla
İlgıt ılgıt esen rüzgârla hani
Kar taneleri gibi savrulan
Kış gecesi, kurt gecesi, çakal sesi
Beni kalbime düşen bombadan sorgulayan
Beni ben olmayan her şeyden sorgulayan
Yüreğimin ortasına saplanan

Kurt sesleri, çakal sesleri
Eşkiya korkusu, gök gürlemesi
Başıma korkuyla çektiğim yorgan
Ne çok özledim sizi
Kurt seslerine gömün beni, çakal seslerine
Sel sularına, tan ağartısına
Dağ yamacındaki yalnız ağacın altına
Oğullarımın yüreğine, en derin yerine
Gömün beni gömün beni
Su verip çiçek büyüttürler belki
Belki yaralarımın sürerler yüzlerini
Kaybolan oğullarımın kalbine gömün beni

Karanlıkta kaybolan oğullarımın kalbine

(Dize 6, Nisan 1996)

Salih Bolat

(1956)

GÖK

külpünde dinlenen şarap; yaz göğü
fazla bir şey istemiyoruz, yaşamaktan başka
anlamak istiyoruz, ters dönmüş böceği
dinlemek istiyoruz, taştaki yosunun türküsünü.
geceyle mühürlenmiş mektuplardır, yaşlılar
eski ölülerden haber veren, eski şeylerden
bakarlar, açık bırakılmış kapınızdan
bir at yapmak için ne gerekiyorsa, örneğin
kişneme, yele, sağrı, nal – binicisi bilinmez –
öyle bakarlar, fazla bir şey istemeden.

hep bu saatlerde bir gök geçer üstümüzden
nar ağacı nasıl çiçek açar, onu düşünür kadınlar
kedi nasıl gerinir, kundağı çözülen bebek nasıl, onu
derinliğinde ağustos'un, kımıldar kozasında uyku
alınıp götürülmüş oğullarımızın son yüzleri gibi
ve kayıp kızlarımızın, belleğimizden silinmeyen
bir gök: demire ve geceye bölünmüş.

(Gösteri 192, Kasım 1996)

Haydar Ergülen

Haydar Ergülen (1956) bir yandan 40. yaşını kutladığı "40 Şiir ve Bir"leri yazarken bir yandan da "itina ile şiir okudu" ama birilerine beğendiremedi. Bu arada haberi olmadan Halil Kocagöz Şiir Ödülü'nü kazandı *Eskiden Terzi* kitabıyla.

"40 ŞİİR VE BİR"DEN

KARDEŞLİK

– Kardeşim Seyhan'a –

Babam bir pazar günüydü eskiden, yağmur
yağar, evin büyük oğlu olurdu birden, ben
evini kaybetmiş oğul olurdum ona, sorardım
ona hemen: Baba hangimizin oğlusun sen?
kardeş olurduk hemen ev büyürdü ikimizden
yok olurdu oğulda yer bulamayan babanın suçu.
yağmur çocukluğun çatısından gidince anlaşılır yokluğu
şimdi bir başına kalan ev gibiyim gibiysem
bir başka yetim olan şiirin suçu yok bunda
ev neyse şiir odur, babadır neyse oğul da!
kelimelerin değil seslerimizin ilk yağmurunda
ahmakıslatan sıırıslık benzettiğinde birbirimize
unuttum bizi, bir suçu sessizce paylaşırken de
unuttuğum sırdı bu: Kardeşir babayla oğul!
Kardeştir yetimle şiir! İnsan yarısında baba,
yarısında oğul olur hayata, suç ve ceza, sus ve...
dinle ve sus: Bir şiir suçluysa yalnızca susulur!
Mustafa İrgat ölür, eski yetim olur, kimsesiz
kelimelerden meleği bir daha geçmez olur...
Baba ölür, kardeşliği yetim bırakır oğuldan önce,

Bütün yetimler ayağa kalksın, eski yetim şiir de!

(Nar 11, Eylül/Ekim 1996)

EYLÜL

Kadın gider ve bunun şiir olduğu söylenir
kadın gider ve bir şair doğar bundan
(Ben hangi kadından şair olduğumu bilirim)
"Yazın bittiği her yerde söylenir"*se
kadının gittiği de her yerde söylenir
kadın gittiği her yerde şiir diye söylenir:
Kadının gittiği yazın bittiğidir, her yerde
yaz biter kadın giderse, bunun sonu şiirdir,
yazın sonu şiirdir, şiirdir aşkın sonu...
Şehir her semtiyle yazın peşine düşse
yaz uzar bundan ve aşklar da nasiplenir,
yazın peşinde şehir, kadının peşinde şiir
eylülün semtine kadar böyle gidilir
bir gecede gittimdi hazıranda eylüle
eylül yazdan terkedilmişti, şiirse hazıranda
kadın tarafından terkedildi o söylenceye:
Bütün oğullar anneyi bir şiire terkeder!
O kadın beni terkederse şair olurum
oğul olduğum kadın sakın beni terketme,
şiirdir söylenir, yazdır biter, kadındır gider

Bütün kadınlar şiiri bir kadına terkeder!

* Ülkü Tamer'in dizesi.

(Şiir-lik 31, Eylül 1996)

Turgay Fişekçi

(1956)

SALTAK CAD. NO 9

Kızıma bir ev tuttum
Önü çınarlı, havuzlu bir mahalle kahvesine bakan
Arkasında çiçekli, ağaçlı bahçeler

Bir divan, bir yatak, bir masa, iki sandalye

Bir de elbise dolabı.
Bilgisayarını kurduk salona
Bir de kitaplık taşıdım bizim işyerinden

Mutfak gereçleri aldı kendine
– Ağız tadını bozamaz çünkü güçlükler –
Kitaplarını, elbiselerini yerleştirdi, ilk yemeklerini yaptı
Başladı çalışmaya
Kutsal bir görevde gibi
Hiç kimsenin kendinden istemediği

Kim bilir ne okumalar bekliyor onu, ne deneyler
Taptığım beyin kıvrımları
Kim bilir daha ne kentlere götürecekt bizi
Ne dünyalara karışacağız

Ben ardında
Fenerini yitirmemeye çalışan
Küçük, beyaz yelkenli.

(Adam Sanat 132, Kasım 1996)

Lale Müldür

(1956)

ORMAN VE IŞIK MELODİLERİ

Ömer'e

Çünkü yazıldı ki mezar-dışı bir sese
bile inanmayacak onlar
"Ben, Lazarus, ölülerden geldim,

Başkalaşım!
Hz. Adem, Nuh, İbrahim ve İsa
Birbirinden gelen bir soy olarak!

Vaftizci Yahya'da İlyas'ı tanımayanlar
Nasıl tanırlardı ki Hz. Muhammed'i, Musa'yı, İsa'yı,

Her seferinde çölden gelen bir gariban
Acı çeken bir insan, neredeyse öldürülen hep!

İnsan ne zavallıdır!
Duymaz orman ve ışık melodilerini
Kibir örter gözlerini
Mırıldanır sonsuzluk vehmini
*Evler kurar sonsuza dek
kalacakmış gibi*

Dağın tepesinde buluşan
Musa, İlyas ve İsa'ya
Yapraktan çadır kurmak isteyen
havariler bile
Kavrayışsız hizmetçilerden başka birşey değildirler

Ey kendilerini ciddiye alanlar!
Kibir entegralleri!
Çünkü yazıldı ki onlar
Mezar-dışı bir sese bile inanmayacaklar

"Ben Lazarus, ölülerden geldim"
Ve havariler gördüler
ışıklaşan İsa'yı
Giysileri tuhaf bir beyazlıkta başkalaşan

Jezabel'in nefreti ve İlyas
Herodiade'in nefreti ve Yahya
Yahudilerin nefreti ve İsa

Peygamberler!
Birbirinden gelen eskizler!
Orman ve ışık melodileri!

İşte bir kuğu,
Işık parçacıklarına ayrılıyor
Sizin için!

İlyas Tunç

(1956)

SAVRULMALAR

1.

Uyandım... Tatlı bir düştü. Öyle ki dudaklarımın kıyısından incecik bir su sızıvermişti yastığıma. Sonra kalktım. Gerçekliğin o soğuk ve donuk sularını çarptım yüzüme. Yaşam artık aklın ışığında kavranmalıydı. O hep yüceltilen aklın ışığında. Yüceldikçe benden uzaklaşan, bir amaç haline dönüşen aklın ışığında. Kuytu bir taşın gölgesinde uyuyan solucanı, bir böceği bile çırılçıplak gün ışığına çıkarmaya çalışan aklın ışığında. Evet! Ağır ağır tırmanan şu öğle güneşinin altında kocaman bir otobandır onun yolu, yakıcı bir asfalttır. Keçi ayaklı tanrılara yer yoktur orada. Mitlere, masallara, düşlere, imgelem gücüne yer yoktur. Bu yüzden kuru ve sıkıcı oluyor dokunduğum ne varsa. Bu yitiren duygularımın vahşi patikasında gezinme özlemi eksilmiyor içimde. Ey aşklarım, tutkularım, içgüdülerim! Baştan çıkarın aklımı! Ey bilinçle bilinçsizlik, düşle gerçek arasındaki ipeksi yaşam! Seni en ince yerinden sağıltmak için yürüyorum yeneden geceye. Çünkü şöyle diyordu o Çinli bilge: "Bir kere rüyamda kelebek olduğumu gördüm. Şimdi artık rüyasında kelebek olduğunu gören Chuangtze miyim yoksa rüyasında Chuangtze olduğunu görmekte olan bir kelebek miyim bilmiyorum.

Ben de...

(Bir Yeni Biçem 40, Ağustos 1996)

Muzaffer Kale

(1957)

BAHÇE

Bir gün dayanamadım bahçeye çıktım.
Eskiden olsaydı iyi bir gerillaydım
büyütürdüm dünyanın gözlerindeki nar ağaçlarını.

Bir otele çıkar gibi
çıkтым bahçeye. Bütün odalarında uyudum uyandım

uyanır uyanmaz dağların gücünü anımsadım,
ırmakların inadını, ovaların pamuk ve buğdaydan
sesini. Eskiden olsaydı uzun uzun
düşünürdüm ne yapacağımı, kalktım anında,
İncir ağaçlarının yapraklarını çözdüm,
Yapraklarda aydınlığı soyan bir titizlik buldum.

Yıllar sonra ilkgençliğim gelmiş gibi
çıktım bahçeye. Kahkaha çiçekleriyle gözgöze geldim.
Eskiden olsa disiplin cezaları almış bir liseliydim.
Sonra sevgilimin sen olacağını nerden bilirdim.
O zamanlar aklımı karıştırıyordu
Türkiye'nin yüzölçümü.

Eski bir tapınağı gezer gibi
çıktım bahçeye. Sardunyalar açmaktan kırılıyordu.
Sunak olması gereken yerde durdum
Boynum acıdı
İçime battı çılgılığım,
Üç gün ölen dayımın sesiyle konuştum.

Çok ciddi görüldüğümün farkına vardım
Gülümsedim birazcık. Eskiden olsa...

Eski yok ki
Nerde eski!

(*Bir Yeni Biçern 39, Temmuz 1996*)

Yunus Koray

(1957)

AKREP

işte ay kokulu iğde
uzak faytonuyla bulutlarda
geçmiş anımsatan yağmur göğünde
gözleri göz sözleri akrep
yalnız bir yalın iz

yazları unutmuş ayda
 işte iğde faytonuyla uzak
 geçmişî anımsatan bulutlarda
 yağmur göğ'e uzatmış patika'sını
 güz gözleri alıp götürmüş
 söz yüzleri; burçlardan: akrep
 gözleri göz yapan nedir ki
 yalnız bir yalın iz ağlar ayda
 işte uzak faytonuyla iğde
 ahmet haşim, edip cansever, ürgüp
 ve dicle'de annesini vermiş akşama
 burçlardan: terazi beni çeke çeke
 ne yapmak istemiş olabilir ki?
 tanrı patika'yla neden ağlasın
 ayda, kara deliklerde hawking'le
 o tekerlekli sandalye'de, londra'da
 ya da james joyce'la diyarbakır'da
 bir barda, arada kalmış necatigil'le
 beni ne yapabilir, nasıl, neden!

(Bir Yeni Biçem 44, Aralık 1996)

Halil İbrahim Özcan

(1957)

RÜYADAN SIÇRAYAN TAŞ

ayaklarım temizdi üstelik dişlerimi de fırçalamıştım

pazar yerlerinde dolaşıyordum ağır aksak
 tükenen hayatlar tezgâhlarında
 yokluğunu suluyordu hırçın nilüferler

özenle sıyrılıyordu aralarından
 cinayetlerinde acıyan göğsüm
 kendi küllerini yakıyordu bacalar
 sorular başlarken
 ihtimaller girmişti devreye
 şimdiki haliyle yüzler

hangisine tutunmaya kalkışsam
kendi ellerim kalıyordu geriye

luzumu kalmamıştı
kimselelere hatıra bırakmayacaktım

çalınmış kapılar baştan sona çemberdi
aldırıışsız girmiştim gece gönlünden içeri

sıkıntıları eksilmiş bulutların

gözüm açık kalmış
aşk bile olmuyor

(Düşler II, Nisan 1996)

Hasan Öztoprak

Hasan Öztoprak (1957) üçüncü şiir kitabı *Ağular*'ı yayımladı. "Gö-
çebe" dergisini çıkarıyor.

YAKIN VE UZAK

yakın ama uzak
biraz yakın
biraz uzak

biliyoruz hepimiz
kirlendi hakikat

bu ülke
üzerine bastığım bu toprak,
yanı başımda duran bu aşk? yakın ve uzak

hastalıklarımı hiçe sayışım
dehşet verici farkında olmak
bazen bir ceset gibi uzanıyorum yatağıma

akmıyor nehir bu yüzden
soluk alamayışımız gibi
bir kaplumbağa gibi sessiz bu dünya

ama duyuyorsundur bir ses
içten içe

kirlet kendini
o zaman duyabilirsin ancak
acısını yeryüzünün

bilirsin acı gerçektir
ve yüzünden çıkar insanın
ve paylaşılmaz

avuçlarımı
yüzüme sürdüm
yüzümün ateşi
taş oldu ellerimde

her dokunuşum
hayâllerime dokunuş
aslında

ah, alın yazım
kötü kalbimin kurbanı

(Şiir Ülkesi 5, Mayıs 1996)

Engin Turgut

(1957)

HİÇLİK AĞITI

hepimiz gurbetimize yakışıyoruz...

Bedeniyle susayanlar, kalbiyle çıldıranlar, her şey çabuk
unutulur diyenler, aşk yırtılır, kalbimiz de yırtılır! Ey rüyalarımın
güzel çocuğu, yüzüne baksam görünür yüzümün yağmuru.
Görölmüştür gözlerimin aşka bakan dalgınlığı... Kelimeleri küçük
melekler bilip, deli ısıklar biriktirip ağzımda, ormanın içinden
geçiyorum... Gökyüzünden başka bir lunapark daha var mıdır?..
Pötikare bir aşk duygusu eğitiyorsa beni, eskimeyen bir
annenin, zarif bir sızının içine dönebilirim. Göl kenarı izcisi, likör

bir çocuğun büzülen alt dudağıysam, kuşlara kanat takmakla yorulmuyorsa kalbim, kederimden geçilmez!.. Bu bir çöl yalnızlığı... Hıçkırıyor kalbim. Annem müşfik güneş, bugunun en yakını.

Ne çıkar, ne çıkar, kelimelerle taranmadık mı?..

Hangi taşın altını kaldırısam içimi açarak bakarım. İçim size kocaman bir yara... Gidenler ah!.. Küserek öldüler... Canı çıkmasın diye sözün, söz verdik, canımızı yırttık da geldik! Gözlerinin günahını aldım, gözümüzden düştüler... Bu bir kuğu dansı. Gece ne güzel sekiyor... Sesimi biriktiren orman ellerimden kaydı. Ah! o büyük sözler, utanırlar küçücük kelimelerden... Dinmiyor şuramda yaşayan sızı! Her şeyi bir serçenin gözünden gördüm, her şeyi serçe parmağımla öldürdüm! Gül dikeninde gökyüzünü ararken, bir çocuk dayamış sırtını kalbime yüzümü seyrediyor... Denizin sesini topluyorum, başka bir eda buluyorum kendime.. Cebimde ısırlmış güneş, ay çiğneyerek yürüyorum... Ah, kimsenin kimsesiz kaldığı, kimsenin kimseden geçemediği derdimsin. Bir yaz daha geçiyor yazların içinden. Ezilmiş bir harfin gölgesi sokaklarda...

Ne çıkar, ne çıkar, o büyük boşlukla yıkanmadık mı?...

(Şiir Ülkesi 1, Ocak 1996)

Suat Vardal

(1957)

VAZGEÇMEK

her gerçek ötekini yiyip bitiriyor
anlam diye bir şeyden söz etmek saçmalık

doğruları yazıyorlar zaman zaman
yalanın has evlatları

bense, kanımla beslediğim doğrulardan
vazgeçiyorum bir bir
etimden et kopuyor

üstelik şimdi hiçbir yararı yok bana
iyi bir teklif de yok düşmandan gelen

beni durduran karanlık sorular
yanıltan her şeyden vazgeçmek
geriye hiçbir şey kalmasa da

(Adam Sanat 132, Kasım 1997)

Orhan Alkaya

Orhan Alkaya (1958) az yazdı, az yayımladı 1996'da.

İLK DEFA SEVER GİBİ BİR BAŞKA SEVMEYİ

Nazlı'ya

bir şeyi ilk defa sever gibi
ayın tutulduğu her yerde ilk ay tutulması belki
içime bir bıçak ilk kez, kan nasıl da ılık
nasıl sorardım –
ayaklarım arzan bıçak gibi delerken küreyi

bir şeyi ilk defa sever gibi
gözçukurumda ilk kitabı görmenin mürekkep izleri
Neil Armstrong'un ayak izleri bilinemezlerimizi ezerken
bilincimizi ezerken bildiklerimiz
ağır yaralı bir tetiğin akla doğru sessiz bir yolu katedişi

bir şeyi ilk defa sever gibi
uzun kahve, koyu çığ, ince damla, bir mucize kesinliği
artık bir söz bir sözü saracak kadar yakın
ve artık uçurum mutlak
bir ses bir sesi, çocuk unicorn'u, rüya ölümlü gerçeği

bir şeyi ilk defa sever gibi
tanrısızlığın kandil geceleri, yanık levhaların tarihi
gözlerin gizli, parmakuçlarında topluigne aşkları – sırça ölüm –
anısız bir öpüşme
her tarafı sünnet bir Asyalı nasıl ezer vişneçürüğü çimenleri

bir şeyi ilk defa sever gibi
ilk defa sever gibi diri meme uçlarını, taze dilini, yoğun tenini
arzın patlayacağı fikrini sever gibi serin ve kanlı bir histe
kurşunun kâğıda dokunduğu ânı
bir başka sevmeyi sever gibi şaşkın; aşkın el tutuşma saatleri
(*Gösteri 192, Kasım 1996*)

Ergül Çetin

(1958)

BAKIR DAĞLARINDA

derin ağaçların altında
düşünürdüm bunları bir güz günü
bakır dağlarında bir akşamüstü, belki şu an,
altın gözlü bir geyiğin öldürüldüğünü.
gür sakallı adamlar iniyordu dağlardan
ellerinde kanlı baltalar
çiğ et ve deri kokuyordu giysileri
yaralanmış gibi yapıyorlardı
aksak yürüyordu içlerinden biri.

alaca bir taşın üstüne sarkmış
frenk üzümlerine doğru döndüm yüzümü,
gülümsedim buz tutmuş aya
birkaç damlacık düştü yanaklarıma
kurşuni bulutların ordan
martı çığlıkları geliyordu yukardan
oysa kırlangıçlarla doluydu gökyüzü
direkler ormanından ufka kadar
bir lokma ekmek için inip kalkan, pike yapan,
gökyüzünde balık gibi kaynaşan
anka kuşu kadar iri martılar
kirliydiler tarih kadar.

ayaklarımın ucuyla eşeledim de
gördüm çakıltaşlarımn bile çürüdüğünü
duydum ardımdan bir gözün baktığını

kaburgamın ortasından bir yılanın
uzun uzadıya aktığını.

(Karşı 106, Haziran/Temmuz 1996)

Mehmet Yaşın'

(1958)

KORKU RÜYASI

Birden ölüyor birilerim, ölmediği halde
ölmüş gibi bırakıyorum onları topluca mezarda...
– Ailesi boş ol'an çocuklar gibi
yükleniyorsun hepsinin suçunu.
Zamanında terapist de gönderilmemiş
ki sen aynı anne dilden de değilsin kendinle
aynı... karşıtım "ben" olduğ'na göre
yükleniyorsun kaçınılmaz öldürülüşünü de...
– Uykuya dalarken İstanbul'du burası
ve güya Lefkoşa'da geçiyormuş rüyam.
Sığınaklarla birbirine bağlanan
mezarlara açılıyor bir kapı, tam yatağ'mın altından
ha sızdı ha sızacak yarı uyanık bir ölü :
Anne e e – baba!.. yarıkızkardeş vd. hasımlar
yine bir suç işledim diyorum, ama ne...
– Aile mezarlığından yanlışlıkla sağ çıkanlar gibi
yükleniyorsun hepsinin suçunu.
Tamboyda Türkçe filme çekiliyor bu gecekâbusu
bir köşede yaldızlı kuşlarla öpüşen mum ışığı
ki son'unda aile kesilecekmişiz biz de bir çocuğa.
"Cut!" diyormuşum... bir uyansam...
uyansam çocuk kurtulacak...
Küçük kayık yanık eşyalar taşır kızılhaç çadırına
Kral ile Kraliçe kırılmasınlar diye
çiçek saksısını tutuyorum sıkı sıkıya.

İstanbul-Lefkoşa, 1996

(Adam Sanat 127, Haziran 1996)

Osman Hakan A.

(1959)

SARIEKİN

*çün yolda ne başlar kesilir, hiç soran olmaz
sertac-ı dilârâ olur aşkın, dile gelmez*

Sarı, ekin... önce doyduk...
kusursuz, bölüştük... elbiseler, toprak...

babamla, bir ters bir yüz, sırayla... ve eksik!..
gizlenen, nasılsa çıkar ortaya
vurun bana!.. bir parçasıyla, gülüşmelerinizin
önünde, annem çıplak, ablam, erkek kardeşlerim
toz, duman, terlik, süpürge, sarı kayış
artık, her ömre degecek bir ateş...
her şey sayılı, hep... daha birkaç gün
yufka, peynir, zeytin, ekmek

yalnızlıklar, yırtar durur... aşklar
sıyrık, deri... korku, sızıntılar
sessiz, kahkahalar... kızaran sulara yazık!..
Bak, işte!.. yalnızlıklar, tarif ediyor beni
sarı, siyah, mai yapraklar... hepsi vehim!.. şimdi
yazmaksa?.. beklemek... ne tuhaf?..
ölüm... ve aşkları, satan!..
ömrümde birkaç sayılı gün, babam...

Sarı, ekin... önce doyduk... kusursuz, bölüştük...
ardımda, koşan, eski elbiseler, eski toprak...

(Varlık 1063, Nisan 1996)

Hakkı Engin Giderer

Hakkı Engin Giderer (1959) Ankara Ün. Kültür ve Sanat Yarışmaları'nda Şiir 1. Ödülünü kazandı.

BÜYÜK KUTU

Ege için

çekmeceye sığsa
sığmaz
anneme soruyorum "sonsuz kadar mı uyuyacak"
öpsem onu...

şimdiye kadar bana verdiği en garip hediye:
içinde kendisi var
"Bir gün başka bir dünyada karşılabilirsiniz belki" diyor annem
sesinde depresyon

Yeşil bir kutu üstünde yaldızlı süsleri
dokunuyorum, tıklıyorum: bir mırıltı bıyık altından

sıkıca tutuyor elimden çıkarak: uçarak gidiyor kutu
Biliyorum çok ağır
üzerine bindiğim pantolonlu at
işten gelmedi daha

Annem benden çok şey saklıyor
Kalbimde çığlık gibi bir kahkaha.

(İnsan 4, Mayıs 1996)

Mustafa Köz

(1959)

GÖL KIYISINDA

Despaesido

Bardağı soyuyorum, bir ceviz serinliği
elmanın dili bu, benziyor sözlerime
neler anlattım o öğle üstü

o dalgın oğula, g  l kıyısında
semenderler gibi susarak güneşin
evciğinde.

Bir fincan masada, tıkırdayan eldivenler
solgun bir yüz, konuşkan bir firkete
diyelim ki bir kapı, açılmak için bir kapı
bir kadın o kapıda seslenir bir yerlere
bilinmez neye seslenir, kara flavtasıyla.

Oğlumdu, götürdüler
işitmez kulacığı
oğlumdu, götürdüler
bir g  ynek kaldı bana
şuncağız yirmi yıldan.

Teknenin su korkusu, k  l gibi inceltir beni
vişnenin dili bu, oğlumun dalgınlığı
elime batan iğne, düzlükte bir kasaba
sanırdım oyadır o, şenlikle işlediğim
şimdi toprakta büyür, kabımda kacağımda.

(Evrensel Kültür 55, Temmuz 1996)

Ece Aykız

(1959)

GÖNDERE   EK  LMEYEN

Hangi sokağı   ıksam
Acemi birliğinden ayrılmış
Ağzı sıkı bir parkayla
Bütün g  nd  zlerim kararıyor
Ceplerine soktuğumda üşüyen ellerimi

Kaldırıldık  a devlet okullarından
Sevda imgeli dersler
G  l g  m  tl  ğ  ne katlanır
Göndere çekilmeyen kuğıu kalesi
Davasından yargılı yürekler

Güldüğü hiç görülmemiş
 Kahraman kılıklı tümcelerin
 Vurmuşsa kıyısına sesimizin ölüsü
 Orman yangınlarından kalma
 Bir tedirginliği tutuşturur
 Tarifsiz tikleri yüzümüzün

Güz sınıfı ayaklanmasında
 Sırtından yaralanmış bir nehrin
 Kalender kâğıtlara yazılsa da ilk adı
 Hâlâ durur üzerine düştüğüm toprak
 Böyle bir gün yerinden koparılmış
 İşaret parmağımın tırnağı arasında

(Adam Sanat 128, Temmuz 1996)

Tuğrul Keskin

(1960)

DAÜSSILA

yine orada, kentlerin şarkısında buluştuk
 buruşuk kentlerin şarkısında, hüzzamda
 oğlan gül eskimiş ayna itri ve bülbül

arkadan devrile devrile kayıyor ezan
 canhıraş kayıyor yılanların gövdesine, kır
 itik insan, parçalanmış tabaka, uyuyan baykuş

simitçi kızın muazzam iri gözleri
 ensest'i işte, hakkari'de unutulmuş sır
 küpü kırık yaşam, kimsesiz ve es!

güneşle izmarit topluyor esmer çocuklar
 tiner daha mı ucuz yazgan'ın do sesinden
 – ama sakalların yüzümü acıtıyor amca

– sakalların yüzümü çok acıtıyor amca
 plastik silahım balçık içinde duvarsız tuvaletim
 sıç! işte böyle devran, bendeki daüssıla.

yine burada, bu kentin şarkısında buluştuk
neon ışıklarında, puslu aynada, polisin dü...
düklü tencerenin kaynayan buharında, İstanbul'da.

(Dize 9, Temmuz 1996)

Metin Celâl

Metin Celâl (1961) *Adım Ölüm – Kendi Kendini Tatmin* kitaplarını
bir kitap olarak yayımladı.

NE KALDIYSA GERİYE HEPSİ SENDENDİR

seni haflerde sesinin çınlayışı ile tanıdım
tınısı titretirken yüreğimi
elimden tutup çekiverdin serin gar avlusuna
iki uzak sevgili, sarılamadık

kubbede çınladı "merhaba"lar
kekeme, korkak, tetikte yalnızlığımız
hazırlıksız yakalandığını düşündüm bu aşka
açıverdin gözlerini büyük ve beyaz
saldın çillerini, kınasını saçlarının

ezildi dişlerinin arasında günün son sigarası
içinde ağzını açsan tüm evi saracak kararsız bir bulut
içinde bir soru; yalnızlık kaç mektupla ödenir
terk ettin beni düşlerinin yatağında

geride tarlalar, ormanlar
ve bekâret rengi bir beden bırakmıştın
düşüm izine ezerek çiçekleri
bilerek hepsine adlar verdiğini

dökülüp dağılıverdi gecenin boğuntusu
burnumda hâlâ kasıkların
raksınla çalkalanan memeler
uyandım rutubet yorgunluğuna

güzelim dedim, bakışlarında gün ısıltısı
öksüz, sarhoş, üşümüş

dün gecedен ne hatırlayacağız
ilk söz, ilk dokunuş, ilk öpüş...

(Varlık 1070, Kasım 1996)

Elif

(1961)

NEW YORK YALNIZLIKLARI

Karanfillerin kokusunda
uyandım...

"Yaz Sonu!"

Sokaktan İstanbul geçiyordu,

"Gölgesinden tanırım!"

Uyandım
eski bir düştен
gözlerim yorgun...

Giyindim üstüme

"New York yalnızlıkları..."

Ceplerimde
sıcaklardan kalma

"Okyanus kabukları..."

dolandı
parmaklarıma
bir avuç

"Akdeniz..."

Açtım kapılarımı...

"Güneş'le!"

Uyansın, uyansın
bütün uykularım diye...

31 Ağustos 1995. NY
(Adam Sanat 129, Ağustos 1996)

Turgay Kantürk

Turgay Kantürk (1961) iki şiir kitabı çıkardı bu yıl: *Ay İçin Küçük Şeyler* ve *Öteki sahne*.

BEYAZ K'AĞIT

I.

Kalp büyük bir boşluktur; kâğıt da öyle...
Alışmalısın karanlığıma – yazdım bunları;
Yazdım diye soyunuyorsun: sesimle-dalgın
Satır araları beyaz, ne çok yara! ne çok siyah!
Büyütüyorum çıplaklığını, denize benzer yanlarını.

II.

Okudukça büyüyor gövden; koltukaltında billur
Semenderler yatıyor – düşüyor göktaşları,
Sömürüyorum seni; yazılmayacak bir kitap için,
Gökapağından öpüyorum – ne zamanı, ne de yeri;
Yüzey – karalanmayı bekleyen sırt; beyaz ve derin.

III.

Köpekler uluyor – sesimde; çoban hep uyuyor
Onlara istediklerini veriyorum, geçip gidiyorum
Uzun bir çizgi gibi; kitaplara yazılan – duruyor an.
Ben sayfaları atlayarak okuyorum artık; zaman az,
Sen yeni bir şey'e gidiyorsun – kâğıttan bir yaz; az!

IV

Sesine alışıyor kulağım; sen sesimi ceviz sanıyorsun,
Sınırdı mermiler sekiyor – uzun entariler giyiyorsun.
Yalan söylüyor şiirler; ne yazsam ezberliyorsun. Başım
Düşse göğsüne, sıçrayarak uyanıyorsun; parçalanıyor gece,
Yazmak ölüm geliyor – dilim çorak; dilim adın; dilim toprak.

V

Yoktan gelip bana duruyorsun, ben evimde çürüyorum;
Neye tapsam sen sanıyorum; bir tokat gibi iniyor beynime
Ağırlığın, açlığın – yazsam olmaz; var'dın, sanıyorum.
Deysem uzak; belki de yakın – zaman ölüm gibi, geliyor
Koynuma. Zaman ölmek; zaman beyaz; k'ağıt.

(Gösteri 190, Eylül 1996)

Serdar Koçak

Serdar Koçak (1961) ikinci şiir kitabı *Barışmalar*'ı çıkardı.

NOSTALGİA

sokaklarda yavaş yavaş yürüdük. Denize baktık. Tedirginlik ürperiyordu. Ve galiba deniz oluyorduk. Deniz yok olurken. Gün batana kadar kalıyorduk. Deniz kavuniçi rengi oluyordu. Kitap çaldığımız da oldu, uyuduk. Bir kuşluk vakti uyandık. Buna rağmen cellatlar yokoluyordu.

İp sallanıyordu. Giderek ip oluyordu ip. Solgun benizli. Merdiven. Zagar gibi kelimeler geliyordu aklımıza. Çiçek topladık. Müşahhas ne demek diye sordu sevgilim. İp oluyorduk ve yok oluyordu ip. Yağmur yağıyordu gerçi ama "Ah! bu cellat" dedi sevgilim ve ip.

(Gösteri 183, Şubat 1996)

Zeynep Uzunbay

(1961)

OYUN

anneme

çiçeğimin, küçüğün, kınalı
saçlarımda uzar mı aşkın tel tel
göz kırpmamaca oynuyorum güneşle
arasındayım sıcak buğulu bacaklarının

çok değiştim kirli sarıyım
yazmaca yanmaca oynuyor büyüyorum
yolu kesilen karınca telaşımdan tanırsın beni
saçlarımı sandığında uyuttuğun gün
enseme düşen gözyaşından
kürek kemiğimden kalçama doğru

ayak izlerimizi kapatmaca oynuyor kar
sivri dişli bir kara tarakla
savruluyor sessizliğim
portakal kabukları yapıştırıyım alnına
ağrın diner belki uyursun

gittiğin gün
yeşil, kakmasız bir sandıkta
korkuyla uyanacak saçlarım

(*Varlık 1062, Mart 1996*)

Sunay Akın

(1962)

CUMARTESİ ANNELERİ

Galatasaray Lisesi'nin karşısı postahane
resmi açıklamalara göre
pulun zarfa yapışması için
gözyaşı döküyor
çocuğunun resmini tutan anne

Köpeklerini salıyor
dev bir illet
Cumartesi annelerinin üstüne
merak ediyor bir güvercin
tamanın hangi ucunda devlet

Çocuğunu kaybeden anne
bir gün bulacağını umar
tersi düşünülemez bunun
ve umutlandırır yüreklerini
tramvaya asılan çocuklar

Paran fil kadarsa
bulunur garanti
Cumartesi açık banka
cop sırtında paralanır ama
annelere getirirsen karanfil

Verilse de onca gözdağı
anneler yine de
çocuklarına batmasın diye
yüksek bir yere kaldırıyor
ellerindeki tığı

(*Milliyet Sanat* 389, 1 Ağustos 1996)

Akgün Akova

(1962)

ATEŞBÖCEKLERİ

Işıkla ilgili bir yazı okuyordum, elektrikler kesildi
boğazından geçerek midesine indi kent gecenin
mum aramadım, oysa vardı
pencereye gittim kalkıp çalışma masamdan
iki sevgiliden söz ediyordu ağaçlar fısıldaşarak bahçede
ağaçların yalnızlıklarından korktum
sonra yollardan söz açtılar, düşledikleri yollardan
İşte o zaman ateşböceklerini,
birbirini kovalayan iki yanarsöner ışığı gördüm
gezinen son yıldızlarıydılar yeryüzünün
çaldıkları ağustosböceklerini tahta kafeslere dolduran
bir hırsız çetesi geçti sokaktan
ay siliyordu, siliyordu camlarını terleyen evlerin
bir ırmak kente geri dönmeyeceğini bildiren
bir mektup yazıp akıp gitmişti sudan gerekçelerle

yerçekimini aşk yoksunlarına bırakıp
bir bir çıkardım giysilerimi
ve kapısını araladım uyuduğun odanın
sonra açılmak için dokunmamı bekleyen
pembe gülleri gezdirmeye gittik
ağaçların gözlerini yumduğu küçük koruda
gökyüzümü sarsıyordu ıslak kelebek kanatların
ve geceyi

şu ısırp durduğun geceyi
gitgide derinleşen karanlıkta gitgide sertleşen geceyi

yıldızların gökfişekleri gibi içimizde patladığı geceyi
çiğlenmiş sabahla birleşen ve küçülen geceyi
her güne böyle başlayalım sevgilim
böyle, ateşböceklerine teşekkür ederek

(*Adam Sanat 132, Kasım 1996*)

Hüseyin Alemdar

(1962)

MANDOLİN HÜZNÜ

Şehre تنها sesimi üfledim bu sabah
yüzümde başlayan gün donuğu bir şiirle
ilkokul çocuğu duruluğunda

duran bir gül imgesiyim şimdi
akşamın kırılan aynasında

sahi, ağzı kuş dolu bir çocuk
mandolin mi istemişti benden
yüzümün bükülmüş göğüne çekildiğim
içimin üşümüş denizlerine döküldüğüm o an

heyy çocuk, çocuk kalbim
anne şefkati tadında bekle biraz daha
her çocuğa bir mandolin düşer belki çok yakında

içim ki mandolin hüznü bir şiirdir artık
tırnaklarını yiyen bir çocuk dalgınlığında
düşmüş balerin beyazlığında içinden ağlayan

(*Şiir Ülkesi 1, Ocak 1996*)

Cem Uzungüneş

(1962)

AKVARYUMLU MEYHANE

Bak şu ağzında rüküş bir balık olan
ateş gözlü kedi üzgün sevgilim.

Sukabarcıklı bir giz içinde konuşuyoruz
ağzlarımızda dumanlı laflar pathıyor.
Akvaryum ince uzun meyhaneyi ikiye bölüyor

Öte yandaki adamlar kendi zamanlarında
Biz yanısamanın neresindeyiz?
Kırmızı papyonlu garson, sen?
yeşil elbisenin diri memelerine
dokunan yerlerinde iki çılgın Chagall horozu
saklayan sevgilim, sen? işte uzun
akvaryumun bu yakasından size sesleniyorum.
Burası mazi. Sesim size asla ulaşmayacak.
Kabarcıklarda dağılacak. Rüküş balıklar
inanılmaz bir şimdi yüzüyorlar.

Sen garsonun papyonunu düzeltiyorsun
böylece şefkati mi temsil ediyorsun?
Memelerindeki Chagall horozları bu esrarengiz
meyhaneyi şehvete.... şehvete boğuyor.

Akvaryumun azalan şeffaflığından;
Şimdiki zamanın patlayan sukabarcıklarından
geleceği görebiliyoruz deklanşörü istinada getirilmiş
bir fotoğraf makinası. Bir tabanca patlayacak.

Dışarda kuşkulu (uzun gölgeli) kedilerin
tüyleri dikenleniyor. Ateş gözlerle bize bakıyorlar.
Adamların sana sen garsona garson kedilere
kediler objektife bakıyor. Ben belleğin müzesindeyim.
Burası bir müze sevgilim, sizi göremem.

Tabanca patlayınca akvaryum patlayacak fakat
kurşun şehveti mayalayan
memelerine asla ulaşmayacak ve şimdi'ye kuşkuyla
bakan kediler çırpınan balıklara doğru koşacak
üzgün fotoğraflarda donacaklar.

(Evrensel Kültür 57, Eylül 1996)

V. Bahadır Bayrıl

(1962)

KAMIŞ

Göl, uyanınca ıslanır
harfler. Kuğu, mevsime teğet
geçer...

Teselli bulmaz balkonlarda,
şaire asırlar süren bir lânet
gibi devredilen emanet Yarasa
Kelimeler!

Ney sesleri... Mekânsız sesler!

Söyleyin, neden hep gökyüzünü
işaret eder, içimdeki bu şehri
yırtan minareler?

Hiçlik – yanık yaseminler! – öylece durur
aramızda... Der: Anla!... Sendeki Aşk'a
bir imâ olarak gönderildim ben!

Ey nasipsiz mevsim, ey تنها keder!

Alnım ki süreğen bir fesleğen
serinliği, nicedir, gülün asri
hallerinden yorgun,
derbeder.

O kuğu, akşamla
dağılan ney, üflenince... gövdem
usulca hilkâte değer.

(İpek Dili 8, Ekim 1996)

Seyhan Erözçelik

Seyhan Erözçelik (1962) yakında kitaplaşacak olan *24 Kahve Falı-24 Gül Yaprığı*'nı yazdı bu yıl.

(24 KAHVE FALI)

ÜÇ

Maske takıp, karışıyorsun kalabalığa. Hayvanlarla insanların bir arada oldukları bir kalabalık. Kanatlı bir cüce, yahut cüce bir melek, seyrediyor her şeyi

Ellerinde balıklar ve kuşlar var. Atıyor kalabalığın üzerine. Kuşlar uçuyor, balıklar insanların gözlerine dalıyor ve yüzmeye başlıyor. Solungaçlar, insanların irislerini yırtıyor. Uçan kuşlar, ateş topları kusuyor.

Kuşlar kötü. Balıklar kötü. Kanatlı cüce, yahut cüce melek, o da kötü.

Sakin kendini, maskeyi takma, kalabalığa karışma! (O, *italik*, kalabalığa karışma...)

Kalabalıktaki insanlar, ruhlarını karıştırıp kukla oynatıyorlar gökte.

Aydınlık bir mesafeden, rüzgâr gibi biri geliyor. (Rüzgâr gibi gelmiyor. Yani *zarf* değil. Kendisi rüzgâr gibi. Duruşu, bakışı, her şeyiyle...)

Dağıtıyor kalabalığı, kuşları, balıkları, ateş toplarını, kanatlı cüceyi, yahut cüce meleği...

Senin kalbinde de, iyi yürekli bir horoz ortaya çıkıyor, doğuyor içine...

Masal gibi bir fal işte!

(24 GÜL YAPRAĞI)

GÜLKANI

Gül tuttu gözlerim bütün gece,
ay sularından, gül üstüne bir iğne
takıldı gözlerime, kıvamlı bir sıvı
gözden akan, sanki gülkani,
yor benim fallarımı, yor düşlerimi –

Gözlerim sanki gülkani,
yor beni, yangınım ben sana.

(*Adam Sanat 125, Nisan 1996*)

Adnan Satıcı

Adnan Satıcı (1962) *Dokuzuncu Blues* adıyla üçüncü şiir kitabını yayımladı.

TERS AÇI

Niye mutlu sayılsın yalnız asa,
Falı tıkanmış, uğrağı tükenmiş yolcu.
Kardeş evlere gidilen yolda
Hiç bu kadar uzamamıştı küslük,
Hiç bu kadar ağdırmamıştı çıkın
Adanmış abdalın omzunu.

Anlayın diyorum, lütfen anlayın
Yalın bir çelişkidir
Trenle kırlangıcın karşılaştığı
İstasyondaki rastlantının sonucu:
Ezgiden gürültüyü çıkardınız mı,
Elde kalanı sıfırla çarpın.

Halkım benim.
Bir sokak balosunda buluşuyoruz bazan
Ne yapsak da ses geçirse giydiklerimiz
Ben sordum, sıra sende

Neden birimizin söndüğü yerde,
Işımaya başlıyor başka birimiz.

1996

(Evrensel Gazetesi, 30.3.1996)

Betül Tarıman

Betül Tarıman (1962) Çankaya Belediyesi-Damar Dergisi Şiir Ödülü'nde üçüncülük kazandı.

ACELEM YOK

kum ve çöl iklimindeyim
sonsuzluğun kırılğan kasnağında
kırısan alnımda
annemin sevgi dolu eli
kanat çırpıyor
yüreğimin
buzul sabahında

dolaşıyorum meydanlar boyu
geceler uykusuz
içimde deli dolu bir deniz başlıyor
kanada kalkıyor pencereimde
her mevsim
gömleğini değiştiren rüzgâr

acelem yok
ısrarlı bir yolcuyum
yüreğimde kalkmamış kaç tren
kaç kapanmamış yara
düşlerimin sabrıyla çiçeklediğim

bir bulut daha gitti
açıldı gökyüzü
ürperdiğim geceler
fesleğen kokuyor
çoğalıyor bir insan

bir insanın sevgi sarkacında
bir insan
gölgelenmiş bir anın
gül fısıltısında

(*Damar 60, Mart 1996*)

Birhan Keskin

Birhan Keskin (1963) üçüncü şiir kitabını çıkardı: *Cinayet Kışı + İki Mektup*.

SAF SABIR

Ben, birlikte kıyıya sürüklediğimiz kayıktan
saflığımı ve sabrımı aldım tek
Kalanları kumsala göm! sen de
yaz boyunca
nasılsa her keder eksilir
kendini doldurarak

Sardunyalarla konuşarak çoğalttım
aramızdaki ayrılığı
sayarak çoğalttığım günleri tamamladım
kirpiklerimin arasına çektiğim tülde
yağmur durdu ve şimdi kış bitiyor
oysa kimse yokmuş dışarda da
içim dışıma vuruyor

Sardunyalara su vermekle unutamadığımız
şeymiş aşk
alnından bir günaydın gibi düşürdüğün
sabah
sağ yanımda unuttuğun keder.

(*Kitap-lık 22, Temmuz/Ağustos 1996*)

Aydın Afacan

1993 Şiir Yıllığı'ndan sonra izini yitirdiğimiz Aydın Afacan (1964) iki ödül ve bir şiir kitabıyla ortaya çıktı: *Itır ve Güneş*'le Yunus Nadi Şiir Ödülü'nü paylaştı. Ankara Ü'n. Kültür ve Sanat Yarışmaları'nda şiiriyle 3.lük ödülünü kazandı.

YANGINLI SÖZLER

*Metin Altıok'a
ve yananlara*

süreğen bir unutuştan sızlayan beden

"donmuş kentler" de döner

"kavruk yangın yeri"ne

bir gün biz gideriz bir gün

isli bir kalabalık kalır

o kentlerde

kor bir "hatıra" kalır

bir gün biz gideriz bir gün

yaz bir yangını imler

söz yanar ve yaz

yaz bir yangını imler

dirilip külümüzden

nicedir yakılırız

yangın can içindedir

yangınlarla kavrulan o yanık gülümseme

bengi bir düşü fısıldar

karanfiller açar da

sevgili yüreklerde

o sevda aydınlanır

eğilmez bir hatıra

gezgin bir gülüş kalır

bir gün biz gideriz bir gün

kanayan bir hasret kalır

güneşin burçlarından

o "uzak çan" duyulur

sözümüz o gün üzredir

(*Itır ve Güneş*'ten, 1996)

Ali Asker Barut

Ali Asker Barut (1964) *Aşağı Üsküdar* adıyla üçüncü şiir kitabını çıkardı.

IŞIĞI YAKALANMIŞ AĞUSTOSBÖCEKLERİ

Mutfağın penceresinde mavi ay.
Kederle geçiyor evlerin arasından,
Işıkları açık tren.

Ağzımda yarılanmış sigara –
Düşünceli yüzümü görüyorum karanlık camın içinde;
Işıkları açık tren gibi kederli.

Kötü büyücü Gargamel
Mavi Şirinlere karşı, televizyonda.
Oğlum oyuncaklarıyla meşgul, odasında.
Suyunu karımın elinden içen çiçek,
Şimdi biraz daha diri saksısında.

Hırsla çarpıyor pencereyi, yüzüme rüzgâr.
Sigarayı söndürüp, masaya
Şiire dönüyorum;
Lambayı dolanıp ışıklı kanatlarıyla,
Ellerimin arasına bırakıyor
Narin gövdesini, yorgun bir pervane!

Mutfağın penceresinde ay mavi.
Evlerin arasından geçip gidiyor ışıkları açık tren,
Anlamadan yüzümdeki kederi.

Mavi Şirinler, kötü Gargamel'in
Oyununa geliyor sonunda;
Canavarın diliyle tek tek yakalayıp,
İçine kapattığı cam kavanozda,
Işıkları daha da gürleşerek,
İşıl ışık yanıyor tutsak ağustosböcekleri.

O an, anlıyorum gerçeği :

Işığ ı yakalanmış bir ağustosböceğidir içerde, devrimci;
Bu yüzden, dışarının artarak süren karanlığı!

(Adam Sanat 124, Mart 1996)

M. Mahzun Doğan

(1964)

UZAKLIKLAR İÇİN

Susar. Bir venüs heykelinin dizindeki çatlaktır susması.
Bir Lenin rozeti, susmanın yakasında,
Trabzon'da, Rus pazarında, yaşlı bir kadından
alınmış bir gece vakti. Fotoğraftaki annesinin
yakışsın diye omuzlarının arkasına, dağlar yaratır
duruşundan, henüz haritacıların keşfedemediği.

– Ben kimi sevmişsem, uzaklarda...uzaklarda...

Susar. Mavi bir düşün parlatır, uykunuzdan fırlayan
bir bıçaktır susması.
Bir şarap şişesinden göğ e karışan kurumuş sözcüklerin
tozu bakışlarından.
Yeni Karamürsel'in önünde, bir çocuğun üşüyen ellerinden
alınmış yağmurlu bir akşamüzeri, sokaklarından yürümek
yakışsın diye yarına, bir pikap iğnesiyle dokunur
kalbinin surlarına, kompozitörlerin henüz besteleyemediği.

Ben neye uzanmışsam, uzaklarda...uzaklarda...

Susar. Yeni söndürölmüş bir izmaritten süzülen
dumandır susması.
Adı: Katlanmış bir kâğıt mendil.
Soyadı: Eskimiş bir adres defteri.
Mahlası: Yırtılmış bir güneş lekesi.
Adresi: Neresi?.. Neresi?..
Ulaşamaz hiçbir mektup.

– Ben neye dokunmuşsam, yanılısama...yanılısama...
İyi ki sen varsın, dalların var, yaprakların var,
yalnızlık ağacı, yalnızlık ağacı...

Sevmişsem...Sevmişsem...
Uzanmışsam...Uzanmışsam...
Adanmışsam...
uzak
la
ra

27 Ocak '94/Ankara
(Şiir-lik 23, Ocak 1996)

küçük İskender

küçük İskender (1964) iki yeni kitap çıkardı bu yıl *Güzel Annemin Hayal Gücü* ve *Suzidilara*

SIFAT

Hüzünde kırıldım
masum suda kırılan hınzır ışık gibi.
geçtim içinden hastalarımla salgın acının.

Bahara doğru cehennemi gördüm
emrivaki, duru, hasbelkader yarıuykulu
zebanilerin kemikli ayakparmaklarında.

ölüme sorarsanız: yalan! ben yalnızca/kendimi uydurdum

SİHİRBAZ

Düşgücüne değerken korkuyorsun,
iri ve nadide bir kış parçası aslında o,
soğğun, bir aşktan bir başka aşka firarında.

Oysa isim vermeden konuşur rüzgâr
bütün hayvanların gözleri nemli
bütün kontratlar nesnelerin tekeline.

ah, duyuyorsun, çünkü sen de mor bir buhar taşıyorsun tek elinde
(Varlık 1064, Mayıs 1996)

Osman Olmuş

(1964)

KESİK BİR YAZ

– akşamüstlerine –

yüzüm hep bir yanıyla yaşılanıyor artık
bir yanıyla sen: çoğalıyorsun. orda öyle
serin. bir limonluk: geçiyorum içinden
içime ekşiyor. tuzlu tenin. kesif bir yaz
akıyor zamana. akşamüstlerinin en ince yeri
kopuyor. dalından. hiç düşmeyecek bir yüz
doluyor. bir yanıyla, üstelik kendiliğinden
çoğalıyorsun. orda öyle. yüzyüze. içimiz

içibiryerde

kabuk bağlamış. bir yanım: benden daha yaşlı
akıyor yüzüme zaman. limonlukta bir akşamüstü
yığılıyor tenine: tuz! ekşiyor dilime bu beden
eskiliyor beni sana. yarıyor zamanı akşamlara
bu koku. bu temas. duruluyor içimdeki denizleri
köpüklerinden. çoğalıyorsun. orda öyle. sen
kayalıklara çarpa çarpa. geçiyorum içinden
içime ekşiyor. tuzlu tenin: kesif bir yaz!

içibiryerde '95

(Şiir-lik 25, Mart 1996)

Altay Öktem

(1964)

ÖLÜM-DİRİM ORUCU

ölümü kucaklayacak kadar
geniş kolları olanlara;
onlara..

öyleyse biz kimiz: kimseyiz
ıssız bir kırmaç izi taşırken sıska sırtımızda
kırılan bir kemiğin hüznü "çıt" sesiyle

ölümün kara
botlarıyla adım adım yaklaştığı
çiçeksiz, kuşsuz, kedisiz
sevinçsiz bir kuyunun dibindeyiz

istasyondan uzaklaşan trenin
gittikçe raylara benzemesi gibi
bir aynanın kırılması gibi yüzümüze bakarken
öyle titrek;
öyle inceyiz.

sessiz sevgisiz utancım benim; yurdum
söyle biz kimiz şimdi; kimseyiz
sapanla vurulan yavru bir kuşun
küçücük tırnaklarıyla tutunmasıyız gökyüzüne

öyle ıssız kaldık seni sevince; öyle.

(*Varlık 1068, Eylül 1996*)

Nazmi Ağıl

Nazmi Ağıl'ın adını (1964) *Canterbury Hikâyeleri*'nin başarılı çevirisinden tanıyoruz. Adam Sanat'ta yayımlıyor şiirlerini.

ANNANENİN ÖLÜMÜ

Tuzluktan boşalan beyaz
taneceklerin resmini kafamda taşıyarak
gidiyorum telefona
almacın deliklerinden toz
olup akıyor kardeşinin acı dolu sesi
aydınlık pazar sabahımıza.

Hiçbir şey sormuyorsun kahvaltı boyunca,
kirazların arasındaki
çürük bir yenedünyayı ayıklayıp
çöpe atarken ağlıyorsun. biliyorum.

Eriyip avcuma yapışıyor
bıçağın plastik sapı

Söz,
sayrılı bir baş gibi
güm güm vuruyor kendini
susuşumun duvarlarına.

(Adam Sanat 122, Ocak 1996)

Osman Çakmakçı

Osman Çakmakçı (1965) ikinci şiir kitabı *Uçuşan Ağaç*'ı yayımladı.
"Göçebe" dergisini çıkarıyor.

BUHARLAŞAN RUH

IV

Bir giysi değil ki giyineyim
toprağı, havayı, ateşi ve suyu

Çıksa kabuğundan çıkamıyor
– Sen gerçeksın! Böyle bağıriyorum
az mı sarıldım ağaçlara var mı yok mu

Kazıyınca yüzeyi gri
metal bakışlarıma saplanacak

Hep böyleydi zaten

Sonra diyor ki elleri göğs kaçışın kırmızı
– Yokoluş sonsuzdur!

Derinde bir şey yok
ne varsa yayılan yüzeyde
genişlikte sarı

Şimdi n'apıcam ben sığmıyorken gövdemin içine

Yer çektikçe daha çok günaha gireceğiz
ruh hor görüyor bedeni kararıyor

Kucaklıyorum boşluğu basıyorum bağrıma
yarılmış rengine boyanıyorum kalbimin

(Göçebe 5, Ağustos 1996)

Hakan Savlı

Hakan Savlı (1965) ikinci kitabı *Köpiükler*'i çıkardı. 1996'da yeni bir dönemi işaret eden ilginç şiirler yayımladı.

BRUEGHEL - KIŞ GÖRÜNÜMÜNDEKİ AVCILAR

*oraya giderlerdi o avcılar Brueghel
Kuklacı Yusuf'un arsadaki mavi gecelerine
döviilen kuklacıkların donuk gözlerine gülümsemelerine
ve uzaklaşıp gittikten sonra da elinde tefiyle elinde tefiyle ayı oynatan adam
kuklaların birbirini arayan abilerin esrarlı ısıklarını dinlediği
ve Yusuf'un yıldızlı perdeyi çıtaya sarıp sessizce ağladığı*

büyüdüm ben sonra uzak çok uzak ülkelere gittim öyle ki yürüyemezsin
ardımdan gelme dedim bir köpek yavrusuna
bir gece bütün sokak lambalarına teşekkür ettik Leningrad'ın
hem erkek hem kadın bir adamla
donan gölün üstünde Helsinki ışıkları
bu renkleri ölünce anlatacağım dedim Yusuf'a
o kadar kar o kadar kar varmıştı ki her yerde
kara benzeyen bir kızı öptüm
küçücük bir fahişeydi uykusu vardı
yalancıkta ağlamıştı biliyordum
masalla ayrılık arasında bir şey
işte oraya giderdi o avcılar Brueghel

*oraya giderdi o avcılar Brueghel
kadınların dinmeyen ılıkliğına
sığınıp köpeklerinin ayakizlerine
uzaklara
çocukluklarının yazlarına*

işaretle konuşurduk yaşlı bir barmenle İspanya'da
ben kekik likörü içerdim o vişne şarabı
şarkı söylerdik limana bakan bir pencerede
iki göbekli sarhoş akşam üstleri

yıllar sonra öğrendim o likörün
alkolsüz olduğunu

Cebelitarık'ta ilkbahar uğuldarken
tepelerde kuklalarla ben

*oraya giderlerdi ne aradıklarını unutarak
ama şimdi derlerdi şimdi hep*

şimdi Pablo oflaya pufлая geliyor kucağında minicik bir terrier
bırak diyoruz bırakmam diyor pufuduk köpeğimi
orada vişne şarabından bir akşamüstü
tepelere çıkıyoruz

arkamızda top oynayan bütün çocuklar
oradan geliyor yanımıza Ofuri
atlantik gecelerinden

Fufu pişiren kadınların yaşadığı teneke evlerden

ve o minik fahişe bizi görmüş Brooklyn'i kucaklamış koşarak geliyor işte
*neydi bu Mary Ann... kara mı tutulduk?
ama tutulduk ayışığı oyunlarına sevmek oyununa
yumuşaklığa, yaralı yapraklara*

ardımızda reddedilmiş bir cennet

*oraya giderlerdi o avcılar Brueghel
inanarak köpeklerine
köpüklere
karların annelerine*

ve biz

Cebelitarık'ta bir gün yine uğuldarken ilkyazımız
köpüklerimizin üstüne çıkıyoruz

kanla biriken gülerек öldüğümüz yüzünüze çarptığımız hayatlarımızın
üstüne çıkıyoruz yanımızda bir fahişecik, bir çırac ve ona bizi anlatan
kuklacıklarla...

bağırıyoruz aşağı doğru her şeyin sonunda biz!
her şeyin sonunda biz varız! her şeyin sonunda biz varız işte bizi!
yok ! edemediniz ! orospu çocukları !

(Adam Sanat 124, Mart 1996)

Cem Sıvrın

(1965)

BAŞDÖNMELERİ-13-

Her kundak, yeni bir doğumun habercisidir (1994)

Fıskiyenin kırık su sesi, içimize vuruyor ayna ayna
ve rüzgârın ruhunda bir gül yalpası,
çeliyor çelinecek ne kaldıysa aklımızda.
Su kırılıyor durmadan
ve içimize dökülüyor cam parçaları
Ölmediyse de yaşayan ömrümüz, sızılar içinde
dikenlerin talanı, rüzgârların burgacı
kanıyor, savruluyor kendi içine.
Teğelliyoruz hoş sözcüklerden çengelliğnelerle
Eprimiş kumaşlarını ruhumuzun, birbirine

Yanlış yaşamaklar sokağını tüketiyoruz fısıltılarla
Nefesinde ürperiyor samanyolu. Samanyolu
Ah, Samanyolu savruluyor saçlarında!...
Bileğini kavıyorum yavaşça, kızarıyor yanakların
Aynı anda ürpertiler geçiyor sırtımızdan,
Giriyorsun koluma yeni bir sokağın başında
Senle beni yakıp bırakıyoruz arkamızda
Eriyor çengelliğneler de ruhumuzda...

Kim okur külleri, ah kim okur!?
Kim bakmak ister kırık su seslerinden falına bir aşkın.

21.12.'95-Ankara

(Şiir-lik 25, Mart 1996)

Halil Gökhan

(1967)

DENİZ KİMİN?

I.

taşıldır su: ağırdır, yol yorgunu ve zahmet içindedir
ermiş bir yelken takılır açılmaz kulaçlarına
deniz senindir: bizim teknelerimiz var oysa
çölün kalçasından bir borda
kışsız bir tekne, sağrısı insan derisiyle kaplı
kitaplar yazmıyor bunu, deniz sizindir

II.

taştı su: ama gördüm yarılan denizleri de
susuz ama suya çalan yüzleri
ağrıyı andıran yurdumun serap ektiğin seferlerini
gördüm, ama topladım bakışlarımı
denizin bekletildiği bir kan çanağının içine
ama başka kaplardan bekliyordum ben
gece ele geçen ve şafakla batan suları
bir ülkenin bütün manzaralarının üstüne

III.

yaralıyım: hiç kimse yarasız olduğumu söylemeye yanaşmıyor
bu yara ve onun bilinen kardeşleri
aynı gövdeden aldılar kanayan deriyi
aynı sulara göründüler, üç sularında örneğin

IV

ben de o saatlerde geçtim şehri
ve arkamda bir geçmiş bıraktım sürmekte olan
içi dışı gibi, kirlilik toplayan bir deniz
ve geometriden daha saf bir coğrafya

V

sordun diye söylüyorum. deniz kimin
şenlik olduğu söyleniyor denizle akraba çıkmanın
onun ana olduğunu da çıkarmışlar: bir mesafe kantarı söylüyor

deniz o kadar uzaktayken bile
uzak değilmiş

senin denizden yoksun bir efendi olduğunu biliyor
bir türlü yaşamıyor oğluna ihanete

(Şiir-lik 28, Haziran 1996)

Derya Çolpan

Derya Çolpan (1967) yıl içinde aldığı üç ödülle adını duyurdu
Yaşar Nabi Nayır Ali Rıza Ertan ve Sabri Altınal Şiir Ödülleri.

MACUNCU

bir uzundalga cızırtısında ikindi.

yer değiştiriyor kentin köpekleri
toplu konutla: tüyden bir gölge/sokuluyor
kapı önlerine – sen
uyuyordun içerde anne!
evlerimize yapışan sesiyle
macuncu. o renk şarlatanı/kocaman gözbebeklerinde
bir elli kuruş düşüyor: frenkgömleğimin cebindeki sıkıntı.

bizi kaçırsın diye o tayf
dönüyoruz çevresinde beyaz olana dek
elimizde boş çubukları. saklıyoruz
babamız bilmesin.

kısdalga ikindi. gidip geliyor.

babalar topluca döntince evlerine
(yağmurdan sonra)
çocukları ele verecek
gözlerindeki gökkuşağı.

İzmir, 1996

(Varlık 1066, Temmuz 1996)

Cenk Koyuncu

Cenk Koyuncu (1967) *Yüz'de Yüz* adlı kitabını çıkardı.

EYLÜL

Çoban Kızına

Seni susuyorum, en çöl yanım bu
her bakışında bir başka kuruyorum
gölgelere ilikliyorum bedenimi
sensizliğe yanaşmıyor hiçbir bakış
her bakışta kör oluyorum.

Seni soluyorum, en yaşamsal yanım bu
pencerelere sığmıyor kabaran gövdem
neden böyle taşıyorum, neden böyle taşıyorum
bunca yüklü, geçen zaman
neden böyle taşıyorum?

Kabaran ve kararan yürek sana aç
dilde şiir tende istek eksik durmuyor
gölgeler bile sana muhtaç
kelimeler gibi sensiz de olmuyor!

21.6.96

(Şiir-lik 31, Eylül 1996)

Türkân Yeşilyurt

Türkân Yeşilyurt'un (1967) iki şiir kitabı: *Yoksun* (1993) ve *Hâlâ Yoksun* (1994); bir inceleme kitabı var: *Osmanlı Toprak Düzeni ve Halk Şiiri* (1994).

FOTOĞRAF 2

gözyaşı

Cengaver devlet itibarı değerın darbelerine göğüs geremez.
Ve o ince hastalığa tutulur; borçlanır, ne olursa olsun
borçlanır.

Ta ki ciğerinden kan gelinceye kadar.
Yırtılır yırtılır yırtılır fotoğraf.

Yüz bir gül yüz beyaz bir siyah gül siyah çektiğim gül
matematik umudumu hesapladım
zarımı attım bir hileli param para fotoğraf

iğne kutusuna sıkışan gözyaşıyız
geri dönemeyen piyon
fena fotoğraf

(*Şiir Ülkesi 2, Şubat 1996*)

Bejan Matur

Bejan Matur (1968) *Rüzgâr Dolu Konaklar* adlı ilk kitabıyla dikkatleri çekti.

KADINLAR

Mavi dövmeleri
Ve bitmek bilmez yasların çürük izleriyle
Durup ateşe bakıyorlar.
Rüzgâr estiğinde hepsi ürperiyor
Göğüsleri değişiyor toprağa

Ellerinde yanan odunlar taşıyan kadınlar
Siyah kazanların pası çökmüş yaşlılığıyla
Dolaşp duruyorlar.
Ateşin öfkesi kabardığında
Sesler artıyor.
Orada ateş hiç bitmiyor
Söndürmek bir bela

Göğüsleri pörsüten kadınlar
Ellerinin korkunç inceliğiyle
Tutacakları odunların sertliğini düşünmekte
Ve susmaktalar.
Sustuklarında yaşları fark edilmiyor
Toprak kokuyor bağırdıklarında

Nereye yaslanacaklarını unuttuklarından
 Gözlerini toprağa bırakıyorlar
 Çünkü bulutlar gökte kalıcı değil
 En içten
 Toprağa veriyorlar kendilerini
 Ve kokuyorlar ara sıra

(Adam Sanat 125, Nisan 1996)

Yılmaz Arslan

(1968)

GÖÇEBEYİM VE BİR AY KADAR İNCE...

*"Hayatın ve ümidin düşmanı bir ortam içinde
 yazma eylemi kişinin kendi ipini çekmeden önce vasi-
 yetini yazma isteğinden başka bir şey olamıyordu.*

Franz Kafka

göçebeyim ve bir ay kadar ince
 yorgun leylâkilerin hüznüyle bakıyor gözlerim
 bir mevsim boyu kuşların taşıdığı şarkıları söylüyorum...
 nasıl yazmam şafağı, nerde kaldı o eski aşklar
 benim elimden çıkmıştı "hiçkimse"ye yazılmış
 kızıl pullu mektuplar
 benim, çöllerin altın yangınındaki sır'atlı: uzun gece
 ya da aphrodite'nin paris'ten aldığı elma;
 göçbeyim, yani bir ay gibi yaşlı ve ince

bileklerimde çelik, avuçlarımda asit yarası
 dudağımda unutulmuş günlerin günlüğü kanar
 soylu bir hesaplaşmadır içimdeki tutsak söylence
 yolum yok, tenhayım... gazellerin sustuğu saatlerde;
 göçbeyim ve bir ay kadar yorgun, ay gibi ince

sonra başlar mızıkalar çalmaya... siyah kemanlar
 bütün o yalnızlık kuşları sazlıklara inince
 düşen tetik, uçan tüy, kanlı bir gözbebeği...
 durmadan vivaldi dinlerim; mevsim ağta durmuş yaz
 tenimde zımpara sürtünmesi, sülfür: soluğumda zehirli ayçalar
 yorgo seferis dökerim iç-denizlerime, sözü çok beyaz

işte yol aldım yine sulardan da önce
göçebeyim ve gülüşümde ricatsız bir çocuk;
bak! çığılı delirmiş bir ay kadar ince

09.08.1995

(Morca 9, Mart 1996)

Didem Madak

(1970)

**ÇİÇEKLI ŞİİRLER
YAZMAK İSTİYORUM BAYIM!**

"Zenciler prensesi olacağım.

Hayat işte asıl o zaman başlayacak.

Pippi Uzunçorap

Çiçekli şiirler yazmama kızılırsunuz bayım
Bilmiyorsunuz. Darmadağın gövdeyi
Çiçekli perdelerin arkasında saklıyorum.
Karanlıkta oturuyorum. Işıkları yakmıyorum.
Çalar saat zembereği boşalana kadar çalışıyor
Acı veren bir sevişmeyi hatırlıyorum.
Bir bıçağın gereksiz yere parlaması bu.
Yıllardır kendini bulutlarda saklayan illegal bir yağmurum.
Bir yağsam pahalıya malolacağım.
Ben bir bodrum kat kızılım bayım
Yalnızlıktan başka imparator tanımaz bodrumum
Bir süredir plastik vazolar gibi hiç kırılmıyorum
Fakat korkuyorum. Birazdan da
Kırk üç numara ayakkabılarınızla
Bahçede oynayan çocukların üstüne basacaksınız
Bu iyi olmaz bayım!

"Gün akşam oldu" diyorum
Ekmek kırıntıları atıyorum kuşlara
Cam kırıkları yiyorlar
Rüyamda; bir kâse dolusu suyun içinde

Rengârenk yap-boz parçacıkları
 Anlatmak istiyorum, dinlemiyorsunuz.
 Hayır, sanırım sabahı bekleyemem
 Bilmiyorum.
 İnsanlar rüyalarını acilen anlatmalı.

On dört yaşındaydı ruhum bayım
 Bir mermer masanın soğukluğunda yaşlandı.
 Protez bacaklar taktılar ruhuma ince ve beyaz
 Gıcırdaya gıcırdaya dolaştım şehri
 Protez bacaklarıma bile ılık çaldılar
 O ara içimde çiçeklerden oluşmuş
 bir silahsız kuvvet ablukaya alındı
 Sinemalarda da "organizm gıcırtiları" oynuyordu.
 Kaçmaya çalıştım. Olmadı.
 Bu nedenle, çiçekli şiirler yazmayı
 Ruhum açısından faydalı buluyorum bayım.
 Neyse işte
 Ben her filmi hatırlarım
 Sinemaların hiç bitmeyen gecesine sığındığım çok oldu.
 "Sofi'nin tercihini" seyredirken çok ağlamıştım.
 Öpüşen Guramilerle ilgili bir film yapsalar
 Onu da mutlaka hatırlardım.
 İnsan içinde çevrilen bir çıkırığın sesini unutmur mu?
 Hem sonra ben hatırlamaya alışkınım
 Bir "eşya toplayıcısıyım" bayım.

Büyük gemiler de yok artık bayım
 Büyük yelkenler de
 Büyük kâğıtlar yakmak istiyor şimdi canım.
 İşte az önce bir karabatak daldı suya
 Bir süredir de kayıp
 Dünyayı yutmuş olarak çıksa da ortaya
 Ölüm çok iri bir sözcük değil bayım.
 Kasımpatları kadar acı kokuyorum biliyorum.
 Ama siz sobada sucuklu yumurta pişirip yiyen
 Yoksul bir aşkın güzelliğini bilir misiniz?
 Bir gül, bir güle derdi ki görse
 Yalan söylüyorum
 Güller bu sıra hiç konuşmuyor bayım.

(Sombahar 33, Ocak/Şubat 1996)

Ayhan Kurt

(1971)

ŞARK EKSPRESİ

Bugün çıkageldim, gecikmiş ergen, erken düşlerin kurbanı
Rayları yalayarak çizdim yazgı yörüngemi
Ânın kırbacı ağdı saçlarıma iki vagon arasında
İki vagon arasında
Postumdan ürkmesin makastar diye
Salyamı gezegen gülabdana akıttım
Camdan aktı bozkır
Sarı pankartı oldu çarmıhımın:
Güller birbirine sarılamaz
Felçli hattat o dikenî bir daha yazamaz

Bugün çıkageldim, iç cebimde
Rüzgâr nehrinden çaldığım flüt ve
Sıcak şarap formülü rûm ateşin
Mahremdir, zorbadır pıhtı cennet
İstasyon istemez! yokuş aşağı öl ve
Yataklı vagondaki aile saadetine katışma
Beddua loncası ardımsıra
Işığın lokomotifi kanmadım
Kömür at, kömür at daha!
İrkimin cadı kazanı avuçlarım, aşkların vebası
Ölü yeminler deposu urbam
Aştı odaları, bahçe çitlerini
Pelerinsiz sağanağa pas tutmadı tacım
Kurudum, kuruldum, hazırım yıkanmaya

Bugün çıkageldim, okunun hain olduğunu
Öğrenen yay gibi gergin
Akdeniz talebesi bir kabileyi
Kucaklar gibi çıplak
Dönüp durdum, durmadım
Sabit sırrımı kanıtladım, sema yine sema!
Dünya dönmüyor, onu hiç bırakmadım
Yarıldı toprağın sihir zarı

İndim içine, çekirdeğinden ayırdım göbek bağımlı
 Bana artık ölüm dönmüyor
 Doğum sancılarıyla kirlenmiyor seferi aynam

Bugün çıkageldim, cüce dağlardan
 Kurtardım eşkiya kefenimi
 Kanımı temizledim hadım çocuklardan
 Boynunda bıraktım süt dişlerimi

(Sombahar 33, Ocak/Şubat 1996)

Zeynep Aliye

ZEHIRLİ KELEBEK

kirpikleri arapsaçı kıpraşır bir kelebek
 atmaca tüyleri kuşanır
 yosunlu taşlıklardan yüreğinin merdivenlerine
 gördüğü siyah duyduğu mor
 cennetin peronlarını arar
 durur

yitik kanat bir kelebek
 bir sağır pusulanın kadranında kurşuni
 ölümcül
 krallığına koşar mahzen gecenin
 çarmıhı elinde

naftalin zamanlı hüznlerden
 en dar kapılara
 mazgallara

elleri iki kuru çalı
 elleri şark çıbanı
 elleri günah bir kelebek
 sürgüt yumar badem çiçeğine ellerini

boş bir kuyunun aylasında
 yeşil sinsi çiyan
 bir yanı uçurum bir yanı ateş yineler engerek-li bilmecesini
 tütsülenmiş geçitlerde son dua
 dinmeyen kan uğultudur

Nisan '96

(Şiir Ülkesi 7, Temmuz 1996)

Bahadır Ateş

ATEŞ SÖYLENCELERİ

ATEŞ SÖYLENCESİ

çelişkiler söyletiyor onca yalanı, renklere ve bana
ışığın vurmasındandır çoğu kez, yanılısamamız –

bir kızın saçlarını alev, tenini aşk sanmamız
içimizde büyüyen ateş'in yangınıdır doğaya:

*ben de şaşırdım hangi közü körükleyeceğimi diyor
gözleri faltaşı yangın
bu alev, bu köz, bu ten diye ezberlemekten usandım,
yanlış aşklar veriyorum artık insana,
oteller yakıyorum hatta
savaşlara bomba düşüp, askerler yanıyorum...*

*rüzgârla savaşamıyorum artık evlat,
geçmişimi kül vuran
sevgilisini öpecek oğlanın dudağına,
gül yanayın derken
sözleri kırbaç tarihe,
nefret sayfaları oluyorum
kontrolden çıkmışım demek ki evlat
ve senin ateş'im diye gurur duymam saçmalık*

*unut beni ve ateş'i
kendimi yakıp gidiyorum.*

bir ölünün dirilişi. yırtılan bir kefen
ateş'i yeniden bulursa insan,

ve bir başka promete. tanrılardan değil
düpedüz iktidardan çalarsa diye...

– ateş söndü be toprak! sığağımı sen koru.

9 Ağustos 1995

(İzlek 29/30, Şubat/Mart 1996)

Hüseyin Atlansoy

MUSALLA TAŞINDA AÇAN GÜL

Turan Karataş için

Yağmur bu kadar inceyken
Ağır açan bir gül kadar hafifken merhamet
Ölüm çok ağır Allahım
Ölüm çok ağır. affet.

Hafiften bir yağmurla Allahım
Musalla taşında bir gül kıl beni
Usulca bir güvercin
Kaldırsın ince kırmızı giysilerimi

İznin olursa açılsın kuş dili
Söyleyiversin ince naif şarkılar
Zamanın süzgecinden geçen bedenimi
Dağıtıp savursun ruhumla birlik rüzgâr

(Dergâh 71, Ocak 1996)

Özer Aykut

KARANTİNA*

Bir yere yetişmiyorum ya. biliyorum
Çocuklarının şansına çektikleri
piyango biletlerinde babaların
ağır düşler kuruyorum. bölünmüş ve hayta
Ebced ama korunaklı sayıklamalar buluyorum
denize atılmış muskalarda
kaçmayan balıkların, pir
akışkanlığında rüya terini kokluyor
elçekmedivanda kedi tekir
Uykusu kadife kaşıntı
huysuzluğunu cıvıl kuyruğuyla
paçalarımda sınıyor hınzır
Müstesna üçüncü kişiler kullanıyor iyiniyetimi

Kolları sarılmalarda olan
rastlantılar tepiyorum öksüzlüğüme
Yağmuru beklediğimi saklamıyorum hiç
Laciverti, aksayan laciverti
çiçek satan çocuklardan öğrendiğimi de

Sürekli işe giden anne sonbahar
Kuru bir yaprak gibi içe kıvrılmak
bomboş bir eve uyanmak
Bir yere yetişemiyorum ya, biliyorum
Anne hastalanıyor
Ağladığım kadar
ıslanıyorum ben de
Hiç uyanmıyorum
dışıma hiç

Böyle başlıyor yağmur içime.

* Karantina: çakılı kalmış göç çocuklarının
geldim gittim ruhlarına...
Gözetleme deliğini kapının
bantlayan hiç'e...
Annemin anne özlemi sütüyle Abimin gözlerine
gözlerine gözlerine gözlerine...

(İzlek 27/28, Aralık 1995/Ocak 1996)

Cüneyt Ayrıl

ŞİİRİ BEKLERKEN

Suçlu zamandır.
Seni sevdiğimi,
bin yıldan da önce,
bu kıyıda söylemiştim...
Elence bir şarkıda var.

Ben dudaklarımda
çok papatya büyüttüm,
o umarsız mevsim çiçeklerinden.

Genel grev mi yapıyorsun?

Seni bitmemiş şiirlere sığdırmayı deniyorum...

Ben bu şehri mi sana bakarak seviyorum,
Sana bakarak şehri mi?...
Şehri mi?
Şehri mi?

Yalnızlığın derinliğini,
sevginin sessizliğini,

ne bileyim işte!

Bilmediklerimi anlat.

Önümdeki ıssızlığı derleyip toparlıyorum,
sevgi su olmuş tutmuyor,
bölünmüş kimlikleri bulmak da bir iş!
Yorgunum, uyuyorum...

(Şiir-lik 27, Mayıs 1996)

Gökçenur Ç.

BUNGUN YAZ YAĞMURLARI/

*"gururum yazmamı engellerdi, yazmak için masaya
oturmuş bir yazarın tek gururu iyi yazmak olmasaydı"*
Dan Franck

Karşı kıyıda, eteklerinde yanan bir balıkçı köyünün aydınlattığı dağ
Uykulu yakut bir kolye gibi sallanıyor diri göğüslerinin deltasında
Sen, görüp de unuttuğum bir rüyayı anımsatacak bir şarkı söylüyorsun
*Kara bir viyolonsel kutusu yüzüyordu bozkırın rüzgârda
dalgalanan başaklar gibi sarı denizinde yakalayıp
kaldırıldığında kapağını, kargalar havalanıp örtüyordu
güneşin ölgün ışıklarını*

Her rüya ölümü de imler yaşam kadar diyorsun, neşeyle
Yekini takılmadan önce uçuşan bir ateşböceğinin peşine
Biz buyuz işte, gülüyoruz sebepli sebepsiz yere
İçimizde ahladın altında uyuyakalmış bir rençperin telâşı
Çırılçıplak koşuyoruz pirinç tarlalarında
Taşlaşan ayışığı batıyor ayaklarımıza, eskiyen özlemler
Gümüş bir diken bile değil aşkın parmak ucunda

İyimseriz iyimserlik buysa eğer
Bilmiyoruz nereye gider bir ölünün anıları ama
Her sabah soruyoruz kendimize, sorduğumuzu sanarak sana
Ey ruh! bilincin incisini ören yitik istiridye
Bir kuşun ters uçuşu öncül müdür havaların düzelmesine diye

Yetişip yakalıyorum sesinin uzun otlar üzerinde bıraktığı izden
Diyorum üç yol gibi duruyordu önümde kadını, iş ve şiir
Ve ne yazık seçebilmek isterdim en azından ikisini

Sus diyorsun, bak içinde fener yanan bir davul gibi doğuyor
gecemize dolunay
Hatırlasana, ağaç kovuklarına biriken sulara sokardık siğilli ellerimizi
Boşlukta asılı gül rengi kesekler,
Bitkin bitkileri yeni güne döndüren itki,
Bir kök tutunamadığı zaman nedir ki
Ölülerimizin anıları, bungun yaz yağmurları
Gibi yaşayanların kalplerine serpiliyordur belki

Oturmuş konuşuyoruz dönmeyecek şeylerden
Sinameki otu, nane kaynatan annem
Ve yağmurda öpüştüğümüz eski güzel günler

(*Şiir Ok'u 5, Kasım/Aralık 1996*)

Tan Doğan

BALIKÇILAR

elleri büyüyor balıkçıların
maviyi çektikleri zaman

sonra
sandallar oltalar bakışlar
ve açlık yalnızlık dalgınlık
yüreğin gizemine duran ateş
usu kemiren kıvrımlar
dillerde uzayan türküler şarkılar şiirler
bir de dalgalar
bir de rüzgârlar
saçlar başlar aşklar

elleri yanıyor balıkçıların
balığı çektikleri zaman.

(*Yine Hişt 27, Şubat 1996*)

Ali Emre

ACI

Yığılıp kalakalmış
bir başına sokakta.
Uçurtma ipi tutar gibi bir eli
geziniyor boşlukta.

Üstü başı
bir tutam çocuk.
Müslüman bir çığlık

seyirtiyor boğazına, hışımla.
Hem nasıl da güzel ışıldıyor
kara gözleri daha.

Diz kırıp el açmış
ağlıyor, dünyanın bütün
soylu ve güzel kızları.
Ağlıyor tertemiz
ve imlâsız, yanında.

Kalakalmış uygar dünyada
bir başına, yaralı.
Epeyce Bosnalı
Filistinli bir parça.

(*Dergâh* 72, Şubat 1996)

Altay Ömer Erdoğan

AŞK Kİ

gelip kokuma yerleşen mevsim
sığınaklarda dilsiz ağrılar ülkesiz şarkılar
susmanın ve anlamının deltası bir kadının gözleri
en çok beni ağlatan en çok beni yanıltan
korsanlığıma teğet geçen aşk'ım kır beni

imbatlı bir delikanlı nasıl soyunur zaman'a
hoyrat bulvarlar dokuyan yalnızlıktır kuşanmışlığım
abaküsün egemen olduğu bir çağ tufanı
yüzlerinde yüzümüz var yüzsüzlüğümüz yüzsüzlüklerinde
bir yanımız dost olan aynalar düşman ötekimize

en anlamlı ne sorulabilir kupürlerin aldattığı bir yaşama
yırtık ceplerimde hüznü telvesine gömülmüş masumluklar
kaç kez sormuşsam hep aynı yanıtı almışlığım bir soruya
uçurumcasına büyüyen korkulara çağrılı bir aşk ki
geleceksin saksısına küsen çiçeksen

(*Kent Düellosu'ndan*, 1996)

Ali Hikmet Eren

SUS OYUNU/ÖLÜMGERÇEK SAHNESİ

'bırakalım yaşasın ölüm' dedi bir oyuncu. uykulu

1/

ölümdür
ateştir ve kendini
külüyle söndürür

– ancak böyle yazılabilir ölüm –
gözlerinde göz – gördüm. ölüm –
ellerinde el
– de bir ölüm –

çünkü böyle çoğaltabilir
bir oyuncunun anı defterinde
kendini ölüm

2/

yüzünü yeniden çizip aynada
öldüremeyince kendini
bir oyuncu katil,

yeşile dursun diye
çentikler biriktirir
darağacına

kaçmak yarışıdır belki de uzakları
kuşların bozduğu bu oyun –

(İzlek 33/34, Haziran/Temmuz 1996)

Ali Ersin Günçe

TARAYIŞ

Ölümü kucaklayan kervanların ortasında
Ateşler yakılır gecenin sessiz soğuşuna
Cama dayamış alınını geçit arar gam yükü
Suya çarpar yüzünü deneyimsiz ateş

Kesilmiş ipleri kuyuların gelmiyor sesin
Uzak beyazları içledin güneşin kara değdiği gün
Daha uzaklara bakışların delip geçen rüzgâr
Yeni bir evren eğrisinde çoğalır canlılar
Buğday ellerin ince kemanların ilk tizi
Şimdi aşk geçiyor buralardan şaraplarda dölllenmiş
Kadındır bilinen her şey.

(Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996)

Sümer Omay

Sümer Omay "Dünya Kitap Dergisi" 4. Şiir Ödülünü kazandı.

DOĞU'NUN YAKIN TARİHİ

Doğu mu – korkunç doğu mu
karanlık doğu mu,
ipeksi yalnızlığında – bu tohum.

Tükenecek bu karanlık, yürümelisin
– arkanda eski mırıltılarla kediler–
saraydan sürgün bir halkın uğultusu
doğulu bir uykusuzluğun kanatlarında.

Ahlat'ta eriyen yazıtlar doğu mu
suskun annelerin kanayan yerlerinde
doğu mu yana yakıla aradığın ışık
lacivert bir çocuk gibisin doğuda.

Kırılsa da hep yürekten kurduğun saat
yağıyor üstüne hayatın tıkırtısı. Dinle:
Yaralı yabancıların konakladığı doğru değil
kimi anılarda kimi kırık kimi gölgeli yaz
sen beni okuma, söz doğru değil.

Doğru mu
yeryüzünde bir bebeğin uyumadığı
bu karanlıkta.

(Dünya Kitap 62, 6.12.1996)

Oğuz Özdem

UZAK

yaş bir çubuğu keserken
(dedi – şair)
bir koku duyacaksın
bir ıslaklık
dirimin ışığını çalarken
göç arifesinde

bir flüt yalınlığıyla
gelecek acı
korkma (dedi)
avuçlarında yaşatmaktan

dostluğumu anlatıyordu bana
bıçakla
çünkü ben
bir elmayı soyduktan sonra
bıçağı yalardım önce

bildiğimden beri
sarı ve mor çıldırdığını
şairin

(Şiir Ok'u I, Mart/Nisan 1996)

Niyazi Özsan

YAŞLI ÇİNGENE

– Ahmet Budak'ın anısına –

Çardağın altında
Yıldızlara karşı
Uyuklayan yaşlı çingene
Rüyasında ölümünü görüyor
Titreyerek uyanıyor uykusundan
Cigarasını yakıyor

Dokunuyor gökyüzüne
Dokunur gibi
Hiç tanımadığı birinin yüzüne
O zaman anlıyor
Ne kadar küçük olduğunu
Kendi yüzünün de

Göçebe rüzgârların
Adını sayıyor
Ağzında birikiyor acı su
Her şey sonunda
Yaşadığını hatırlatıyor ona

Uykunun da ölüme benzediğini düşünerek
Yeniden sırtüstü uzanıyor
Sürgün veren geceye
Gözleri yarı açık
Yıldızlarla donanmış
Göğün altından
Fener alayları geçiyor
en önde
Başı kopmuş bir horoz
Ardından da ona yetişmek için
Hızla koşan

Yaşlı çingene...(İpek Dili 6, Mayıs 1996)

Sedat Sarıbudak

KINA GECESİ

yelesi düşlerde unutulmuş bir at
süzülür gerdandan
ak tepeler arasından koşar delicesine
ağzında gem ince bele dolanan
al bir kurdeldadır
dolanır dolanır inleyerek atlar
atlar dünyasına

bir tekne sessizce indirilir boşluğa
sıvar paçalarını karaltılar
biri döner başlar yıldızları saymaya
gözlerde bir akşamüstü hüznü
ışıklar içinde bir mavilik: Tana Mana

Tana Mana

beyaz yakalara iliştilmiş
incecik bir gelincik
çingenelerin sepetinden fırlatılan
gökkuşağı bir müzik
sevdası sıvazlı
bir dervişciktir

ağırlığından fazlasına
düşlerimdir diyen karınca
ansızın yaklaşır yanma
döker içini ışığa
bir inlemedir alır
kızıla çalar mavilik

ölçülür kaderleri
iki güzele bir gelinlik dikilir
gece çalınır yıldızlardan
üzerlerine serilir
beklenir

buraların sabahı geç olur
sevdanın ateşi kiildedir
kına ak ellere kan olur

Ağustos/1996

(Yine Hişt 31, Ekim 1996)

yeni Memet

DÖRT BUÇUK PARMAKLIK ŞİİR

aşk bir neştermiş bala banılmış

Bir çocuğu çimdirir gibi değıyor toprağı mavi
insana has işlerin bittiğı yerde
kahvehanelerin dalgalanıp erkek kustuğı saatlerde
çimlere oturma, yeşil duymaz sesini, sorma

nedir pusulası çölde karıncanın
kara bir gün
eğnimde nedir aşkıdan arda kalan
kavruk bir gün
rüzgârın adresini artık sorma

Eşiğini süpürüyor dünyanın mavi
elleri sırtımızda dolaşıyor, duy
menevişli elbiseni donan denize karşı
azsın tüm çekemezlikler dışı, durma

kuşatılan tüm duraklarında günün haykır
bitti işte içimizde kara bir gül
seğriyen her anında damıtılmış dünün dur
çok yürüdük ak kaldı gölgem hep, bil
her kadında seni sevdim

artık tenini yellere sunma

(Şiir-lik 30, Ağustos 1996)

Müslüm Yücel

HARRAN

Murathan Mungan'a

Bedevi bir yalnızlıktır beni saran çöl
Kitabelere sığmayan dövmelerdir inimdeki gurbet
Gitsem Kerem'in külü savrulur, akıl esir kalır ruha
Sussam sabahları kararır bütün sokakların
Çamurlu bir ayna gibi yayar kendini zaman

Çokça ayrılık sığar ölüme
Bir canda yüz bin beden çırpınır
Suyun yüreği ateşin sesiyle birleşir
Toprağın kalbi durur
Çığlıklar diken üstünde. sesler gömülmüştür
Gece serilmiştir çöle. Güneşe mayın
ömrümüze buğday ekilir
Harran yeşilinde soyulmuş bir şehirdir şimdi yeraltında
Gölgesinde ruhlarımız ayrılır ve tarih kendini yarıltan
bir bellektir burda.
Tapınakların rahminde tanrılarının hücresi
Yere inen krallar, biçim değiştiren yüzler
Ve her karesi insanın yenilgisi olan dua
Sin yüzünü kapatır, acem sırtında taşır kendini,
zerdüş kovulur yurdundan
Çöl biter... yol başlar
Uygarlık adına demiryolları... çeliğin ihaneti
Savrulan gün... Ay'da şeytanın surat buruşması
harelenen insan... ve artık gülyağı minarelerin harcında
her dilde sussan esrik bir köle çılgılığıdır Harran.

Ah okusan... konuşan sesim olsan, dursan
Gölgesi olsan gidenlerin: Harran
Sen yüreğimden çıkmış gibi sıırılsıklam.

(İpek Yolu'ndan, 1996)

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
1996'da Şiir	11
Belgelik	19
AHMET MUHİP DIRANAS (1908-1980) Yoldan Geçenler (Gösteri 182, Ocak 1996)	33
FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA (1914) Konu (Milliyet Sanat 389, 1 Ağustos 1996)	34
NAHİT ULVİ AKGÜN (1918-1996) Deniz'e Övgü (Adam Sanat 131, Ekim 1996)	34
İLHAN BERK (1918) Çiğnenmiş Gül (Adam Sanat 132, Kasım 1996) Suya Bakıyorsun (Adam Sanat 132, Kasım 1996)	35 35
SALÂH BİRSEL (1919) Kıvrak Bilim (Bir Yeni Biçem 38, Haziran 1996)	36
CAN YÜCEL (1926) Pembe Kalem (Evrensel Kültür 50, Şubat 1996)	37
ERCÜMENT UÇARI (1928-1996) Boğaziçi (Adam Sanat 123, Şubat 1996)	38
ALİ YÜCE (1928) Sen Gene Güzelsin (Çağdaş Türk Dili 98, Nisan 1996)	39
CEMAL SÜREYA (1931-1990) Papendreu ile Liani (Cönk, Aralık 1988)	40
SAİT MADEN (1932) Ne Kalabilir Senden (Gösteri 186, Mayıs 1996)	42
GÜLTEN AKIN (1933) Syclamen İlahi (Varlık 1962, Mart 1996)	43

CEVAT ÇAPAN (1933) Simya (Milliyet Sanat 390, 15 Ağustos 1996)	43
SITKI SALİH GÖR (1934) Ürkek ve Dağsı (Şiir-lik 30, Ağustos 1996)	44
AHMET OKTAY (1935) Pazarları Kıyıda (Bir Yeni Biçem 38, Haziran 1996)	45
ALİ PÜSKÜLLÜOĞLU (1935) Savrun (Varlık 1070, Kasım 1996)	46
BEDRETTİN AYKIN (1936) Bileği Taşı (Türk Dili Dergisi 53, Mart/Nisan 1996)	47
RUŞEN HAKKI (1936) Tepti Toprağı Ot (Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996)	48
ÖZDEMİR İNCE (1936) Uykusuzluk I (Varlık 1063, Nisan 1996)	49
HİLMİ YAVUZ (1936) Çöl ve Judas (Bir Yeni Biçem 37, Mayıs 1996)	50
NİHAT ZİYALAN (1936) Diyarbakır Cezaevi (Adam Sanat 133, Aralık 1996)	51
METİN DEMİRTAŞ (1938) Chagall (Adam Sanat 132, Kasım 1996)	52
AHMET UYSAL (1938) Rüzgâr Kumla Aldatıyor Şiiri (Çağdaş Türk Dili 98, Nisan 1996)	53
AFŞAR TİMUÇİN (1939) İnsan İçin Düşünceler (Evrensel Kültür 50, Şubat 1996)	53
İHSAN ÜREN (1939) Installations (Bir Yeni Biçem 34, Şubat 1996)	54
FİKRET DEMİRAĞ (1940) Ölüm Şarkıları 2 (Edebiyat ve Eleştiri 25, Haziran 1996)	55

MEHMET KIYAT (1940)	
Güneş ve Yaşam İçin İkilikler (Karşı 105, Nisan/Mayıs 1996)	56
YEŞİM SALMAN (1940)	
*** (Adam Sanat 123, Şubat 1996)	57
M. MAZHAR ALPHAN (1941)	
Martılar (Çağdaş Türk Dili 104, Ekim 1996)	58
HÜSEYİN ATABAŞ (1942)	
Sensiz Geçen Yaz (Varlık 1071, Aralık 1996)	58
SENNUR SEZER (1943)	
Başkalarının Eskilerini Giyenin Şarkısı (E. Kültür 52, Nisan 1996)	59
GÜVEN TURAN (1943)	
Görünen Kentler'den (Varlık 1062, Mart 1996)	60
REFİK DURBAŞ (1944)	
Pusula (Yeni Yüzyıl, 5 Mayıs 1996)	61
ALİ F. BİLİR (1945)	
Buhurumeryem (Aykırı Sanat 21, Ocak/Şubat 1996)	62
AHMET ADA (1947)	
Sarı Kuş (Edebiyat ve Eleştiri 22, Ocak/Nisan 1996)	63
METİN GÜVEN (1947)	
Toplantı-Ayna (Gösteri 182, Ocak 1996)	64
GÜLSELİ İNAL (1947)	
Görme Uçuşu (Şiir-lik 31, Eylül 1996)	65
İNCİ ASENA (1948)	
Cennet Mahallesi-Kâğıthane (Adam Sanat 1298, Ağustos 1996)	66
İHSAN TOPÇU (1948)	
O Yitik Kıpırtı (Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996)	67
HULKİ AKTUNÇ (1949)	
Şiir Nasıl Diretir (Varlık 1069, Ekim 1996)	68

HAYATİ BAKİ (1949) İnsan Harfleri (Edebiyat ve Eleştiri 25, Haziran 1996)	69
SİNA AKYOL (1950) Hücum!... Yeniden! (Adam Sanat 125, Nisan 1996)	70
NURİ DEMİRCİ (1950) Siz Buna (Yaklaşım 13, Mart 1996)	71
A. HİCRİ İZGÖREN (1950) Kan Renginde (Evrensel Kültür 58, Ekim 1996)	72
MEHMET MÜMTAZ TUZCU (1950) Kalbin Kara Lekesi (Şiir-lik 32, Ekim 1996)	73
COŞKUN YERLİ (1950) Bez Ciltli Bir Kitapta (Bir Yeni Biçem 42, Ekim 1996)	74
GÜLTEKİN EMRE (1951) Küçük Sonsuz (Çağdaş Türk Dili 100, Haziran 1996)	75
MANSUR BALCI (1952) Gölgemin Gözlerinden (Dize 5, Mart 1996)	76
ENİS BATUR (1952) Attar'la Konuşma (Adam Sanat 128, Temmuz 1996)	77
ABDÜLKADİR BUDAK (1952) Kalbin Öteki Yarısı (Adam Sanat 124, Mart 1996)	78
GAZANFER ERYÜKSEL (1952) Çöl Kokusu (Yaklaşım 18, Ağustos 1996)	79
AYTEN MUTLU (1952) İnsan (Şiir Ülkesi 6, Haziran 1996)	80
OYA UYSAL (1952) Dizeleri Mavilikte Sektirmek (Varlık 1065, Haziran 1996)	81
ERGİN YILDIZOĞLU (1952) Neon Güneş (Adam Sanat 124, Mart 1996)	82

METİN CENGİZ (1953)	
Selin Sesi (Şiir Ülkesi 5, Mayıs 1996)	82
ŞÜKRÜ ERBAŞ (1953)	
Davet (Varlık 1069, Ekim 1996)	83
TARIK GÜNERSEL (1953)	
Davet (Varlık, 1069, Ekim 1996)	84
FADIL KOCAGÖZ (1953)	
Yolculukta Sarılık (Bir Yeni Biçem 44, Aralık 1996)	85
TUĞRUL TANYOL (1953)	
Soygun Çağı (Varlık 1063, Nisan 1996)	87
ŞAVKAR ALTINEL (1954)	
Farelere ve Şairlere Dair (Adam Sanat 128, Temmuz 1996)	87
VEYSEL ÇOLAK (1954)	
Sokak (Düşler 11, Nisan 1996)	88
SALİH ECER (1954)	
Nokta Mesela Bir Siperdir (Defter 27, Bahar 1996)	89
HİLMİ HAŞAL (1954)	
Gibi (Bir Yeni Biçem 44, Aralık 1996)	90
YELDA KARATAŞ (1954)	
Eşitlik (Varlık 1065, Haziran 1996)	91
ARİFE KALENDER ÖNEL (1954)	
Su (Gösteri 193, Aralık 1996)	92
LEYLA ŞAHİN (1954)	
Benim Bir Annem Olsaydı... (Düşler 11, Nisan 1996)	93
OĞUZHAN AKAY (1955)	
Bizim Çocukların Şarkısı (Adam Sanat 129, Ağustos 1996)	94
AVNİ CİNOZOĞLU (1955)	
Cemal/i (Damar 58, Ocak 1996)	95

RONİ MARGULİES (1955) Vor (Gösteri 189, Ağustos 1996)	96
MURATHAN MUNGAN (1955) Kuzeydeki Pencere (Nar 12, Kasım/Aralık 1996)	97
FERGUN ÖZELİİ (1955) Bilinçaltı (İzlek 27/28, Aralık 1995/Ocak 1996)	97
SERDAR ÜNVER (1955) Deniz (Bir Yeni Biçem 42, Ekim 1996)	98
YUSUF ALPER (1956) Kalbine Gömün (Dize 6, Nisan 1996)	99
SALİH BOLAT (1956) Gök (Gösteri 192, Kasım 1996)	100
HAYDAR ERGÜLEN (1956) Kardeşlik (Nar 11, Eylül/Ekim 1996) Eylül (Şiir-lik 31, Eylül 1996)	101 102
TURGAY FİŞEKÇİ (1956) Saltak Cad. No: 9 (Adam Sanat 132, Kasım 1996)	102
LALE MÜLDÜR (1956) Orman ve Işık Melodileri (Şiir Ülkesi 6, Haziran 1996)	103
İLYAS TUNÇ (1956) Savrulmalar (Bir Yeni Biçem 40, Ağustos 1996)	105
MUZAFFER KALE (1957) Bahçe (Bir Yeni Biçem 39, Temmuz 1996)	105
YUNUS KORAY (1957) Akrep (Bir Yeni Biçem 44, Aralık 1996)	106
HALİL İBRAHİM ÖZCAN (1957) Rüyadan Sıçrayan Taş (Düşler 11, Nisan 1996)	107

HASAN ÖZTOPRAK (1957) Yakın ve Uzak (Şiir Ülkesi 5, Mayıs 1996)	108
ENGİN TURGUT (1957) Hiçlik Ağıtı (Şiir Ülkesi 1, Ocak 1996)	109
SUAT VARDAL (1957) Vazgeçmek (Adam 132, Kasım 1996)	110
ORHAN ALKAYA (1958) İlk Defa Sever Gibi... (Gösteri 192, Kasım 1996)	111
ERGÜL ÇETİN (1958) Bakır Dağlarında (Karşı 106, Haziran/Temmuz 1996)	112
MEHMET YAŞIN (1958) Korku Rüyası (Adam Sanat 127, Haziran 1996)	113
OSMAN HAKAN A. (1959) Sarı Erkin (Varlık 1063, Nisan 1996)	114
MUSTAFA KÖZ (1959) Göl Kıyısında (Evrensel Kültür 55, Temmuz 1996)	115
ECE AYKIZ (1959) Göndere Çekilmeyen (Adam Sanat 128, Temmuz 1996)	116
TUĞRUL KESKİN (1960) Daüssıla (Dize 9, Temmuz 1996)	117
METİN CELAL (1961) Ne Kaldıysa Geriye (Varlık 1070, Kasım 1996)	118
ELİF (1961) New York Yalnızlıkları (Adam Sanat 129, Ağustos 1996)	119
TURGAY KANTÜRK (1961) Beyaz K'ağıt (Gösteri 190, Eylül 1996)	120
SERDAR KOÇAK (1961) Nostalgia (Gösteri 183, Şubat 1996)	121

ZEYNEP UZUNBAY (1961) Oyun (Varlık 1062, Mart 1996)	121
SUNAY AKIN (1962) Ateşböcekleri (Adam Sanat 132, Kasım 1996)	122
AKGÜN AKOVA (1962) Ateşböcekleri (Adam Sanat 132, Kasım 1996)	123
HÜSEYİN ALEMDAR (1962) Mandolin Hüznü (Şiir Ülkesi 1, Ocak 1996)	124
CEM UZUNGÜNEŞ (1960) Akvaryumlu Meyhane (Evrensel Kültür 57, Eylül 1996)	125
V. BAHADIR BAYRIL (1962) Kamış (İpek Dili 8, Ekim 1996)	126
SEYHAN ERÖZÇELİK (1962) 24 Kahve Falı-24 Gül Yaprığı (Adam Sanat 125, Nisan 1996)	127
ADNAN SATICI (1962) Ters Açık (Evrensel Gaz. 30.3.1996)	128
BEYTÜL TARIMAN (1962) Acelem Yok (Damar 60. Mart 1996)	129
BİRHAN KESKİN (1963) Saf Sabır (Kitaplık 22, Temmuz/Ağustos 1996)	130
AYDIN AFACAN (1964) Yangınlı Sözler (<i>Itır ve Güneş</i> adlı kitaptan, 1996)	131
ALİ ASKER BARUT (1964) İşğa Yakalanmış... (Adam Sanat 124, Mart 1996)	132
M. MAHZUN DOĞAN (1964) Uzaklıklar İçin (Şiir-lik 23, Ocak 1996)	133
kÜÇÜK İSKENDER (1964) Sıfat-Sihirbaz (Varlık 1064, Mayıs 1996)	134

OSMAN OLMUŞ (1964)	
Kesik Bir Yaz (Şiir-lik 25, Mart 1996)	135
ALTAY ÖKTEM (1964)	
Ölüm-Dirim Orucu (Varlık 1068, Eylül 1996)	135
NAZMİ AĞIL (1964)	
Annanenin Ölümü (Adam Sanat 122, Ocak 1996)	136
OSMAN ÇAKMAKÇI (1965)	
Buharlaştan Ruh (Göçebe 5, Ağustos 1996)	137
HAKAN SAVLI (1965)	
Brueghel-Kuş Görünümündeki.. (Adam Sanat 124, Mart 1996)	138
CEM SAVRAN (1965)	
Başdönmeleri (Şiir-lik 25, Mart 1996)	140
HALİL GÖKHAN (1967)	
Deniz Kimin (Şiir-lik 28, Haziran 1996)	141
DERYA ÇOLPAN (1967)	
Macuncu (Varlık 1066, Temmuz 1996)	142
CENK KOYUNCU (1967)	
Eylül (Şiir-lik 31, Eylül 1996)	143
TÜRKAN YEŞİLYURT (1967)	
Fotoğraf 2 (Şiir Ülkesi 2, Şubat 1996)	143
MEJAN MATUR (1968)	
Kadınlar (Adam Sanat 125, Nisan 1996)	144
YILMAZ ARSLAN (1968)	
Göçebeyim ve Bir Ay Kadar İnce (Morca 9, Mart 1996)	145
DİDEM MADAK (1970)	
Çiçekli Şiirler... (Sombahar 33, Ocak/Şubat 1996)	146
AYHAN KURT (1971)	
Şark Ekspresi (Sombahar 33, Ocak/Şubat 1996)	148

ZEYNEP ALİYE

Zehirli Kelebek (Şiir Ülkesi 7, Temmuz 1996) 149

BAHADIR ATEŞ

Ateş Söylencesi (İzlek 29/30, Şubat/Mart 1996) 150

HÜSEYİN ATLAN SOY

Musalla Taşında Açan Gül (Dergâh 71, Ocak 1996) 151

ÖZER AYKUT

Karantina (İzlek 27/28, Aralık 1995/Ocak 1996) 151

CÜNEYT AYRAL

Şiiri Beklerken (Şiir-lik 27, Mayıs 1996) 152

GÖKÇENUR Ç.

Bungun Yaz Yağmurları (Şiir Ok'u 5, Kasım/Aralık 1996) 154

TAN DOĞAN

Balıkçılar (Yine Hişt 27, Şubat 1996) 155

ALİ EMRE

Acı (Dergâh 72, Şubat 1996) 155

ALTAY ÖMER ERDOĞAN

Aşk ki (Kent Düellosu adlı kitaptan. 1996) 156

ALİ HİKMET EREN

Sus Oyunu/Ölümgerçek Sahnesi (İzlek 33/34, Haz/Tem. 1996) 157

ALİ ERSİN GÜNÇE

Tarayış (Şiir Ülkesi 4, Nisan 1996) 158

SÜMER OMA Y

Doğu'nun Yakın Tarihi (Dünya Kitap 62, 6.12.1996) 158

OĞUZ ÖZDEM

Uzak (Şiir Ok'u 1, Mart/Nisan 1996) 159

NİYAZİ ÖZSAN

Yaşlı Çingene (İpek Dili 6, Mayıs 1996) 160

İçindekiler 175

SEDAT SARIBUDAK

Kına Gecesi (Yine Hişt 31, Ekim 1996)

161

YENİ MEMET

Dört Buçuk Parmaklık Şiir (Şiir-lik 30, Ağustos 1996)

162

MÜSLÜM YÜCEL

Harran'dan bir bölüm (İpek Yolu adlı kitaptan, 1996)

163

ADAM

1997 ŞİİR YILLIĞI

ŞİİRİMİZDE GEÇEN YIL

Ahmet Muhip Dıranas • Fazıl Hüsnü Dağlarca • Nahit Ulvi Akgün • İlhan Berk •
Salâh Bırsel • Can Yücel • Ercüment Uçarı • Ali Yüce • Cemal Süreya • Salt Maden •
Gülten Akın • Cevat Çapan • Sıtkı Salih Gör • Ahmet Oktay • Ali Püsküllüoğlu •
Bedrettin Aykın • Ruşen Ilakki • Özdemir İnce • Hilmi Yavuz • Nihat Ziyalan •
Metin Demirtaş • Ahmet Uysal • Afşar Tınmçin • İhsan Üren • Fikret Demirağ •
Mehmet Kiyat • Yeşim Salman • M. Mazhar Alphan • Hüseyin Atahaş • Sennur
Sezer • Güven Turan • Refik Durbaş • Ali F. Bilir • Ahmet Ada • Metin Güven •
Gülseli İnal • İnci Asena • İhsan Topçu • Halki Aktunç • İlaydi Baki • Sina
Akyol • Nuri Demirci • A. Hicri İzgören • Mehmet Mümtaz Tuzcu • Coşkun Yerli
• Gültekin Emre • Mansur Balcı • Enis Batur • Abdülkadir Budak • Gazanfer
Eryüksel • Ayten Mutlu • Oya Uysal • Ergin Yıldızoğlu • Metin Cengiz • Şükrü
Erbaş • Tarık Günersel • Fadıl Kocagöz • Tuğrul Tanyol • Şavkar Altınel • Veysel
Çolak • Salih Ecer • Hilmi İlaşal • Yelda Karataş • Arife Kalender Önel • Leyla
Şahin • Oğuzhan Akay • Avni Cinozoğlu • Roni Margulies • Murathan Mungan •
Fergun Özelli • Serdar Ünver • Yusuf Alper • Salih Bolat • İlaydar Ergülen •
Turgay Fişekçi • Lale Müldür • İlyas Tunç • Muzaffer Kale • Yunus Koray • Halil
İbrahim Özcan • Hasan Öztoprak • Engin Turgut • Suat Vardal • Orhan Alkaya •
Ergül Çetin • Mehmet Yaşın • Osman İlkan A. • Mustafa Köz • Ecce Aykız •
Tuğrul Keskin • Metin Celal • Elif • Turgay Kantürk • Serdar Koçak • Zeynep
Uzunbay • Sunay Akın • Akgün Akova • Hüseyin Alemdar • Cem Uzunüneş •
V. Bahadır Bayrıl • Seyhan Erözçelik • Adnan Satıcı • Beytül Tarıman • Birhan
Keskin • Aydın Afacan • Ali Asker Barut • M. Mahzun Doğan • küçük İskender •
Osman Olnuş • Altay Öktem • Nazmi Ağıl • Osman Çakmakçı • İlkan Savlı
• Cem Savran • Halil Gökhan • Derya Çolpan • Cenk Koyuncu • Türkân
Yeşilyurt • Mejan Matur • Yılmaz Arslan • Didem Madak • Ayhan Kurt •
Zeynep Aliye • Bahadır Ateş • Hüseyin Atlansoy • Özer Aykut • Cüneyt Ayrıl •
Gökçenur Ç. • Tan Doğan • Ali Emre • Altay Ömer Erdoğan • Ali Hikmet Eren •
Ali Ersin Günce • Sümer Omay • Oğuz Özdem • Niyazi Özsan • Sedat
Sarlıhudak • Yeni Memet • Müslüm Yücel

ISBN 975-418-416-X